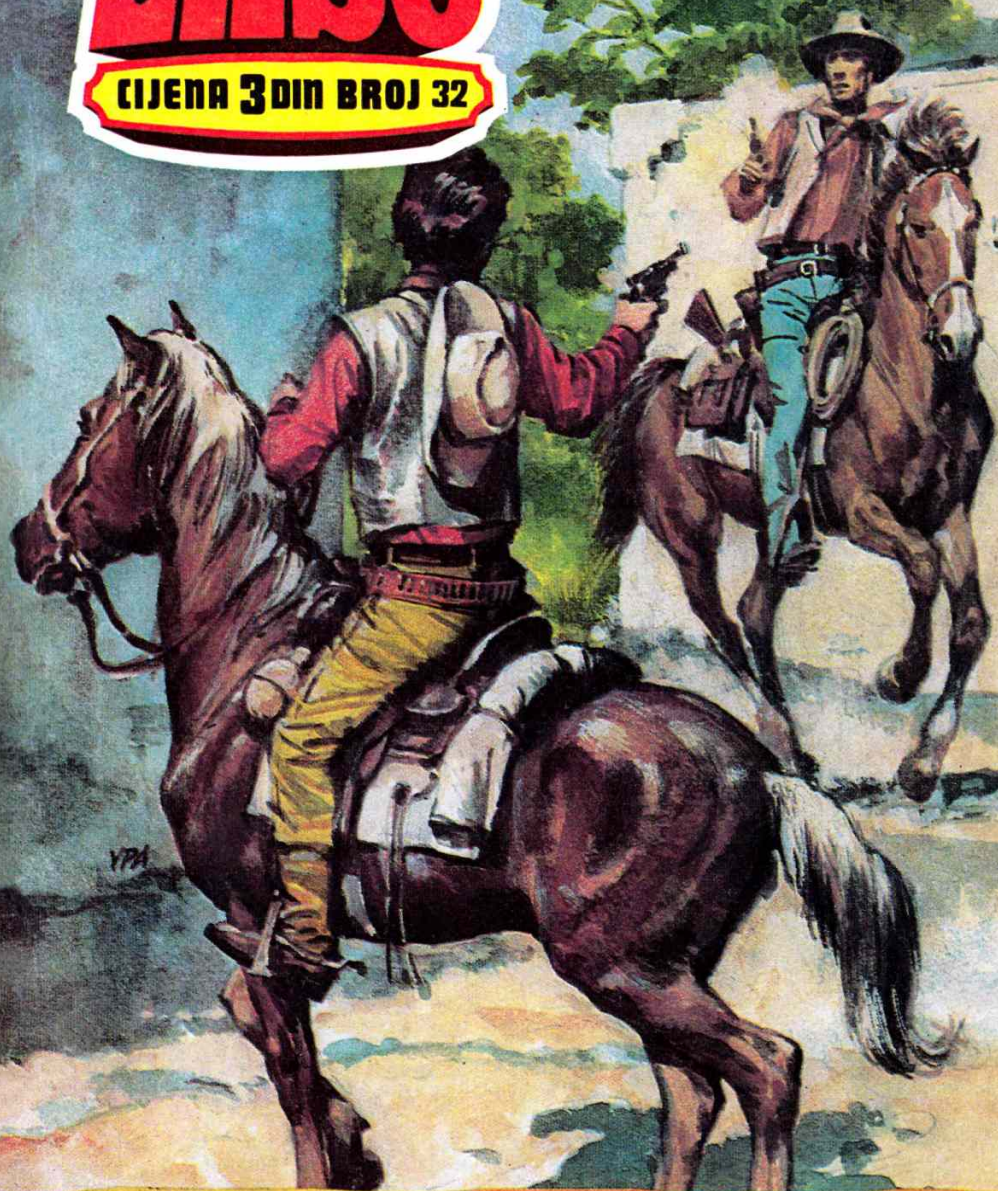

NOVA SERIJA
LASO
CIJENA 3 DIN BROJ 32

ZAMKA ZA KRADLJIVCE STOKE

WILLIAM O'CONNOR

ZAMKA ZA KRADLJIVCE STOKE

»Laso« Nova serija 1974.

Urednik: Ladislav Grakalić

Preveo: Juraj Bujan

»Laso« — Izdavač: OOUR izdavačke djelatnosti »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — V. d. glavnog i odgovornog urednika: Borivoj Jurković
— Tisak: OOUR novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1973.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA.
Zagreb

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/2 — 1973 od 26. XI 1973.

— Neću trpjeti nikakve svađe u Bess Rocku — mirno reče šerif Jesse Belden.

Htio je dodati još nešto, ali ne stigne jer mu se tamnoputi momak gotovo unese u lice.

— To gnijezdo ne želi svađe? Tako nešto rado čujemo, no, čini mi se da su te riječi izgovorene na krivom mjestu. Znamo pouzdano da su stado koje je prošlo pred nama, kradljivci stoke napali pet kilometara iza Red Rivera. Nijedan gonič nije ostao živ, a tragovi kradljivaca vode ravno u ovaj grad.

U njegovu su se glasu osjećali odlučnost i gnjev. Zvonkim je tekstaškim narječjem procijedio kroz svoje snažne zube riječ po riječ.

Jesse Belden lagano kimne glavom.

— Vaša je srdžba razumljiva, gospodine — odgovori tamnoputom. — Ali, s tim prepadom mi uistinu nemamo nikakve veze. Jamčim za sve ljude u gradu. Ruku bih dao da nitko od nas nije upleten u nešto slično.

Matt Kennan kiselo se nasmije: — Šerife, ti bi se mogao loše provesti — dobaci zajedljivo.

— Tebe nisam ništa pitao! Uzjaši i zajedno sa svojim ljudima napusti grad! — naredi Jesse Belden oštro.

Činilo se da je Matt Kennon upravo to i očekivao. Duboko udahnuvši izazovno procijedi: — Reci to još jednom, Jesse Beldene!

— Čuo si zapovijed — odvrati šerif Belden. — Zapovijed nikada ne ponavljam. Ja zastupam zakon u ovom gradu, ne zaboravi to. Kad su se nedavno ovdje zaustavili goniči stada, vi ste započeli svađu sa tekstaškim kaubojima i bar Deana Rustyja razbili u komadiće. Zapravo, mogao bih te i zatvoriti, Matte Kennane!

Nasmijavši se podrugljivo Matt Kennan odgovori: — Hajde, zašto me ne zatvoriš? Tko ti brani?

— Ne želim nasilje — odvrati Jesse Belden mirnijim tonom. — Stoga vam se uklanjam s puta. Neću sukob. No, sve ima svoje granice.

— Gdje su te granice? — zapita Matt Kennan izazovno. — Postoje li uopće? Pokaži ih nama, Kennanima!

Jesse Belden samo mirno kimne. — Ostavi mještane Bess Rocka na miru! Reci to i svojoj braći! Dajem ti pet sekundi da poslušаш moju zapovijest

i odjašeš iz grada. To su granice, Matte Kennane. Sada ih znaš.

Matt Kennan jezikom ovlaži usne. S rukama na bokovima priđe bliže i prkosno stane pred Jesse Beldena.

Mark Slate, Beldenov prijatelj, nasluti opasnost. Želio je pomoći šerifu te reče: — Uistinu bi bilo bolje da odjašite, Matte Kennane.

Kennan bijesno pogleda Marka Slatea.

— Tko ste vi? — upita Kennan. Sijevajući očima munjevito zamahne pesnicom prema Slateovoj glavi.

Mark Slate se baci u stranu a Matt Kennan posrne pokraj njega. Mark teško održi ravnotežu na jednoj nozi. Kennan zamahne nogom. Nije pogodio Marka, ipak obojica padoše na pod. No, još se brže obojica usprave.

Kennan ponovno pokuša napasti, još jednom i još jednom. A da toga uopće nije bio svjestan, oko Markovih je usana treperio podrugljiv osmijeh. To još više razbjesni Kennana. Bezglavo je mahao pesnicama sve dok napokon ne pogodi Marka u bradu.

Kennanove su pesnice udarale poput malja. Uočio je svoju priliku, a zacijelo i svoju prednost. Njegovi su sve snažniji udarci pritjerali Marka sasvim uza zid. Obojica su dahtala kupajući se u znoju. Goniči stoke i Kennanovi ljudi štadoše oko boraca u krugu.

Matt Kennan jednako je snažno udarao obim pesnicama. No, borba je bila isuviše žestoka, pa se uskoro umorio. I sam je to opazio i pokušao podmuklim udarcima odlučiti borbu. Mark je međutim, spretno zaustavljao njegove udarce i uspješno mu uzvraćao.

Drugi bi borci na njihovom mjestu zacijelo odavno posustali i popadali od umora. No, Matt Kennan je podnosio sve udarce, odbijao ih i uzvraćao još snažnije. Pritisnuo je Marka uza zid. Nije više gađao njegovu glavu, već trbuh. No upravo u tom novom načinu borbe Mark ubrzo nađe priliku za sebe: Kennan naime više nije podizao ruke da bi se zaštitio od Markovih udaraca. Sve je češće ostavljao bradu nezaštićenu, kao da je nudi protivniku. Mark je to obilato iskorištavao. No i njega je već napuštala snaga. Morao je međutim sve snažnije udarati Matt Kennana ako ga je htio onemogućiti da izazove još jednu tučnjavu s goničima stoke i pritom razbije bār. Kennan je dahtao. Obje su mu šake nemoćno klonule. Mark udari svom snagom. Matt Kennan ispruži ruke, zatetura i padne na pod među iznenađene promatrače.

Mnogi su bili ispružili ruke želeći ga pridržati. No, Matt se pokraj njih stropoštao poput vreće i ostao ležati na podu zatvorenih očiju.

Mark se uspravi teško dišući. Jedva smogne snage da se nasmiješi šerifu Beldenu. Borba je bila odlučena. Matt Kennan morao je priznati poraz.

Tako je trebalo biti prema svim pravilima koja su vladala u ovoj zemlji. Bio je to nepisani zakon na području od Brazosa do Pecos.

U međuvremenu se Mattu Kennanu vratila svijest. Protrljao je bradu, stresao glavom i prezirno pogledao Marka. Ovaj kao da je predosjetio zlo. Što će Kennan sada učiniti?

Matt Kennan se polako uspravio, a onda je u njegovoj ruci najednom bljesnuo nož.

Ljudi što su stajali uokolo prestrašeno kriknu. No, prije nego što se itko mogao umiješati, Matt Kennan skoči naprijed. Taj skok iznenadi čak i Marka. Pokuša uhvatiti ispruženu Mattovu ruku, no promaši. Uspije međutim ispružiti nogu na indijanski način! Matt Kennan to prekasno opazi. Spotaknuvši se o ispruženu Markovu nogu padne na pod a nož se čvrsto zabio u debelu dasku.

Mark odmah priskoči i stane na Mattovu ruku kojom je još uvijek držao nož.

— Pustite nož, Kennan! — zapovjedi.

U baru je vladala mrtva tišina. Krajičkom oka Mark opazi kako se kauboји s Juga tiskaju prema zidu. Kennanovi su se ljudi vratili za šank. Zatim utihne struganje čizama i škripanje stolica. Nitko ne progovori ni riječ. Čak ni Kennan.

Mark Slate čuo je samo kako Kennan glasno diše. Slutio je opasnost. No, nije mogao neprestano držati na oku sve Kennanove ljude. Stajao im je gotovo okrenut leđima i osjećao neki neobjašnjiv strah. Nehotice je podigao ramena i pogledao prema Jesse Beldenu. Očekivao je da mu Jesse dobaci svoj revolver ako Kennanovi ljudi ne izvuku pouku iz poraza svog šefa.

Jesse Belden motrio je na ljude ispred šanka. Mark je upravo namjeravao zakoraknuti unatrag i skočiti na Beldenovu stranu, no u tom trenu netko zapuca iz revolvera. Kugla zazviždi prostorijom i rasprsne se u zidu iza šanka.

Premda mu je hitac još odzvanjao u ušima, Mark je čuo kako je nečiji šešir pao na pod. Netko je glasno uzdahnulo. Začulo se nečije glasno stenjanje, a onda se sve stiša.

U toj tišini zagrmi glas Jesse Beldena: — Ne bih ti preporučio da to pokušaš iznova, Paule Bailey! Slijedeću kuglu dobit ćeš ti u glavu!

Kennanovi ljudi stajali su ukočeni poput kipova iz bronce. Jedan od njih, visok, mršav muškarac, bio je gologlav. Do njegovih je nogu na podu ležao »stetson« šešir. Čovjek je za opasačem nosio dva revolvera. Dok se podmuklo cerio njegove su ruke grčevito stezale drške revolvera.

— Ustani, Matt Kennan! — zapovjedi Jesse Belden. — Ustani i napusti grad sa svojim ljudima! Ne želim više nijednog od vas vidjeti ovdje. To je opomena, Matte Kennanane! Na tvojem mjestu ja bih je poslušao!

Matt Kennan se podigao. Još uvijek je teško disao. Stajao je nijemo, ogledao se prema svojim ljudima a zatim pogleda nož. Tek tada odmjeri bijesnim pogledom Marka Slatea i Jesse Beldena.

— U redu! — izusti teško dišući. — Odjahat ćemo, Jesse Beldene. No, vratit ćemo se uskoro. Tada se čuvajte! Računi moraju biti podmireni! Do kraja!

Ponovno je pogledao nož. No ostavi ga zabodenog u pod i pođe prema vratima. Tamo je zastao i dao znak svojim ljudima. Prošli su pored njega a posljednji je išao Paul Bailey. Zastao je na vratima i hladnim prijetućim pogledom ošinuo Jesse Beldena. Želio je nešto reći. Tako se barem učinilo Marku Slateu.

No visoki je mršavi čovjek oklijevao i na kraju bez riječi izišao napolje.

— Pođi sada, Matte Kennane. — rekao je Jesse Belden mirno. — Pridržavajte se granica koje sam vam pokazao. Reci to i svojoj braći.

Matt Kennan je dahtao kipeći od bijesa. Ipak se svladao, čvrsto skupio usnice i ljutito pogledao Jesse Beldena i Marka Slatea.

— Mi ćemo ponovno privući farmere na naše područje — rekao je zatim. — Budi uvjeren u to! Svi će se oni vratiti k nama, a tvoj ćemo grad razoriti, Jesse Beldene. Bolje da ubuduće vaša kola zaobilaze Water City. Mostom preko Little Forka od danas više ne smijete prolaziti. Taj most smo sagradili mi i on pripada našem gradu.

Jesse Belden mirno kimne glavom.

— Dobro! Mi ćemo sagraditi novi most preko rijeke. Otprilike dva kilometra prema jugu nalazi se vrlo zgodno mjesto.

— Dva kilometra je premalo, Jesse Beldene! — poviče Matt Kennan bijesno. — Nećete vi graditi nikakav most! Tvoj grad za tjedan dana više neće postojati.

Jesse Belden se usiljeno nasmije.

— Smij se samo, Jesse Beldene — prosikće Matt Kennan. — Smij se samo! No, ja ti kažem da ćeš ti još i plakati!

— Gubi se konačno!

Cereći se zlokobno Matt Kennan iziđe napolje. Malo poslije začuo se topot konjskih kopita.

Među goničima stoke nastane ko-mešanje. Tamnoputi kauboj s izrazitim teksaškim narječjem stupi naprijed.

— Nas se nimalo ne tiče vaš sukob s Kennanima — reče Jesse Beldenu. — Mi vodimo stado iz Webb County-ja prema sjeveru. Dolje na Nueces Riveru čuli smo da je ovdje podignut novi grad. To je vaš grad, gospodine, kao što smo upravo saznali. Grad zacijelo još nije sasvim izgrađen?

Jesse Belden se kiselo nasmiješi pa zavrti glavom. — Ne, ovdje se mora još mnogo toga učiniti.

Tek tada kauboj podrobnije objasni na što cilja. Ljutito odmahne glavom.

— Vaš grad još nije izgrađen. No, on se već proćuo sve tamo do Nuecesa. Doduše, ne po dobru, jer kruže glasine da je Bess Rock gnijezdo zločinaca. — Izgovori to oštro pa se šerifu zagleda u oči

Jesse Belden se još uvijek kiselo smješкао.

— Grad nema nikakve veze s napadima na goniče stoke. Nijedan stanovnik ovoga grada nije razbojnik. Predobro poznam svakog od njih.

— Nas se to čak i ne tiče — nastavio je tamnoputi momak. — No, ako nas u ovom kraju netko napadne, sravnit ćemo vaš grad sa zemljom — izgovorio je sasvim mirno pa se okrenuo prema kaubojima. Zacijelo je bio predvodnik goniča ili možda vlasnik stada. Rekao im je: — Idemo, momci! Odjašimo u logor!

Pošao je do šanka i platio račun za sve goniče, dok su kauboji jedan za drugim bez riječi krenuli prema konjima. Tamnoputi napravi nekoliko koraka, zastane nasred bara i smješćeći se reče: — Mark Slate, zar ne?

Mark nije bio iznenađen. Već je navikao da ga oslovljavaju ljudi

koje je možda negdje sreo, a koje u stvari nije poznavao. Samo je kimnuo glavom.

Tamnoputi se tada približio Marku i pružio mu ruku. — Zovem se Ray Larson. Vodim četu odvažnih i hrabrih momaka. Za dobru zaradu tjera-
mo tisuću goveda prema sjeveru. Zaustavili smo se izvan grada da se odmorimo. Bez obzira na to što mrzim kradljivce stoke i što ne želim izgubiti ni jednog čovjeka i ni jedno govedo, pa najradije i ne bih jašio ovuda, teksaška stvar mi je neobično prirasla srcu. A bude li ovdje toliko razbojnika da se više nitko neće usuditi ovim putem tjerati stoku, dolje na jugu zagušit će nas stada goveda. Na jugu ima već sada više goveda nego zrna pijeska u moru. Budu li putevi do tržišta zatvoreni, dolje će doći do katastrofe. O vama sam već štošta čuo, Mark Slate. Jeste li ovdje na prolazu, ili... — značajno se nasmiješio.

Mark se također nasmiješio i ponovno kimnuo glavom.

— Vaše: ili je točno. Ja sam, ovdje i zbog vaših nevolja, gospodine Larson.

— U redu, Slate! Tako dugo dok smo u blizini, možete računati na moju pomoć. No, ako nas netko napadne, prema gradu neću moći imati obzira. Čitav Chisholm Trail pun je stada. Sva će proći ovuda. Mjesto za grad uistinu nije loše izabrano. — Nasmiješio se Jesse Beldenu. Kad je nastavio, izraz mu je lica opet bio ozbiljan: — Ja sam odlučio da stadima s juga prokrčim put. Probijam se ovuda. Bude li potrebno, proći ćemo i kroz grad. Ljudi koji nas šalju pouzdaju se u mene i moje momke. Ono čega se

prihvatimo obično i ostvarimo. Objasnite to mještanima svoga grada. I na povratku ćemo proći ovuda. Recite to svakom čovjeku koji je dovoljno star da bi mogao razumjeti što sam time želio reći.

Govorio je brzo i oštro. Prije nego što je Mark stigao odgovoriti, mahnuo je rukom te izišao napolje. Ubrzo su iza toga on i njegovi ljudi odjahali iz grada. Iza njih je ostao miris znoja, goveda, sunca i prerijskog vjetra ali i dašak neodređene divlje prijetnje i opasnosti za Ress Rock.

Mark je dobro poznavao tu vrstu ljudi. Sve su to bili odvažni momci o čijim se hrabrim podvizima znalo nadaleko. U stvari, oni su održavali na životu stokom prenatrpani jug. Osim toga, oni su toga bili svjesni i nije im nedostajao ponos. Često su jahali tek za bijednu plaću.

Jesse Belden pogleda u vrata koja su se još lagano njihala pa se počeo po glavi.

— Prokleti položaj! — procijedi ljutito kroza zube. Zatim pođe napolje. Mark Slate slijedio ga je u stopu.

Prešli su cestu i krenuli prema kući Jesse Beldena. Zaustavio ih je neki čovjek koji je umjesto pozdrava odmah počeo glasno i grubo proklinjati, a zatim rekao: — Zar su to čavli, Jesse Beldenu! Svi su prekratk. Nama su potrebne željezne kuke dugačke najmanje 30 centimetara. Ako ih uskoro ne nabaviš, nećemo više moći dovršiti ni jednu kuću!

Uzbuđenom čovjeku Jesse Belden stavi ruku na rame pa mu reče: — Još danas ćeš dobiti ono što želiš, Jim. Kola Marta O'Hare upravo se vraćaju iz Gainsvillea. Nisi ti jedini koji vapi za dugim željeznim kuka-

ma i čavlima. Naručili smo ih čak sedam sanduka. Vjerujem da će to zasad biti dovoljno.

Čovjek se udobrovolji i brundajući krene dalje.

Mark Slate i Jesse Belden nastave svojim putem. Obraćajući se Marku Jesse Belden se kiselo nasmiješi. — Tek si ovdje jedan sat, a već znaš za sve moje brige: za kradljivce stoke, Kennane, goniče stoke — čak i za željezne kuke i čavle! — Smijao se preko volje. — Kad smo započeli, nismo imali ni dovoljno alata. Čak su i sjekire morali ljudi posuđivati jedan drugome. — Jesse zastane. — Dođi! Moram te svakako upoznati s Martom O' Harom. Bez tog bih spret-nog trgovca bio ponekad uistinu bes-pomoćan. — Jesse Belden pogleda niz malu ulicu. — Mart O' Hara voli ovaj grad jednako kao i ja. Već je stigao. Njegov konj stoji pred mojom kućom. Bio je vani kod farmera.

Pošli su dalje. Pred kućom Jesse Beldena stajao je pored Markova ridana i dugonogi dorat čije je kvalitete Mark odmah zapazio.

II

Mart O' Hara pošao je ususret Jessu i Marku. Bio je srednjeg rasta-ukusno odjeven, a imao je približno 40 godina. Već se izdaleka moglo u njemu prepoznati trgovca. Imao je poput smole crnu kosu i tek mu je poneka sijeda ylas provirivala iznad čela. Sve je na njemu kao i uvijek bilo čisto i novo. Tek kad im je mahnulo rukom, Mark opazi da na kožnatom remenu ispod lijevog ramenta nosi oružje. Na tom je naime mjestu njegov kaput bio jače izbo-čen. Trgovčev je pogled bio oštar ali

otvoren. Prijateljski je pogledao Marka kad ih je Jesse Belden upo-znao. Lice mu je ipak odavalo zabrinutost što nije izmaklo Jesse Beldenu koji ga odmah zapita: — Što je nova u farmera?

— Prva su polja uređena — odgo-vori Mart O' Hara. — Već krče teren u blizini stare španjolske tvrđavice. Odmah ću im odvesti sjeme. Kola bi uskoro trebala biti ovdje.

— Dobro — reče Jesse Belden. — Što još? Čini mi se da nešto pokušavaš zatajiti?

Mart O' Hara se ugrize za usnice, a zatim odgovori: — U redu, Jesse, to nije sve. Prije nego sam stigao k farmerima, bio je tamo Bob Kennan sa svojim ljudima. Kennani su dose-ljenicima postavili ultimatum.

Lice Jesse Beldena poprimi zabri-nut izgled

— Što? Postavili su im ultima-tum?

Mart O' Hara tinurno klimne glavom. — Zatražili su od njih da se u roku od 24 sata vrate u Water City. Plašim se da će Kennani izazvati gužvu, Jesse. Morat ćemo sazvati sve ljude.

— Što kažu farmeri? — nestrplji-vo zapita Jesse Belden.

Mart O'Hara slegne ramenima. — Podsjetio sam ih na tvoju riječ. Još jednom sam im jasno i glasno rekao da ćeš život svakog čovjeka braniti kao svoj vlastiti. No, plašim se da to farmerima više nije dovoljno. Bob Kennan imao je uza se 30 jahača. To ih se neobično dojmilo.

Jesse Belden prasne u podrugljiv smijeh! — Trideset jahača! Ta nas je više od stotinu!

Mart O' Hara kimne glavom. — To sam ljudima rekao, Jesse. No, oni

znadu da se grad Water City bori za opstanak. Kennani će sakupiti i više ljudi nego mi, Jesse. Moraš ti razgovarati s farmerima. Već dva dana nisi bio kod njih.

Jesse Belden zlovoljno kimne. — Dobro znaš da sam čekao Marka Slatea.

— Što nam vrijedi jedan jedini čovjek — odvrati Mart O' Hara. Nasmiješi se Marku i brzo doda: — Ne bih vas želio uvrijediti, gospodine Slate. No, mi farmerima moramo pokazati nešto očiglednije, ako ih želimo zadržati. Moramo ih braniti.

— A što na sve ovo kaže Jerry Wheaton? — zapita Jesse Belden. — On je njihov vođa, njega će zacijelo poslušati.

— Jerry Wheaton je na tvojoj strani, Jesse — odgovori Mart O' Hara. — No, što je nesigurnost veća, veći je i utjecaj Gila Fairbanka. A on je na strani Kennana.

— Zar ti je to sam rekao — zapita Jesse Belden srditim glasom.

— Ne — odgovori Mart O' Hara. — To je saznao Jerry Wheaton i rekao mi. On ti također savjetuje da budeš oprezan. Osim toga njemu nije jasno koliko je jak utjecaj Gila Fairbanka na farmere.

— Smjesta ću odjahati tamo — poviče Jesse Belden bijesno.

— Povedi sa sobom ljude! — opomene ga Mart O' Hara. — Ne možeš sam k farmerima. To ti savjetuje i Jerry Wheaton.

— Dođavola! — prokune Jesse Belden. — Kome se ne sviđa tamo izvan grada, može se pokupiti i otići. To ću reći Gilu Fairbanku. Što se mene tiče, može nestati sa svim svojim pristalicama.

— Ne žele oni to — odvrati Mart O, Hara bijesno.

— Pa što žele? — zapita Belden.

— Gil Fairbank namjerava farmersku zemlju pripojiti Water Cityju — odgovori Mart O' Hara.

Jesse Belden se glasno nasmije.

— Ja ću tog Gila Fairbanka otjerati još danas. Odmah!

Mart O' Hara odobravajući kimne glavom. — I ja sam također za to, Jesse. Ipak, povedi dovoljno ljudi! Nitko ne zna koliko farmera već stoji na njegovoj strani.

Jesse Belden se ogleda naokolo. Posvuda u gradu muškarci su bili na poslu. Ugrize se za usnicu. — Svaki nešto radi. Jahat ću sam. Izići ću ja već na kraj s Gilom Fairbankom.

— Ja ću te pratiti — reče Mark.

Jesse Belden pogleda ga sumnjičavo. — Ti si dugo bio u sedlu, Mark.

— Naviknut sam na to — odvrati Mark smijući se.

Obojica se nasmijaše. Jesse Belden pristane.

— Marte, ti ćeš me zamijeniti — obrati se šerif trgovcu. — Čim stignu kola razdijeli čavle. Svi me pitaju za njih i željezne kuke. Daj svakome koliko traži!

Mart O' Hara kimne glavom. — Sve ću to obaviti, budi bez brige. Najbolje bi bilo da najprije razgovaraš s Jerry Wheatonom.

Jesse Belden kimne glavom prihvaćajući Martov savjet. Zatim pođe iza kuće po svog zelenka. Nekoliko trenutaka poslije krene s Markom iz grada.

Jahali su istočno od grada. Daleko straga na sjeveru, neposredno uz Red River, vidjeli su stada stoke. Jahali

su veoma brzo jer se Jesse Belden želio vratiti u grad prije mraka.

Farmeri su još uvijek bili na poljima. Ili, točnije rečeno, na zemlji koja bi jednom trebala postati plodno polje. Spalili su veliki dio šume i pretvorili ga u oranice. Još se uvijek u zraku osjećao miris paljevine. Posvuda su stršila nagorjela debila i iskopani panjevi. Jesse Belden i Mark Slate morali su obilaziti i do dva metra duboke jame iz kojih su farmeri izvadili panjeve. Zemlja je bila plodna, Mark je to odmah zapazio. Trud će se doseljenika ubrzo isplatiti.

Jesse Belden i Mark sretoše prve ljude. Muškarci, žene i djeca radili su motikama i lopatama. Udarci sjekire odzvanjali su nadaleko. Jesse Belden i Mark Slate zaustaviše kovanje.

Priđe im snažan muškarac. Nosio je grube čizme, uske hlače i dugački kaput čije je rukave visoko zavrnuo. U ruci je držao sjekiru.

Jesse Belden sjaši a za njim i Mark Slate. Kratko pozdravivši farmera Jesse Belden mu reče: — Tvoj je posjed dobro napredovao, Jerry Wheatone. Možda se i zbog toga premalo brineš o drugima?

— Jesi li došao ovamo da mi predbacuješ? — upita Jerry Wheaton razdražljivo. Bio je to čovjek srednjih godina, snažan, koščat, naviknut na težak posao.

Jesse Belden kimne glavom. — Uistinu ti prigovaram. Jerry. Što je to sa Gilom Fairbankom? Zar je poludio?

Jerry Wheaton iskrivi usta. — Ja to ne bih nazvao tako.

— To se ne može nazvati drukčije! — odvrati Jesse Belden gnjevno. —

On je vjerojatno poludio. Zar je zaboravio vrijeme provedeno u Water Cityju?

Na to Jerry Wheaton ništa ne odgovori. Samo obriše rukom usta.

— Water City je grad Kennana — reče Jesse Belden zlovoljno. — Oni su nas mučili do krvi. Kako je to Gil Fairbank mogao zaboraviti?

Jerry Wheaton slegne ramenima. — Pitaj ga, Jesse! On će ti zacijelo dati odgovor. — Zastavši na tren on ga zapita: — Zar jašeš sam? Gdje su ti ljudi? Rekao sam O' Hari...

— Nisam sam, Jerry — prekine ga Jesse Belden. — Sa mnom je Mark Slate.

Ponovno slegnuvši ramenima Jerry Wheaton reče: — Gil Fairbank je bio skupio oko sebe sve nezadovoljnike. Nakon što je Bob Kennan došao ovamo s trideset ljudi, Gil Fairbank je dobio na svoju stranu ne samo nezadovoljnike, nego i plašljivce.

Gledajući zamišljeno u daljinu Jesse Belden kimne glavom. — Ja ću otjerati Gila Fairbanka. Zato sam tu.

Jerry Wheaton zabrinuto odmahne glavom. — Dvojica to ne mogu obaviti, Jesse. Gil Fairbank se neće dati tako lako otjerati.

— Pričekajmo! — dahne Jesse Belden.

— Ti znaš što treba činiti — odvrati Jerry Wheaton mirno. — Pričekajte časak da osedlam konja.

— Nije potrebno — istisne gundajući Jesse Belden i položi ruku na držak revolvera. — Tvoj glas mi danas nije potreban, Jerry. Sa Gilom Fairbankom razgovarat ću na svoj način.

Jerry Wheaton se neodređeno smiješio. — Prijetnja nije uvijek najbo-

lji način da se nešto postigne. Razmisli o tome!

— Tamo prije ko je moj grad — plane Jesse Belden. — Ja sam vam dijelio tu zemlju. Onaj tko narušava mir, mora otići. Tako je bilo dogovoreno. Toga će se morati prisjetiti i Gil Fairbank.

— Kennani traže od nas da se vratimo u Water City — reče Wheaton mirno. Ispod oka pogleda Jesse Beldena napeto očekujući kako će odgovoriti.

Belden opsuje kroza zube. — Tko se želi vratiti Kennanima, neka ide — odgovori grubo. — Ja ne zadržavam nikoga. Tko hoće natrag, mora otići još danas, zajedno sa Gilom Fairbankom. Mi ćemo moći i bez tih ljudi. Na tebe mogu računati, Jerry Wheaton?

— Na mene možeš — odvрати Jerry Wheaton otežući svaku riječ.

Jesse Belden se kiselo nasmiješi. — To mi je dovoljno, Jerry! — Potapša farmera po ramenu pa pođe prema svom zelenku. — Uzjašimo — poviče Marku.

...

Pred njima su se ubrzo pojavile slijedeće farmerske nastambe. Jesse Belden jahao je ravno prema kolibi pred kojom se okupilo tridesetak muškaraca. — Dakle, tu su već — reče i prokune.

Jesse Belden i Mark sjaše. Mark je u stopu slijedio Jesse Beldena koji pođe prema skupini farmera.

Bilo je tu niskih i visokih muškaraca, mršavih i plećatih. Usprkos svemu tome sličili su jedan drugome na sasvim određen način. Nosili su jednake grube čizme, njihove hlače i kaputi bili su sašiveni od istog grubog sukna smeđe boje slične rđi,

na kojem se odmah vidjelo da su ga bojile njihove žene. Svi su nosili šešire sa širokim obodom i imali opasače i revolvare.

Jesse Belden oštro pogleda u oči jednom od muškaraca. — Onaj tko narušava red i mir mora napustiti naš kraj, Gil Fairbank. Tako je bilo dogovoreno još prvog dana. Jesi li to zaboravio?

Gil Fairbank bijaše sitan, mršav čovjek. Prostrijeli Marka pogledom svojih plavih očiju. Po njegovu se držanju lako moglo zaključiti da svatko tko s njim dođe u sukob, mora biti vrlo oprezan. Davao je dojam grubog, opasnog pa i okrutnog čovjeka. Moglo mu je biti nešto manje od 50 godina. Njegovo je lice bilo naborano i opaljeno od sunca i vjetra.

Mirno je saslušao Jesse Beldena i na trenutak oborio pogled. Zatim je Beldenu uzvratio oštar pogled, bez imalo straha i bojažljivosti. — Tako je bilo dogovoreno, Jesse Belden. No ti si nam obećao zaštitu i pomoć. Sjećaš li se?

Jesse Belden potvrdno kimne glavom. — Ja držim zadanu riječ.

Gil Fairbank se nasmije. Bio je to kratak i nimalo simpatičan smijeh. — Bob Kennan je prije nekoliko sati bio ovdje sa svojih trideset ljudi. On bi sve ovo mogao spraviti sa zemljom, samo kad bi htio. Tebe međutim, nismo ovdje vidjeli.

Jesse Belden je dahtao. — Ja sam ovdje. Nije li ti to dovoljno?

— Da, sada si tu — dobaci Gil Fairbank podrugljivo.

— Ne mogu biti posvuda. Gil Fairbank — odvрати Jesse Belden zajedljivo. — Osim toga ovdje ima dovoljno ljudi.

Gil Fairbank kimne glavom. — To je točno. Mi možemo sami sebi pomoći. Tako ćemo i učiniti. Stoga i ne vidimo razlog zašto bismo se i nadalje tebi slijepo pokoravali.

— Mi smo sklopili jasan ugovor — podsjeti Jesse Belden. — Vi uzgajate pšenicu a ja je otkupljujem. Tako mora i ostati. Jer, moramo se ravnati prema tržištu.

— Fućkamo mi na tvoj ugovor — istisne Gil Fairbank oštro. — Ti nam ne možeš pružiti zaštitu. Mi smo izloženi samovolji Kennanovih ljudi i moramo razmisliti kako da se branimo. Svoju pšenicu prodavat ćemo Kennanima. Oni će je zacijelo prodati jednako dobro kao što bi to učinio i ti. Tako ćemo barem od njih imati mir.

Jesse Belden duboko udahne. Mark je sa strane mogao vrlo dobro vidjeti koliko ga sve to uzbuđuje i potresa. Njegove su nosnice drhtale i Mark se prestrašio da se Belden neće moći svladati. Nekoliko sekundi izgledalo je kao da će svom žestinom navaliti na Gila Fairbanka. Takav dojam stekao je ne samo Mark već i farmeri uz Gila Fairbanka. Neki su se povukli nekoliko koraka unatrag. Više je ruku lagano kliznulo prema drškama revolvera.

Jesse Belden redom oštro pogleda svakog pojedinog doseljenika. Zatim ljutito istisne: — Kupi svoje prnje, Gil Fairbank, i gubi se!

Pred kolibom se širila grozničava napetost. Svi su pogledi bili uprti u Gila Fairbanka. Nitko ne progovori.

Mark se osjećao nelagodno. Jesse Belden je otišao predaleko. To je dobro osjećao.

No, Jesse Belden je znao kako se slama otpor. Mark ga je poznavao

već niz godina. Belden je nekada vozio poštanske kočije »Wells Farga«. Vodio je također i mnoge karavane doseljenika na zapad i sve su uvijek stizale na cilj, često samo zato što ih je vodio upravo Jesse Belden. Bio je grub i uporan čovjek koji je uvijek postizavao ono što je naumio, ne birajući pritom sredstva. Ostario je i osijedio. No, ni starost ga nije mogla izmijeniti. Možda je dapače postao grublji nego što je bio prije.

Gil Fairbank ne progovori ni riječ. Samo je nepomično piljio u Jesse Belden. Njegove su oči polako počele svjetlucati. U početku je to bilo samo prigušeno svjetlucanje, a zatim je iz njegovih očiju izbila prava kiša iskara mržnje. Gil Fairbank je glavu držao malo nagnutu na stranu. Njegova je desna ruka polako klizila prema revolveru. Zatim ju je čvrsto položio na oružje.

— Odlazi, Jesse Belden! — procijedi škripci zubima. — Idite do vraga i ti i tvoj prokleti grad!

— Spakuj se i gubi se! — odvratila Jesse Belden mirno. Zatim ispruži desnu ruku u kojoj munjevito sijevne revolver.

Nitko nije vjerovao da bi on mogao potegnuti prvi. Čak ga je i Mark promatrao začuđeno. Upravo to je iznenadilo sve prisutne. Vjerojatno je i Gil Fairbank vjerovao da će mu prepustiti prvi potez.

Sada je Gil Fairbank ukočeno piljio u revolver u Beldenovoj ruci. Prsti njegove desne ruke lagano su se trzali. Bio je još neodlučan. No, nipošto se nije želio predati. Čak je to i njegov pogled govorio dovoljno jasno.

I Jesse Belden to opazi, pa se podrugljivo nasmije: — Ništa ne pokušavaj, Gil Fairbank! — opomene ga mirnim glasom.

Gil Fairbank glasno uzdahne, a zatim ispusti revolver iz ruke.

— Neka te nosi vrag, Jesse Belden! — procijedi ljutito.

Jesse Belden smijao se sve glasnije. — Sve po redu — rekao je opominjući ga. — Ako te nakon pola sata opazim na području grada, tebe će prvoga odnijeti vrag. U to budi uvjeren. — Zatim se okrene farmerima koji su blijedih i zbunjenih lica stajali uokolo. — Kome se ovdje ne sviđa, može otići zajedno s njim. I to odmah! Ovo mu je jedina prilika. Onaj tko ostane i nakon pola sata vjerujte da će ovdje ostati zauvijek. Nakon tog vremena nikoga više neću štedjeti. Razmislite, dakle! Svatko tko želi otići ima pola sata vremena. Mislim da je to dovoljno da se spremi.

Nitko se nije micao. Farmeri su zbunjeno promatrali Jesse Beldena. U očima Gila Fairbanka održavali su se mržnja i prkos ali i nesigurnost. — Kennani će te uništiti, Jesse Belden. Tebe i tvoj glupi grad.

Jesse Belden nehajno odmahne glavom. — Možda će me Kennani i uništiti. No, ti im pri tom nećeš moći pomagati. Ako samo pokušaš podignuti ruku na mene, prostrijet ću ti glavu. Jer, ti si izdajica. Mi smo zajedno napustili Water City, grad Kennana. Htjeli smo podići novi grad, jer smo željeli živjeti slobodno. To smo se tada i zakleli, zar ne?

Pogledao je upitno Gila Fairbanka. No, ovaj je šutio.

— Sve su nas Kennani izrabljivali i mučili do krvi — nastavio je Je-

esse Belden. — Svakog od nas. Posebno ste od Kennana trpjeli vi farmeri. Zar ste sve to zaboravili? Prošlo je tek pola godine. Snijeg je još ležao na vašim poljima kad smo napustili Water City. Sada smo ovdje. Grad raste. On će i nadalje cvasti i napredovati a i vi ćete farmeri moći dobro živjeti. Sve si to izdao ti Gil Fairbank. Natovari svoja kola i odlazi. Nemaš više mnogo vremena!

U Gilu Fairbanku je nešto kipjelo. Mark je to jasno zapazio. Fairbank je piljio u revolver Jesse Beldena i činilo se da razmišlja kako da izmijeni omjer snaga. Marku se učini da je farmera čitavog zaokupila ta misao, te da uopće nije slušao riječi Jesse Beldena.

— Gubi se! — ponovi Belden još jednom, sada nešto oštrijim glasom.

Gil Fairbank se bez riječi okrene i pođe. Uzjaši konja i krene prema svojoj kolibi. Jesse Belden je gledao za njim. I neki su ga farmeri pratili pogledom. Okrenuli su odmah glave kad je Jesse Belden zapitao:

— Tko još? Tko još želi otići?

Snažan i visok muškarac progura se naprijed. Imao je dugu bradu koju je razdražljivo čupkao dok je izgovarao: — Nitko ne želi otići. Ni Fairbank to nije želio. On je zapravo namjeravao nešto mijenjati. Nisu samo Kennani naši neprijatelji. Na sjeveru su se utaborili goniči stoke. Ako ih napadnu razbojnici, osvetit će se na gradu. Zaprijetili su da će nam oderati kožu. Dakle, imamo tri neprijatelja: Kennane, kradljivce stoke i goniče stoke. Možeš li nas ti zaštititi? Ili to ne možeš? Odgovori nam!

Budemo li složni, kao što smo se dogovorili, moći ćemo se braniti — objasnio je Jesse Belden.

Gorostas se premjestio s noge na nogu. Bio je nesiguran. Marku se učinilo da se boji gnjeva Jesse Beldena. Ljudina ipak nastavi: — Dok ste ovdje ti i ljudi iz grada, mi smo mirni. Jesse. Naši domovi međutim leže predaleko od grada. To je loše. Kennanovi ljudi su brojni. Na to je mislio Gil Fairbank. To je bio razlog zašto se pobunio. Sada je tvoj neprijatelj.

Jesse Belden se iskrevelj. — Da mi je sada neprijatelj znam i sam i tu ništa ne mogu promijeniti. On je sam izabrao svoj put i mora njime nastaviti. Vi međutim još uvijek možete birati.

— Nitko ne želi otići — odvratī Clair Whitman. — No, Kennani su bili ovdje i zaprijetili da će nas uništiti ako se odmah ne vratimo u Water City.

— To je druga stvar — odgovori Jasse Belden ljutito. — No, mi ćemo pronaći način da ih dočekamo spremni.

Clair Whitman slegne svojim širokim ramenima. — Da čujemo tvoj plan, Jesse.

Šerif kimne glavom, spreman da odgovori. — To već zvuči mnogo bolje. No, prije nego što počnemo razgovor, neka odu oni koji...

— Nitko ne želi otići — prekine ga ljudina.

Jesse Belden se ogleda. Farmeri su mu uzvraćali pogled slobodno i otvoreno. Kimne glavom kao da ih tek sad pozdravlja pa reče: — U redu. Sazovite sve muškarce. Žene i djecu smjestite u Wheatonovu i obližnje kolibe. Muškarci sposobni za borbu neka se skupe ovdje. Pripremite vatru. Odredite straže i dajte mladima brze konje. Straže postavite do

pred sam grad Kennana. Čim se Kennani pojave, zapalite vatru. Ja ću smjesta doći s dvadeset ljudi.

Farmeri odobravajući kimnu glavama. Oči nekih muškaraca najednom bljesnu divlje i odlučno. Jedan od njih istupi naprijed i digne visoko u zrak pesnicu. — Jesse! Zašto ne odjašemo u Water City prije nego što se Kennani sprema za napad?

— Sravnimo Water City sa zemljom — urlao je drugi, očito odobravajući svom prethodniku.

Jesse Belden spremi revolver. — Ljudi, mi nećemo prvi započeti borbu. Mi sa svim susjedima želimo živjeti u miru. No, budemo li napadnuti, branit ćemo se. Nitko neka od nas ne očekuje da ćemo se predati. No, nikad nećemo napadati prvi, bez obzira s koje strane dolazile prijetnje.

Farmeri u shvatili što želi reći, prije svega zbog toga jer im stajalište Jesse Beldena nije bilo nimalo novo. Dogovorili su još neke pojedinosti a zatim su Jesse Belden i Mark Slate krenuli natrag u grad.

III

Sunce je već bilo zašlo. Kad su stigli do šumarka, ugledaše kako kola Gila Fairbanka odmiču dolje prema jugu. Usmjerio ih je ravno prema brežuljcima iza kojih je ležao Water City grad Kennana.

Zaustavili su se i pogledom pratili kola. — Ili smo ga se riješili — reče Jesse Belden — ili je pokrajina dobila jednog razbojnika više. Kad bih samo znao napadaju li to Kennani goniče stoke? Možda bi tako jednim udarcem sredili Kennane i skinuli s vrata kradljivce stoke. O

tome ćemo zacijelo uskoro znati nešto više. — Izgovarajući zadnju rečenicu upitno pogleda Marka.

— Ja ću malo pogledati Water City — reče Mark mirno. — Jesu li se kradljivci već mogli vratiti sa sjevera?

— Ne — odvrati Jesse Belden. — Zato će momci iz Webb Lountyja možda imati sreću i bez neprilika proći sa svojim stadom. Očito je međutim da tih momaka ima vrlo malo pa upravo izazivaju kradljivce stoke. Kradljivci najradije izabiru upravo takva stada. Nakon što likvidiraju goniče mogu stada nesmetano tjerati prema sjeveru. Posljednju grupu goniča sasvim su uništili. Nitko ih se nije usudio progoniti. — Uzdahnuvši, Jesse nastavi: — Moramo otkriti tko su kradljivci stoke. Oni su najveća opasnost za moj grad. O napadima se već pročulo daleko na jugu. Ako ovo potraje, ili postane još gore, goniči stoke će posve sigurno napustiti Chrisholm Trail i potražiti drugi put. A mi još uvijek zavisimo o goničima stada. Iza Red Rivera počinje zemlja Indijanaca. Više od 600 kilometara sjeverno ne može se nigdje kupiti ni šaka brašna, graha, duhana. Svoje potrebe goniči moraju podmirivati u našem gradu. Mi smo zadnja stanica. Tako važne zarade grad se ne može odreći tek tako, Mark. Kradljivci stoke su zato naši najveći protivnici. Ako ih ne spriječimo, moj grad može zbog njih sasvim izumrijeti. — Glasno je prokleo i dodao: — Kad bih samo znao gdje da potražim te nitkove!

— Možda se skrivaju na indijanskom teritoriju — napomene Mark.

— Članovi bande možda — odgovori Jesse Belden. — Ali šefovi i

ljudi za vezu nalaze se ili u Water Cityju ili u mojem gradu. Duboko sam uvjeren u to. Bess Rock mogu mirne duše isključiti. Dobro poznam svakog čovjeka u gradu. Ne! Nitkovi su prije u Water Cityju. Za tjedan dana mogli bi se kradljivci vratiti. Do tada moramo nešto smisliti, Mark.

— Krenimo! — reče Mark. — U jutro ću u Water City.

Jesse Belden ga mrzovoljno pogleda, a zatim odjahaše.

Idućeg je jutro Mark Slate izjahao vrlo rano. Jesse Belden je stajao pred svojom kućom i poprije ko ga promatrao. Nije mu to mogao zabraniti. No, potajno je ipak odobravao njegovu odluku. Već se za osam dana kradljivci stoke mogu vratiti sa sjevera te izvesti novi napad. Do tada valja nešto poduzeti.

Mark Slate je mahnuo rukom i odjahao.

Jesse Belden je gledao za njim.

U trenutku kad je Belden htio poći u kuću, Mart O'Hara izađe iz svog dućana. Pozdravi i pođe prema Beldenu.

— Kuda je odjahao Slate? — upita znatiželjno.

— U Water City — odvrati Jesse Belden mrzovoljno. — Nisam ga mogao spriječiti.

Mart O' Hara pomakne »stetson« na čelo pa se počeo po glavi. — Zašto si ga zapravo pozvao, Jesse? Sada kad sam ga upoznao, razumijem to još manje nego prije. Što će on u Water Cityju? Tamo odjahati znači izložiti se da budeš ubijen. Svaki bi se od nas tamo loše proveo.

Jesse Belden ga je mirno slušao a zatim se blago nasmijeh. — Ti ga

potcjenjuješ, Mart. No, to čine mnogi. Potcjenjuju ga čak i njegovi protivnici.

Mart O' Hara slegne ramenima. — Svejedno, Jesse! Što on očekuje od tog jahanja? Kennane ne može svladati pojedinac.

— On nije odjahao zbog Kennana — odvrati Belden.

Mart O' Hara kimne shvaćajući. — On traži kradljivce stoke, zar ne?

— Točno! — potvrdi Jesse Belden.

Mart O' Hara se nasmiješi. Smješak oko njegovih usana bio je međutim pomalo ironičan.

Jesse Belden to primijeti. Položi ruku na njegovo rame i reče:

— Mark Slate se specijalizirao upravo za hvatanje kradljivaca stoke, Mart. On će ih pronaći. Možeš biti u to uvjeren. Učinit će to najkasnije poslije slijedećeg napada.

— Što inače radi? — zapita Mart O' Hara.

Jesse Belden se nasmije. — Ne radi ništa drugo. Može se uvijek pronaći tamo gdje treba braniti zakon. Ima izvanredan osjećaj za pravdu. Ja sam jučer uvečer Gilu Fairbanku morao držati revolver pred nosom. Da bih imao veće izgleda, potegnuo sam prvi. Uvijek to činim kad želim spriječiti pucjavu a nisam siguran nije li protivnik možda brži od mene. Trebalo si vidjeti Slateovo lice. Tako nešto on osuđuje. Uvijek daje prednost svom protivniku. Do posljednjeg se trenutka nada da će se onaj drugi ipak opametiti na vrijeme.

— Tako može i izgubiti.

Jesse Belden se nasmiješi. — On ne. Dugo sam bio na Pecosu. Nakon rata tamo je vladao zakon vještijeg.

Vidio sam mnoge brze momke. No, Slate je još mnogo bolji.

— Tada će morati pripaziti na svoja leđa — odvrati Mart O' Hara tiho.

Jesse Belden kimne zabrinuto glavom.

— Nema spasa od kugle u leđa. Čovjek ne može biti tako brz.

— U Water Cityju će na njega pucati sa svih strana. Jesi li mu to rekao?

— Opomenuo sam ga — odvrati Jesse Belden zabrinuto.

Mart O' Hara uzdahne. — Baš me zanima hoće li se vratiti i ako se vrati što će obaviti.

† Jesse Belden uzdahne. Uto im se preko trga približi muškarac.

— Što ima nova, Joe? — poviče Jesse prije no što je čovjek stigao do njih. — Jesi li skupio sve?

Joe potvrdno kimne glavom. — Ljudi čekaju pred novim barom. Jedan se stražar popeo na zvonik. On će nam javiti kad farmeri zapale vatru. Konji su osedlani.

— Je li bio netko kod goniča stoke na Red Riveru? — upita Mart O' Hara.

— Da — odvrati Joe. — Ja sam bio tamo. Danas ujutro prešli su River. Slijedeće stado dolazi za dva dana. Vjerojatno se neće zaustaviti kod Water Cityja.

Mart O' Hara se nasmije. — Zaustavit će se kod Red Rivera a kupovati u nas.

Jesse upitno pogleda Marta O' Haru.

— Jesi li siguran?

Mart O' Hara potvrdno kimne glavom — Na Dentom Creok postavio sam veliki natpis: »Zaustavite se na Red Riveru. Bess Rock je od

Rivera udaljen samo kilometar i pol. U gradu možete kupiti sve. Imamo najbolji viski!» Što kažete na to?

Jesse Belden se smijao i tresao glavom.

— Strašan si, Mart. Bez tebe se ne bismo znali niti pomaknuti. — Nimalo nježno udari Marta po rimenu. — Dođi na jedno piće! — reče i odmah krene.

Mart i Joe su ga sljedili. Prešli su cestu i ušli u »Golder. Inn«. Tu je bio drvosječa Sammy Cook. Ispijao je viski što mu ga je trenutak prije natočio Harold Vinake.

Sammy Cook je pozdravio muškarce koji su upravo ušli. Nosio je kapu od dabrova krzna kao uostalom svi drvosječe. Skinuo je kapu kad se rukovao s Jesse Beldenom.

Harold Vinake pipničar i vlasnik krčme, napuni čaše koje su ubrzo svi ispili do dna. I Vinake je pio s njima. Po njegovu se držanju vidjelo da ga nešto tišti. Želeći prikriti nemir, neko je vrijeme razdražljivo šetao iza šanka. Konačno izreče ono što ga muči. Oštrim pogledom ošine Mart O' Haru, pa se obrati Jesse Beldenu: — Je li uistinu neophodno da u gradu otvorimo i treći bar? Ako Dean Rusty ponovno otvori svoj bar, bit će to sasvim dovoljno. Čemu i treći bar, Jesse? Ako se goniči stoke ne budu više zaustavljali na Red Riveru, Dean Rusty i ja otimat ćemo se za svakog gosta.

— Što to govoriš Harold? — brzo će Mart O' Hara. — Naš grad leži na putu kojim prolaze stada goveda. Mi moramo momcima ponuditi što više, želimo li da dolaze u grad i ovdje ostavljaju svoje dolare. Budu li se stada zaustavljala pokraj grada, svaki će od vas imati dovoljno posla. Ti

se, Harolde, moraš pobrinuti za glazbu. Možda bi mogao zaposliti i nekoliko djevojaka. Ovdje mora biti veselo. Tada će momci nagnuti u tvoju krčmu.

Sammy Cook stupi u njihovu sredinu i reče: — Bit će ovdje uskoro i suviše veselo. Banda se vratila.

Jesse Belden s treskom stavi čašu na šank. — Zar već? — zapita.

Sam Cook potvrdno kimne glavom. — Naišao sam na njihov trag na indijanskom području. Slijedio sam ga do Red Rivera. Dalje su jahali koritom rijeke. Poznam taj trik. Tako rade oduvijek.

Jesse Belden se ugrize za usnu. — Jesi li uvjeren u to, Sammy? — upita starog drvosječu.

Sammy Cook se pomalo uvrijedi. — Indijanci to svakako nisu bili. Njihovi konji nisu potkovani. Ne sumnjivo nije bila ni naša slavna konjica. Ona ostavlja upadljivije tragove. Kažem ti, radi se o kradljivcima stoke. Radi sada što želiš, Jesse Belden. Ja sam zapravo došao u grad samo da ti to kažem. — Nakon tih riječi Sammy zabaci pušku na rame te iziđe napolje.

Mart O' Hara se ljutito nasmije. — Možda stari pretjeruje, Jesse.

Jesse Belden zabrinuto zavrta glavom. — On je uistinu čudan čovjek, to priznajem. No, u ovim se stvarima možemo pouzdati u njega. Zacijelo ne bi dolazio u grad da stvar nije ozbiljna. Ja mu vjerujem. — Uzdahnuo je i prešao rukom po kosi. — Da nemamo problema s Kennanima, dao bih goničima stoke nekoliko ljudi da im pomognu otjerati stado. Ovako nam je u gradu potreban svaki muškarac.

— Kennani su nas doveli u gadan škripac — progunda Mart O'Hara.

— Znam što želiš time reći, Mart — odvratila Jesse Belden. — Ne mogu se nikako oteti dojmu da Kennani ipak imaju veze s kradljivcima stoke, ukoliko sami nisu kradljivci.

Mart O' Hara se kiselo nasmije i reče Beldenu: — Kome to govoriš? Ja to već odavno tvrdim.

Jesse Belden zabrinuto zavrti glavom pa duboko uzdahne. Njegov je grad bio u višestrukoj opasnosti. Kennani su poput aveti ispružili svoje grabežljive ruke. Kradljivci stoke su sve češćim prepadima doveli grad gotovo na rub propasti. Belden nije zaboravio ni prijetnju Raya Larsona. Taj bi čovjek stvarno mogao sa svojim ljudima uništiti grad ako kradljivci stoke napadnu njegovo stado. Ugled Bess Rocka bio je uništen i sve su se više širile glasine da je novi grad postao gnijezdo razbojnika.

Belden je bio zadovoljan što je u grad pozvao Marka Slatea. Taj je čovjek bio jedina njegova nada. Belden je već nakon prvog napada pokušao ući u trag kradljivcima stoke. No, uzalud. Dan i noć jahao je uokolo s jedne i druge strane Red Rivera a da nije našao i najmanji trag. Sada se još jedino nadao da će Mark Slate imati više sreće.

Mart O'Hara prekine ga u razmišljanju. — Troja su moja kola sa skupocjenim tovarom na putu. Nadam se da razbojnici neće njih napasti. Veoma sam zabrinut zbog toga. — Stavivši šešir na glavu pošao je prema vratima. Tu zastane pa se obrati Jesse Beldenu: — Što ćeš sada raditi, Jesse?

— Čekat ću dok se Mark Slate vrati iz Water Cityja — odvratila Jesse Belden.

Mart O' Hara dotakne šešir na pozdrav te izide. Nešto poslije čuli su kako je s nekoliko svojih ljudi odjahao iz grada. Harold Vinake još jednom napuni čaše. Joe iskapi svoj viski u trenu. Grubo vrati svoju čašu i reče: — Nisam još nikada doživio toliko neprilika odjednom.

— Ni ja — odvratila Jesse ljutito. Položi na šank zlatnik, mahne Joeu i napusti krčmu.

Na cesti ugleda muškarca koji mu je trčao u susret. U istom trenutku začuju se povici stražara sa zvonika.

— Vatra! Dim! Dim! Farmeri daju znak za uzbunu. Vidim dim njihove vatre! — vikao je uzbuđeno.

Jesse Belden zastane. S mukom proguta slinu.

Najteži su trenuci novog grada počeli. Osjećao je to sasvim jasno. Disao je kratko, ubrzano. Sree mu je udaralo snažno kao da će iskočiti svakog trenutka. Obuzeo ga je nemir. Po prvi je put osjetio nešto slično razdražljivosti. Ispred gradilišta novog bara ugleda muškarce u sedlu. Sa zvonika je još uvijek odjekivao uzbuđeni glas stražara. Harold Vinake projuri pored Beldena. Joe je odjurio još ranije. Muškarac koji mu je dolazio ususret okrone se i potrči natrag.

Tog je čovjeka Jesse trenutak poslije ugledao u sedlu šarca usred grupe jahača što je spremna čekala pred novim barom.

Jesse Belden se ogleda naokolo. Bio je u nedoumici. Pitao se zabrinuto smije li samo tako jednostavno napustiti grad? Ako s dvadeset ljudi odjaše k farmerima, grad će ostati

bez obrane. Već bi ga i šačica Kennanovih ljudi mogla uništiti. No, farmerima je dao riječ. Ne oklijeva-jući pođe prema svom zelenku, popne se u sedlo i dvadesetorici ljudi dade znak za polazak.

Iz grada su odjurili u divljem galopu. Već nakon prijeđenih stotinja metara Jesse Belden se još jednom osvrne. Samo je nekoliko muškaraca ostalo u gradu. Ponovno ga je obuzeo nemir. Što će se dogoditi ako je to samo trik Kennana pa oni umjesto farmera napadnu grad, pitao se sav očajan.

Izašavši iz grada jahači su ugledali tanak stup dima što se dizao iznad brežuljka. Jahali su ravno prema njemu.

IV

Za to se vrijeme Mark Slate spustio niz brežuljak. Pred njim je ležao Water City. Obuzdavao je konja i posljednji kilometar projahao laganim korakom.

Water City bijaše mali grad u čijoj se sredini nalazila crkva. Kroz grad je vodila samo jedna sasvim ravna ulica, a s njene su se lijeve i desne dizale kuće. Tu i tamo mogle su se vidjeti i polurazrušene ograde.

Vrata prema sjeveru bila su još sasvim dobro ušćuvana. Kroz njih je Mark ujahao u grad. Bijaše rano jutro i na ulici se mogao vidjeti tek pokoji prolaznik. No, strahac je ušao u grad i tih je nekoliko ljudi zastalo, s nepovjerenjem promatrajući Marka.

Svaki čovjek koji bi od prije pola godine dojahao ovamo sa sjevera, bio bi dočekan s nepovjerenjem. Jer, na

sjeveru je ležao novi grad, Jesse Belden. Tko bi ujahao u Water City sa sjevera, mogao je doći samo iz novog grada. S indijanskog je teritorija rijetko dolazio pokoji jahač. I tako su mnogi znatiželjni pogledi pratili Marka kad je ušao u Water City.

A on nije imao određen cilj. Zaustavio se pred prvim barom i sjahao. Gostioničar je upravo otvarao prozore i vrata da prozračí prostoriju. Zijevnuvši začuđeno je pogledao Marka a zatim napravio kiselo lice videći kako Mark čvrsto veže svog konja.

Mark se nije mnogo zabrinjavao zbog začuđenih pogleda. Ušao je u bar, kratko pozdravio i odmah pošao prema šanku.

Gostioničar ga je slijedio, stao iza šanka i primio neku krpu.

Dok je brisao šank upita Marka:

— Želite li doručak, stranče? — Naglasio je stranče i izazovno pogledao Marka. Vjerojatno je očekivao da će mu Mark smjesta izbrbljati svoje ime, odakle dolazi i kamo ide. Ako je to uistinu očekivao, grdno se prevario. Jer, Mark Slate nije bio od one vrste ljudi koji se odmah iskazuju. Oko njegovih usana zatitrao je lagani smiješak. Nije odgovorio gostioničaru, nego je samo kimnuo glavom.

Gostioničar je nestao u kuhinji. Potrajalo je dosta vremena dok se nije vratio noseći pečena jaja i šalicu kave što se još pušila.

Mark je odmah počeo jesti. Dok je jeo, pokatkad je pogledavao u ogledalo iznad šanka. Tako je mogao dobro nadzirati ulaz i prozor krčme. Pred vratima se čula žustra rasprava. Ljudi su prolazili pokraj krčme i

u prolazu zavirivali unutra. Mark se smiješio. Čuo je neko mrmljanje.

U trenutku kad je Mark ispijao kavu, u gostionicu su ušla dva muškarca. Jedan od njih očigledno bijaše kovač, jer je nosio grubu kožnatu pregaču. Drugi je, činilo se barem, bio kauboj.

Prišli su šanku, pozdravili, i premda je bilo prilično rano, naručili viski. Stajali su u neposrednoj blizini Marka i tako mu nazdravljali. Ali nisu se prijateljski smiješili kao što je to običaj. Upitno su ga promatrali, i kako se Marku činilo, ocjenjivali ga od pete do glave.

Zatim je kovač upitao:

— Što ima nova na indijanskom području, gospodine?

Mark se veselo nasmiješi. Bio je to pomalo neukusan način ispitivanja stranog čovjeka.

— Ne dolazim s indijanskog područja — odvrati Mark uljudno.

Dvojica se muškaraca pogledaše. Marku nije izmaklo da su izmijenili poglede s gostioničarom.

— Ne dolazite s indijanskog područja? — upita sada čovjek u kaubojskom odijelu i oštro pogleda Marka.

Ovaj se podrugljivo nasmiješi i odmahne glavom. — Ne, dolazim iz novog grada.

Iznenadeni Markovim odgovorom još jednom ga odmjeriše od glave do pete.

— To je zapravo loše — reče kovač ironično.

Mark pogleda začuđeno. Nije shvatio što je kovač htio reći. Slegavši ramenima odmah upita: — Što znači to »zapravo loše«? Kako da to protumačim?

— Znamo da se banda kradljivaca stoke vratila u naš kraj — reče čovjek s kožnatom pregačom i pruži gostioničaru praznu čašu.

Mark je bio iznenađen. Zar su ga doista smatrali kradljivcem stoke? No, nisu mu dozvolili da dugo razmišlja o tome. Čovjek s kožnatom pregačom primakne se bliže. Odmjeri još jednom Marka od glave do pete i reče prilično zlobno: — Jeste li kradljivac stoke ili stanovnik novog grada na sjeveru, nama je sasvim svejedno. Water City nema šerifa. Zakon ovdje provode braća Kennan. Nije li vam to nitko rekao?

Mark kimne glavom. — Da! To mi je poznato.

— Tada ste uistinu budala, kad ste ipak došli u naš grad — izusti kovač osorno.

Mark slegne ramenima. — Htio sam razgledati Water City.

Kauboj se nasmiješi i značajno gurne kovača laktom u slabine. Zatim reče: — Vama zacijelo nije sasvim jasno gdje se nalazite, zar ne?

Mark se lagano osmjehne. — Tako je to, gospodo. Želim samo razgledati Water City.

Njihovi se pogledi smrkuše. I gostioničar je također gledao namrčeno.

— To je neslana šala — reče kovač mrko. — Želite li s nama tjerati šalu? Nismo za to nimalo raspoloženi. Prije svega ne, ako dolazite iz novog grada. Mi ne volimo novi grad, gospodine. Naprotiv, mrzimo ga. On nam oduzima životni prostor. Nikome nisu potrebna dva grada tako blizu jedan drugome uz rub puta kojim prolaze stada goveda. Smatramo da je jedan suvišan. Mi u Water Cityu živimo

već od svršetka rata. Ni ja, ni bilo tko ovdje nema namjeru spremati svoju starudiju i negdje drugdje počinati još jednom iz početka. — Udario je šakom po šanku i nastavio:

— Jedan grad morat će nestati. A taj grad bit će Bess Rock.

— Ljudi koji grade Bess Rock — odgovori Mark tiho — živjeli su ranije u Water Cityu. I farmeri su ovdje imali svoje domove. Zar ne znate zašto su otišli? Farmeri su se dan i noć mučili na svojim poljima, ipak su gotovo umrli od gladi jer su Kennanovi vrlo slabo plaćali njihove proizvode. Zašto je na primjer pobjegao kovačev pomoćnik?

— Bio je ništarija — odvratila kovač grubo.

Mark slegne ramenima i nastavi:

— On u novom gradu ima vlastitu kovačnicu i radi sasvim dobro, kao što sam mogao vidjeti. Njegov pomoćnik neće pobjeći jer ga plaća. Vi ste zahtijevali da vam Ridforth radi samo za hranu. To je ono što ne valja u Water Cityu. Sve što čovjek ovdje poštenim radom stekne, otimaju drugi. Tako to ne može ići. Water City je sam sebi iskopao grob. Vi ovdje uništavate sve, čak i zemlju. Upropastili ste farmere. Sjećate li se koliko ste od njih tražili za trajavu potkovu? U novom gradu dobijate za taj novac deset potkova.

— Prije nego što skapam od gladi u Water Cityu, jer nitko više neće kupovati moje proizvode, zadavit ću Jesse Beldena — istisne kovač bijesno a zatim isprazni svoju čašu. Tako ju je grubo tresnuo na šank da se razbila.

— Time nećete ništa promijeniti — reče Mark.

— Promijenit ćemo stvari — poviče gostioničar i divlje pogleda Marka.

Osmjehnuvši se Mark lagano nastavi dalje. — Ne na ovaj način. Vi u svojoj krčmi imate dvije vrste cijena: jedne za građane, druge za farmere i goniče stoke. Za novac kojim u Water Cityu plati jedan viski, gonič stoke može se u novom gradu gotovo opiti. Water City nije dakle izgubio samo farmere, i posao s goničima stoke. Water City nema ni najmanje izgleda za budućnost ako sve to ne promijenite. Svakako još ima vremena za to.

Dok je Mark govorio, na vratima se pojavio Matt Kennan s nekoliko svojih ljudi. Mark ga je opazio u ogledalu. Kennan je s ljudima zastao na vratima zlobno se smiješeći.

— Ne lupetaj gluposti, Slate! — poviče a zatim stupi u sredinu prostorije. Njegovi su ga ljudi slijedili. Bili su to ljudi što su dan ranije pratili Matt Kennana u Bess Rocku.

Mark se malo okrenuo. Usnice su mu zadrhtale. — To nisu gluposti, Matt Kennan. To je istina... premda znam da vam to ovdje, u Water Cityu, nije ugodno slušati.

Matt Kennan divlje pogleda Marka. — Što ti tražiš ovdje, Slate? Jesse Belden bi te upravo ovog tre-na rado vidio pokraj sebe.

Mark se nasmije. — Htio sam razgledati Water City. Upravo sam čuo da se banda kradljivaca opet pojavila u ovom kraju. Možda ugledam nekoga od njih — odvratila Mark mirno.

— Ovdje u Water Cityu? — zapita Matt Kennan prijeteći. — Potraži kradljivce stoke u Bess Rocku! — dahtao je bijesno.

— Zacijelo ću saznati gdje su — reče Mark hladnokrvno.

— Taj Bess Rock nije samo prljavo mjesto, već i gnijezdo razbojnika — prosiće Matt Kennan osorno.

Visok snažan muškarac oštih crta lica stupi u krčmu. Ljudi oko Matta Kennana odmah mu naprave mjesto. Iako ga nije nikad ranije vidio, Mark prepozna došljaka. Jesse Belden mu je potanko opisao tog čovjeka. Bio je to Jack Kennan, najstariji od trojice braće Kennana i glava klana. On je upravljao posjedom, velikim rančom na kojemu je radilo gotovo 50 kauboja. Kennani su u svojim rukama držali i sve barove i krčme u Water Cityju. I čovjek za šankom bio je u službi Kennana. Mark je bio uvjeren da je upravo on pozvao braću.

Jack Kennan bijaše snažan ali pristao muškarac. Nosio je kaubojsko odijelo izrađeno od najbolje tkanine. Kratke sare teksaških čizama bila su bogato ukrašene. Imao je srebrno mamuze. I opasač za revolver bio je protkan srebrnim nitima. Revolver je nosio na lijevoj strani. Pokretom koji je jasno pokazivao tko je u Kennana gazda, gurnuo je svog brata u stranu. Odmjerio je Marka pogledom koji nije obećavao ništa dobro.

U lokalu je zavládala grobna tišina. Iza Jacka Kennana natiskalo se nekoliko muškaraca. No, nijedan od njih nije progovorio ni jednu riječ. Bilo je tako tiho da je Mark čuo kako iza šanka iz slavine kaplje voda.

Jack Kennan stupi korak naprijed i reče:

— Mark Slate?

Mark potvrdno kimne glavom.

Oči Jacka Kennana zasvjetlucaše.

— Ako se ne varam, vi tražite kradljivce stoke...

— Tako je — odvrati Mark kratko. Uspravi se i sasvim okrene sugovorniku.

— Moje ime je Jack Kennan — izgovori ljudina nasmijavši se pritom. Bio je to oštar smijeh. — Water City je naš grad. — izgovori polako ali oštro. Njegove riječi praskale su prostorijom. Upitno pogleda Marka, znatiželjno očekujući kako će djelovati na njega.

Mark slegne ramenima i reče: — Čuo sam to.

— Vi stojite na strani Jesse Belden — nije to bilo pitanje već jasna tvrdnja.

Mark potvrdi kimanjem glave.

— Jesse Belden je naš neprijatelj — reče Kennan osorno i podigne ruku. — Ne pitate zašto, Slate? Belden podiže novi grad i time želi uništiti nas, Kennane.

— On vas ne želi uništiti — odvrati Mark mirno. — To nije istina. Da podiže novi grad, to je točno. Ali gradi ga s ljudima koji ovdje više nisu htjeli živjeti. Svaki od tih ljudi ima prokletu ozbiljan razlog da Water Cityju okrene leđa. Smatram da biste vi trebali o tome razmisliti. Bilo bi to dobro i za vas Kennane a i za Water City.

— To nije više potrebno — izgovori glasno Jack Kennan podigavši glavu. Činilo se da želi postati još viši. Oči mu ponovno zasvjetlucaše. U njima je plamtjela mržnja. — Bess Rock više ne postoji — izusti gnjevano.

Mark čvrsto stisne usne. Pogledom obuhvati ljude što su stajali uokolo. Sa svih je strana do njega dopiralo zlorado cerenje. Proguta slinu. Jer,

odmah je shvatio što je Jack Kennan želio reći. Zlurado cerenje samo je to potvrđivalo. — Zbog svojih postupaka i nasilja odgovarat ćete pred zakonom, Jack Kennan — reče Mark tiho.

Jack Kennan se glasno nasmije. Njegov brat Matt mu se pridruži. — Ovdje vrijede samo naši zakoni — poviče ljutito Matt Kennan i položi ruku na držak revolvera.

Jack Kennan odobravajući kimne glavom.

— Bess Rock je izgubljen, Mark Slate. Uredili smo to prema našim zakonima. Ovaj grad ima pravo da živi i da se razvija. Mi smo ovdje gospodari. Prema tome naša je dužnost da svakom čovjeku u Water Cityju zajamčimo opstanak. Kennani nisu morski psi. Mi se brinemo i za male ljude. Moj brat Bob jutros je sa 40 ljudi odjahao na dobrobit Water Cityja. Naš grad živjet će novim životom. S tih ćemo 40 ljudi uhvatiti i kradljivce stoke. Vi ste dakle suvišni, Mark Slate. Popnite se na svoje kljuse i nestanite. Bess Rock više ne postoji.

Marka obuzme nemir. Grad Jesse Beldena bio je u velikoj opasnosti. Možda Jack Kennan govori istinu i Bess Rock stvarno više ne postoji. Potajno se nadao da se Jesse Belden znao oduprijeti četrdesetorici Kennanovih jahača. Vjerojatno još uvijek bijesni borba za novi grad. Kimnuvši glavom pristupi Jack Kennanu i reče: — Odjahat ću, Jack Kennan.

— Nekoliko će vas mojih ljudi pratiti — odvrati Jack Kennan i lukavo se nasmiješi.

— Naći ću i sam put za Bess Rock — promrmlja Mark.

Oči se Jacka Kennana smanje i divlje zasvjetlucaju kad je rekao: — Vi ćete napustiti ovaj kraj, Slate!

— Učinit ću to kad ovdje bude sve u redu — odgovori Mark odlučno.

— Water City ne možete napustiti ako ja tako ne odlučim — zareži Jack Kennan.

Mark se hladno nasmiješi.

— Ne pokušavajte ništa, Slate — poviče gostioničar iza njega.

Mark se okrene. Gostioničar je stajao za šankom i u rukama držao dvocijevku. Nišan je uperio u Marka.

Markov osmijeh postane jači. Pogleda Jacka Kennana što se nalazio dva koraka pred njim. — Ne s lovačkom puškom, Jack Kennan! Mogli biste i vi zadobiti koje zrno — reče podrugljivo.

Jack Kennan htjede skočiti u stranu.

— Ostanite na mjestu — zapovjedi Mark oštro i spusti ruku na revolver.

Jack Kennan je bio već zakoraknuo, no kad je spazio Markovu odlučnost, zastane kao ukopan. Pogleda uokolo. Njegovi su ljudi stajali spremni. I brat Matt samo je čekao njegov znak. No, Jack je bio neodlučan treba li uopće dati znak. Marku se barem tako činilo.

— Spusti tu svoju puščinu! — zapovjedi Jack Kennan gostioničaru.

Mark je čuo kako je ovaj odmah pušku položio na šank.

— Vi ćete mi dozvoliti da odem — zatraži Mark oštro. — Ako i dobijem metak u leđa, na vrijeme ću izvući svoj revolver, a moja će kugla biti namijenjena Vama, Jack Kennan.

— Dopusti da ja sveršim s njim, Jack! — reče Matt Kennan. Mark po njegovu držanju zaključit da žarko želi odmazdu. Zacijelo nije zabravio

jučerašnji poraz pa je htio izbrisati sramotu.

— Vi mi prijetite, Mark Slate? — zapita Jack Kennan oštro.

Mark odmahne glavom. — Samo Vas opominjem! Ne pokušavajte me zaskočiti ovdje! I bez toga ste sebi natovarili na vrat dovoljno briga. Ako ste mudar, odmah pošaljite jednog čovjeka za onom četrdesetoricom i pozovite ih natrag. Zašto ne sklopite mir s Jesse Beldenom? On vam je često nudio dovoljno prilike za to.

Jack Kennan se ljutito nasmiješi. — Vi ne možete o tome govoriti jer ne poznajete dovoljno prilike.

— Usprkos svemu, ipak vam o tome govorim — odvrati Mark hladnokrvno.

Jack Kennan divlje zabaci glavu i bijesno poviče: — Ja ću uništiti Bess Rock. I vas ću također...

— Pokušajte! — odvrati Mark oštro.

Jack Kennan se povuče nekoliko koraka. Njegovim licem preleti zlokoban i nadmoćan osmijeh. — Nitko me ne može spriječiti da uništim to razbojničko gnijezdo. Ne možete to ni vi, Slate. Čak da ste i sam predsjednik.

Mark ga je saslušao a zatim reče podrugljivo: — Nisam znao da ste tako dobro poučeni.

Jack Kennan je zastao trenutak. — Pokorite se mojem zahtjevu, Slate! — reče zatim oštro. — Moji ljudi otpratit će vas iz našeg kraja. To vam je jedina mogućnost da iznesete živu glavu.

Mark se smijao prezirno. Do prozora su bila četiri koraka. No, između njega i prozora stajao je Matt Kennan.

Jack Kennan se postavio na vrata pred svoje ljude. S ulice su mnogi građani kroz otvorena vrata i prozore promatrali što se događa u krčmi. Dobro su pratili razvitak sukoba i kad su shvatili što bi se moglo dogoditi, malo su se povukli.

V

Mark u trenutku shvati da je njegov posjet Water Cityju bio nepromišljena glupost te se ugrize za usnicu. Upitno je promatrao Jack Kennana i pitao se može li čovjek poput njega biti vođa kradljivaca stoke. Zacijelo je sposoban za to. Onaj tko se ne osvrće na zakone i šalje jahače da unište jedan grad, sposoban je i za krađu stoke. Te su mu misli i rasuđivanja u djeliću sekunde prostrujile mozgom. Brzim pogledom preleti krčmom. Ljudi Jacka Kennana stajali su tako da mu neće smetati da izvedu ono što je naumio. Jedno mu se Matt ispriječio na putu.

Činilo se da je Matt prozreo Markovu namjeru, pa se podlo iscerio.

— Naprijed, i pazite se, Slate! — zapovjedi Jack Kennan još jednom, goreći od nestrpljenja. Činilo se da je bio veoma uvjeren u sebe.

Mark se kiselo nasmiješi. Dok prvi čovjek potegne revolver, proći će nekoliko sekundi. Znao je to dobro. Ako ne iskoristi te sekunde i dozvoli da one prođu a da ništa ne pokuša, izgubit će sve izgleda. Stoga nije više oklijevao. Okrene se i skoči.

Jednim udarcem pesnice obori Matta Kennana na pod i odmah zatim nađe se na prozoru. Dok je okrenut leđima padao kroz prozor napolje, primijeti iznenađenje na

licima Kennana. Činilo se da je samo krčmar očekivao ovakav razvitak događaja pa se i prvi snašao. Podigao je pušku i upravio je prema prozoru. Mark je nezgodno pao na leđa. U istom je trenutku u krčmi zagrmjela gostioničarova puška. Netko je kriknuo. Mark nije mogao utvrditi je li to bilo od bijesa ili bola.

S nogama u zraku Mark je ležao na trijemu krčme. U ruci je čvrsto držao revolver. Prolaznici su brzo poskakali u stranu. No, nisu se uplašili samo Markova revolvera. U krčmi je praskalo i grmjelo. Svi su se latili svojih revolvera. Čulo se to dobro po pucnjevima.

Mark se podigne i potrči prema ogradi za koju se vežu konji. Prolaznici su se sklonili pa je Mark mogao na nišanu držati i vrata, te svakoga tko bi se na njima pojavio. Opali prema krčmi samo jedan metak. Na prozorima opazi šešire. U jednoga od njih opali dva metka.

Ne gubeći vrijeme brzo odveže uzde s ograde. Meci iz krčme nisu mu dozvoljavali da uzjaše. Stoga potrči iz sve snage. Trčeći pognuto naprijed zazviždi glasno i njegov konj odmah pojuri za njim.

Zadovoljno se nasmiješi u sebi. Izgledi za spas postali su sada sasvim stvarni. Njegov se riđan odmah pojavi. Dok je trčao niz ulicu, konja je pratilo zvižduk metaka. Jednim skokom Mark se nađe u sedlu i smjesta pojuri prema izlazu iz grada.

Jahao je prema jugu, no ne duž ulice, nego pozadi kuća. Oko ušiju su mu još uvijek zviždali meci. Nekoliko je muškaraca istrčalo kroz stražnja vrata krčme, a među njima i gostioničar. Mark je začuo prasak

njegove dvocijevke. No, bio je već isuviše daleko a da bi ga još mogla stići krčmarova sačma.

Napokon je umakao i pogledima svojih progonitelja te nestao iza živica i kuća postrance od ulice.

Tek je izvan grada zaustavio konja i okrenuo ga prema sjeveru. Bio je uzbuđen i ogorčen. Sada mu je bilo sasvim jasno da je za mirno rješenje svađe između Kennana i Jesse Beldena isuviše kasno. Kennani su bili spremni da sve riješe silom. Mark se cijelo vrijeme nadao da će razumnim riječima Kennane uvjeriti u korisnost mirnog rješenja sukoba. Saznanje koje je stekao u Water Cityju bilo je međutim gorko. Riječima se ovdje neće više ništa postići. Kennani su izabrali i tako odredili način rješavanja sukoba. Više se ništa nije moglo promijeniti.

Mark je divlje tjerao konja. Pomisao da bi mogao stići prekasno, dovodila ga je gotovo do ludila. Jahao je kao da ga tjera sam vrag.

Muškarci su sjedili po oborenim stablima i panjevima. Pušili su i mrzovoljno pogledavali prema jugu. Jessa Beldena sve je više obuzimao nemir. Jerry Wheaton se premjesti s noge na nogu.

— Prokletstvo! — procijedi ljutito. — Zašto ne dolaze? Namjeravaju li možda napasti domove s one strane stare tvrđave? — To je pitanje postavio više sam sebi.

Clair Whitman udari nogom o zemlju. — Na tom smo putu postavili sedam stražara. Barem bi jedan od njih uspio stići ovamo — rekao je tiho i sumnjičavo pogledao Jesse Beldena.

Zapravo su svi pogledi bili uprti u Beldena. I sam je to primijetio. Ljudi su od njega očekivali odluku. No, što da odluči kad ne zna kamo su odjahali Kennanovi ljudi? Zabrinuto je pomislio na grad.

— Do vraga! — prosikće Belden grubo i započne motati novu cigaretu.

— Jahač! — povikao je netko. Svi skočiše na noge. Jesse odmah baci napola smotanu cigaretu. Stade na panj napeto gledajući prema jugu. Prvo je ugledao samo oblak prašine. No, uskoro spazi i jahača. On je već bio prošao brežuljke i pojurio ravno prema njima.

Svjestan da je donošenje odluke blizu, Jesse Belden podigne ruku.

— U sedla! — zapovjedi ljudima.

Iza njegovih leđa nastane komešanje. Ljudi su vikali i proklinjali. Konji su rzali i nemirno udarali kopitima. Jesse Belden nije se na sve to osvrtao. Netremice je promatrao jačaha i nije prestajao misliti na svoj grad. Slutio je kakvu vijest donosi konjanik.

Čovjek dotjera svog zelenka do Jesse Beldena. Ovaj mu iz ruke uzme uzde i pogleda uokolo. Pedeset je muškaraca sjedilo u sedlima. S druge su strane ispred koliba stajale žene i djeca. Plašljivo su gledali prema Beldenu i jahaču koji je upravo dojahao. Nekoliko je starijih muškaraca s puškama u rukama čučalo pred kolibama. I oni su gledali u istom smjeru. Činilo se da su sve oči uprte u upravo pristiglog jahača.

Jesse Belden je pomalo gubio strpljenje. U taj mah jahač iskoči iz sedla i stane pred Jessea. Farmeri se odmah primaknu. Jahač je bio bez daha.

— Sa četrdeset ljudi — jedva izusti hvatajući zrak.

— Dalje, Pete! — poviče Jesse Belden nestrpljivo. — To znamo. Gdje su Kennani?

— Jašu prema gradu — dahtao je čovjek. — Potreban mi je drugi konj.

Jesse Belden skoči odmah u sedlo. — Prijeko kod koliba ima još konja. Osedlaj jednog! — dobaci jahaču. Zatim podigne pesnicu u zrak i bijesno poviče: — Naprijed!

Svi su odmah krenuli. Jesse Belden pusti uzde, njegov se zelenko ispruži i pojuri svom snagom. Jesse Belden ga je samo podbadao ostrugama. Nije se ogledavao da li ga slijede njegovi ljudi. Konj je jurio poput vihora. Belden je mislio samo na grad koji je bio u opasnosti.

Iza sebe nije u prvi tren čuo nikoga. No, ubrzo odjekne praskavi topot kopita. Zacijalo je jahao prebrzo.

Pritegavši uzde konja, malo uspori. Ostali ga sustignu a zatim u gustom redu pojaše dalje, ležeći na vratovima konja. Samo bi se ponekad koji uspravio da pogleda naprijed.

Jahali su u divljem trku preko brežuljaka kao da jašu ravnicom. Neki su počeli zaostajati. Jesse Belden nije se zbog toga zabrinjavao. Bijesno je tjerao svog zelenka dalje.

Sunce je stajalo visoko na nebu. Zbog njegovih zraka i naporna jahanja jahačima je iz svake pora izbijao znoj. Odavno nije pala kiša i zemlja je bila sasvim suha. Konji su dizali visoke oblake prašine koji su se vukli poput magle ili dima.

Pred jahačima se pojavi grad. Netko od njih ispusti glasan divlji krik. Od tog krika, pogleda na grad i bljeska oružja Jesse Beldena obuzme

užas. Pucnjava se još nije mogla čuti. Od topota mnogih konjskih kopita nije se zapravo niti moglo čuti nešto drugo.

Tad Jesse Belden ugleda Kennanove jahače. Dolazili su iz šumarka, udaljenog stotinjak metara od posljednje kolibe. Iza Jesse Beldena začuju se sve glasniji povici. Ljudi su sve više davali oduška svom gnjevu žestokom vikom koja se napokon stopila u jedinstveni divlji krik. Zatim su lijevo i desno od Jesse Beldena planuli prvi hici. I Jesse Belden izvadi svoju vinčesterku iz kožnate navlake. Učini to ljutitom kretnjom. Položi pušku preko sedla, spreman da počne pucati kad za to dođe vrijeme.

Kennanovi jahači nestanu iza prvih kuća. Jesse Belden mamuzama bijesno ošine svog konja. Konj se protegne i pojuri još brže. Ostali su jahači pomalo zaostajali. Takav tempo nije mogao izdržati ni jedan drugi konj. Sve se više i više zelenko odvajao iz grupe koja ga nije mogla slijediti. On je jednostavno bio brži od njih. Grablo je skladno svojim dugim koracima i kad je Jesse Belden uletio u grad, razdaljina je između njega i ostalih jahača iznosila već stotinu metara.

Mart O' Hara je skupio sve koji su ostali u gradu i mogli nositi oružje. Sa šačicom ljudi stajao je uz kovačnicu i borio se s Kennanovim ljudima. Kovačnica Walka Ridfortha nalazila se na rubu grada. Kad je Jesse Belden skočio iz sedla Kennanovi su jahači upravo bili projurili pokraj kovačnice. Zastao je, podigao vinčesterku i opalio. Nekoliko sekundi poslije ležao je do Marta O' Hara.

Mart O' Hara gađao je iz dva revolvera. Kad se Belden bacio pokraj njega, podigao je pogled.

— Ne bismo mogli izdržati još jedan njihov napad — rekao je promuklo. — Prvi put su došli sa sjevera. Da nas Jube nije opomenuo, na tu ideju ne bismo nikad došli... Sa sjevera! Odatle u grad dolaze samo crvenokošci i Sammy Cook. Bili bi nas posve sigurno sasvim pregazili!

Mart O' Hara podigne svoj revolver i počne pucati jer su napadači još jednom jurišali. Odmah se vidjelo da su htjeli proći kroz grad. No, Bess Rock je najednom bio pun boraca. Iza svake kuće stajali su farmeri i građani i pucali u jahače što su se približavali u divljem trku. Mart O'Hara ustane i ljutito pogleda Jesse Beldena.

— Jesi li sve ljude poveo sa sobom — upita bijesno.

Jesse Belden također skoči na noge i potvrdno kimne glavom.

Mart O' Hara se ogleda uokolo. Njegove su oči sijevale.

— Što još čekamo? — poviče. — U sedla! Spremimo se!

S revolverom koji je sipao vatru pretrči ulicu i nestane u svojoj kući. Uskoro se pojavi u sedlu prekrasnog kulaša. I ostali su muškarci uzjahali. Mart O' Hara ih je jednostavno povukao sa sobom. I Jesse Belden uskoči u sedlo. Zatim svi u divljem trku pojure za Kennanovim jahačima što su se povlačili prema sjeveru.

Možda bi tog dana sukob između novog grada i Kennana bio riješen. No, ispalo je drugačije.

Zanos Mart O' Hara koji je sa sobom povukao i farmera i građane, splasnio je već nakon stotinjak

metara jer je Jesse Belden bio pogođen i pao iz sedla.

Među progoniteljima nastane pomutnja. Razvučena se kolona zbije u grupu. Konji zastanu a ljudi iskoče iz sedla. Otprilike kilometar dalje Kennanovi jahači potjeraju konje u korito Red Rivera.

Gotovo istodobno kad su Jesse Beldena donijeli u grad dojahao je i Mark Slate. Bio je dovoljan jedan pogled da shvati što se dogodilo. Zaustavio je konja, sjahao i za ljudima pošao Beldenovoj kući. Ljudi su Jessea položili na krevet pa se povukli.

Jesse Belden je još živio. Još je kucalo srce čovjeka što je sve ove ljude riješio ropstva, i htio ih povesti u novu, ljepšu budućnost. S mukom se nasmiješi Mark. Bio je svjestan u kakvom se stanju nalazi.

— Često sam mislio o tome kako je mojem gradu neophodan liječnik — rekao je naprežući se. — No, nije mi nikada uspjelo da ostvarim svoju zamisao. Učini mi uslugu, Mark, i pobrini se da ovaj grad dobije liječnika!

Mark potvrdno kimne glavom, jer je to bilo sve što je mogao učiniti za Jesse Beldena. Ugrizao se za usnu i osjetio kako su ga odjednom obuzeli očaj i gorčina.

— Pobrini se da ovaj grad živi, Mark! — nastavi Jesse Belden, teškom mukom izgovarajući riječ po riječ. — Ljudi trebaju taj grad. Brini se za njih! Bess Rock će postati dobar grad.

Mark kimne. Jesse Belden se nasmiješi još jednom a zatim umre.

Svi su muškarci u sobi skinuli šešire. Oni u hodniku slijedili su

njihov primjer, a uskoro su i svi muškarci na ulici stajali gologlavi. Nekoliko je žena zajecalo.

Težak život bio je završen. Prijeđen je surov ali pošten put. Jesse Belden je postigao svoj životni cilj.

Mart O' Hara prvi ponovno stavi šešir na glavu. Njegovo je lice bilo sivo i blijedo.

— U sedla, ljudi! — pozva prisutne. — Rastjerat ćemo Kennane i razrušiti njihov grad!

Krene prema vratima, no Mark mu se ispriječi na putu.

— To nećemo učiniti, Mart O' Hara — reče tiho.

Mart O' Hara ga ošine bijesnim pogledom.

— Ja vas nisam pozvao u ovaj grad — zagrmi oštro. Bilo je očito da se sada smatrao nasljednikom Jesse Beldena.

Markovo se lice uozbilji. — Znam da me vi niste pozvali, Mart O' Hara — odvrati hladno. — No, Jesse Belden me je pozvao. A to je njegov grad. To će zauvijek i ostati.

— Ne riječima, Mark Slate! Da bi to i ostao, mora se nešto poduzeti — promrmlja Mart O' Hara teško se savladavajući.

Mark kimne glavom. — Mi ćemo mnogo toga učiniti za ovaj grad, Marte — odobri pomirljivim tonom. — Grad mora rasti. On treba postati ono što je od njega htio učiniti Jesse Belden. Pravi i slobodni grad u kojem će svatko moći raditi ono što želi i što mu se sviđa, a što će biti dobro i korisno za cijeli grad.

Mart O' Hara podigne ruku u zrak. — U redu! Odjašimo i razorimo grad Kennana. Tada ćemo imati mir. Zauvijek.

— Kennani su barem toliko jaki koliko i mi — napomene Mark. — Učinili bismo isto što su i oni učinili ovdje. Time ne bismo postigli ništa. Rezultat bi bio priličan broj mrtvih i ranjenih. Ništa drugo.

Mart O' Hara postane neodlučan. No samo za kratko. Zatim se podrugljivo nasmije. — Želite li možda još jednom odjahati u Water City i pokušati opametiti Kennane? Smijem li vas pitati, što ste u Water Cityju obavili danas ujutro?

— Ništa! — odgovori Mark mirno.

— Tako dakle! — nasmije se Mart O' Hara. — Hoćete li možda pokušati još jednom?

— Zašto ne? — sasvim hladno-krvno odvraća Mark.

Mart O' Harino lice razvuče se u preziran osmijeh. — Kennani su kradljivci stoke, Mark Slate. Što očekujete od takvih ljudi?

— Razum! To je sve — kratko odgovori Mark.

— Od kradljivaca stoke vi očekujete razboritost?

— Tko kaže da su Kennani kradljivci stoke?

— To ovdje znadu svi — odvraća Mart O' Hara blijesno.

— U Water Cityju tvrde da smo mi ovdje kradljivci stoke — reče Mark i pogleda ljude.

Mart O' Hara se prezirno nasmije. — Jeste li već imali posla s kradljivcima stoke koji okrivljuju sami sebe? — Spustio je ruke na bokove. — Jesse Belden je često pokušavao biti dobar s Kennanima. No, svaki put je prolazio kao i vi danas ujutro. A ja vam kažem da ćete uvijek tako prolaziti. Uvjeren sam da su vas iz Water Cityja ispratili pucnjavom.

Mark potvrdno kimne glavom. — Na žalost, bilo je tako kao što kažete, Mart. No, prigodom mogeg slijedećeg posjeta Kennani će biti u sasvim drugoj prilici. Danas ujutro Jack Kennan je vjerovao da je već dobio igru. Za jedan sat uvjerit će se da nije tako.

— Budemo li slijedili njegove ljude i odlučno ih potukli, znat će da je igru izgubio — reče Mart O' Hara blijesno. — Možda tada više neće biti ni prepađa na goniče stoke. Nakon što ste danas odjahali, dobili smo vijest da se banda kradljivaca stoke ponovno pojavila.

— I ja sam to saznao u Water Cityju — odvraća Mark.

— Vi ste prijatelj Jesse Beldena, gospodine Slate. Ja to poštujem i ne bih se želio s vama svađati. No, pokazat će se jednog dana kao naša najveća pogreška ako tu polovičnu pobjedu ne pretvorimo u konačnu. Budite uvjereni u to.

— To će se tek vidjeti — reče Mark Slate mirno.

Mart O' Hara opet spusti ruke na bokove. — Kennani su nam zatvorili most preko Little Red Forka.

— Sagradit ćemo novi most — odvraća Mark. — Jesse Belden je već odredio mjesto.

— Dobro, gospodine Slate — dobaci Mart O' Hara naduto. — Gradi-te taj most! Kad bude gotov, moja će ga kola koristiti. No, moja je karavana od četvero osmeroprežnih kola ostala na Little Red Forku. Ako želimo da ovaj grad ne erkne od gladi, karavana bi morala stići ova-mo. Vjerojatno nećete imati ništa protiv ako ja s nekoliko ljudi oslobodim most?

— Jesse Belden mi je rekao da postoji plićak koji se lako može pregaziti.

— Da, ali treba ići zaobilaznim putem od desetak kilometara — odvrati Mart O' Hara bijesno.

— Rabite taj plićak! Mi sutra počinjemo s gradnjom novog mosta — reče Mark odlučno.

— To mi se ne sviđa, Slate! — poviče Mart O' Hara ljutito. — Mi smo dovoljno jaki da ne moramo uzmicati. Kennani su doživjeli poraz. Na mostu će doživjeti još jedan.

— Oni će izbjegavati borbu! — reče Mark.

Mart O' Hara je bijesno siktao. Ugrizao se za usnicu. Sav crven u hipu zakriješti: — Dobro. Kako želite gospodine Slate. K vragu sve skupa!

— Ne kao što ja želim, Marte O' Hara, nego kako je odlučio Jesse Belden. To je njegov grad.

Mart O' Hara nije rekao ništa više. Progurao se između okupljenih muškaraca i napustio kuću.

Nešto je kasnije s nekoliko ljudi pojahao prema Little Red Forku gdje su njegova kola čekala zaštitnicu.

VI

Mark iziđe s vođom farmera napo-
lje. Jerry Wheaton skupi svoje ljude. Mark mu preporuči da oko zemlje farmera postave straže. Zatim farmeri odjahaše.

Život je u gradu krenuo dalje. Mark je samo tu i tamo trebao priskočiti u pomoć. Jesse Belden je bio zacrtao mnoge planove i ljudi su ih se točno pridržavali. Mart O' Hara bijaše vrlo sposoban organizator. Njegova su kola dovozila sve što je

Bess Rocku bilo potrebno: živežne namirnice, alat, građevni materijal, municiju...

Već je idućeg jutra Mark poslao četu tesara na drugu stranu Little Red Forka i oni su počeli podizati novi most. Kola Mart O' Hare putovala su plićakom u koritu rijeke. Vozači su gundali zbog zaobilaznog puta. No, Kennani su dobro čuvali svoj most. U danima nakon Beldenove smrti ta je činjenica bila jedini znak svađe između dva grada. A ona je opominjala građane Bess Rocka da budu oprezni. I farmeri su također bili oprezni. Jerry Whaton ne postavio straže kako mu je savjetovao Mark. One su trebale osigurati kraj od iznenadnih napada Kennana.

Bio je to ipak samo prividan mir. Ljudi su to dobro znali i zato su ponovno pooštrene mjere budnosti. Nitko nije zaboravljao prijetnju koja se nadvijala nad Bess Rockom. Mark je čak osjećao kako ona sve više raste. Ponekad, kad bi jahao krajinom i nadgledao straže farmera ili promatrao ljude kako grade most na Little Red Forku, najednom bi ga obuzeo neki nemir. Tada bi se popeo u sedlo i projahao brežuljcima sve dok ne bi ugledao Water City. Često se pitao kako bi bilo da jednostavno odjaše u suparnički grad i razgovara s Kennanima. No, bilo bi to uzalud. Znao je to dobro.

Četvrtog dana nakon smrti Jesse Beldena vozač O' Harinih teretnih kola pokušao je prijeći mostom braće Kennan. Stražari bi zacijelo i kola i obojicu vozača bili bacili u Fork da ovi nisu odmaglili što su brže mogli. Bio je to jasan dokaz da Kennani nisu željeli mir.

Jednog je jutra Mark odjahao do gradilišta novog mosta. Stupovi su već bili čvrsto zakopani u dno riječnog korita. Mark sjaši u visokoj travi na obali.

U tom se trenutku na putu od grada pojavi jahač. Jahao je veoma brzo. Mark se pritaji. I ljudi na mostu ugledali su jahača i odložili alat.

Bio je to kovač Walk Ridforth. Letio je u divljem trku i mahao šeširom. Ljudi siđoše s poluzavršenog mosta.

Walk Ridforth naglo zaustavi vranca te iskoči iz sedla. Tek kad je sjahao, vidjeli su da je cijelim putem jahao paklenskim tempom, jer se sav kupao u znoju. Snažno je dahtao tako da je jedva mogao govoriti.

— Sammy Cook je u gradu — reče napokon kovač. — Momci, morate smjesta natrag u grad. Goniči stoke iz Webb Countyja napadnuti su dvadesetak kilometara iza Red Rivera. Trojica su se goniča uspjela spasiti. Sammy Cook ih je susreo dolje na Denton Creeku. Tamo se ulogorilo velika stado iz Wise Countyja s 5000 grla i 60 goniča. — Walk Ridforth zašuti i značajno pogleda prisutne.

— I? — znatiželjno upita jedan graditelj.

— Sammy Cook vjeruje da su neki od tih 60 goniča na neki način povezani s Water Cityjem. Stado je već nekoliko dana ulogoreno na Denton Creeku. Već su odavno morali krenuti dalje što jedino može značiti da čekaju pojačanje. Uskoro stiže još jedno veliko stado. Trojica goniča iz Webb Countyja zaprijetila su da će zapaliti naš grad. Sammyja

Cooka su htjeli objesiti. No, uspio im je dokazati da nije iz Bess Rocka.

Marku je sada bilo jasno zašto su Kennani ostavili na miru grad i farmere. Šurovali su s goničima stoke s one strane Red Rivera.

Graditelji su vjerovali isto.

— Kennani! — procijedi jedan od tešara uzbuđeno. — Ti lupeži! Oni su napali stado, inače nas ne bi ostavili na miru. A ja vam kažem da su jednim udarcem ubili dvije muhe. Stado sada pripada njima. Mogu biti spokojni i mirno ga otjerati na sjever. Možda goveda na malo prepodaju Indijancima. Osim toga će mirno promatrati kako goniči stoke napadaju i uništavaju naš grad. Nisu to loše zamislili. — Zašuti i ljutitim pogledom odmjeri Marka. Zatim nastavi: — Onog dana kad su Kennani napali Bess Rock i bili poraženi, Mart O' Hara ih je htio progoniti i uništiti. Vi ste ga u tome spriječili, Slate. Sada tek vidimo koliko je to bilo ljudi. Zacijelo vam je sada jasno zašto su nas Kennani pustili na miru. Bio je to dobro smišljeni potez. Htjeli su nam natrpati na vrat te goniče stoke.

Mark pogleda uokolo. Susreo je samo prijekorne poglede.

— Počekajmo! — procijedi kroza zube. — Još nisu ovdje. Spremimo se. Pođimo u grad.

Netko se od prisutnih zlobno nasmiје. — Još nisu ovdje! Počekajmo! — rugajući se ponovi Markove riječi. — Ipak i sami znate da će doći. Zašto bismo se inače spremali? Još malo i most će biti gotov.

— Sada će nas zacijelo i farmeri napustiti — procijedi drugi i prezirno pogleda Marka.

Mnogi kimnu glavama. Visoki i snažni kovač zlobno se nasmije i prozbori gromkim glasom: — Tako je! Ako se pojave goniči stoke, od Bess Rocka neće ostati ništa. Bess Rock! Bila je to najneobičnija ideja koju je ikada imao Jesse Belden. Sada tek vidimo što nam je ona donijela.

Mark pristupi kovaču. — Jesse Belden je mrtav — reče oštro. — Ne zaboravite to! — Okrenuo se i redom pogledao sve prisutne. — Onaj tko već sada grad Jesse Beldena smatra izgubljenim, treba ne samo skupiti svoj alat, nego i zavežljaj i otići što dalje.

Njegov oštar pogled osvijesti sve redom. Šutjeli su, a neki se zbunjeno pogledavali.

Mark se neveselo nasmiješi i reče: — Odjahat ćemo natrag u grad. Krenimo!

Poslušali su njegovu zapovijest bez prigovora. Pošli su do mosta, donijeli alat i uzjahali konje. Odmah zatim krenuli su prema gradu. Na pola puta susreli su četvoricu jahača. Bio je to Mart O' Hara sa svoja tri čovjeka. Zaustavili su se. Mart O' Hara stane sa svojim kulašem tik uz Markova riđana.

Zamahnuvši pesnicom kroz zrak procijedi grubu kletvu. Pritom bijesno pogleda Marka.

— Vi ste grad Jesse Beldena odveli ravno u propast — progunda Mart.

— Je li Sammy Cook još u gradu? — upita Mark ne dopustivši da ga zbuni gnjev Marta O' Hare.

Bijesan zbog ovakvog hladnog Markovog držanja Mart O' Hara zaurla.

— Sammy Cook se morao pokupiti. Njegova je vijest izazvala paniku. Ja sam ga najurio iz grada, jer bi inače sasvim zbunio ljude.

— To niste smjeli učiniti — odvrati Mark oštro. — Sammy Cook je jedini čovjek koji točno zna događaje.

— Što je imao reći, rekao je — odvrati Mart O' Hara zajedljivo. — I nije to ispričao samo jednom, već stotinu puta. Umjesto da odmah dođe k meni, odjahao je najprije k farmerima i uznemirio ljude svojom pričom. Bit će stoga najbolje da vi, Slate, odmah odjašite do Jerry Wheatona. Neki je čovjek bio u gradu i javio da se mnogi farmeri spremaju još danas napustiti kraj. Ako ne zadržite te ljude, bit će uskoro sve više onih koji će seliti. A nama su potrebne njihove puške. Bez farmera je sve besmisleno jer bez njih ni Bess Rock nema nikakvih izgleda da se održi.

— U redu! Razgovarat ću s farmerima — reče Mark oštro. Zatim se obrati Mart O' Hari: — Odjašite s ljudima u grad. Pošaljite izvidnike do Denton Creeka. Mislim da bi Sammy Cook bio najpodesniji za to.

— Poslat ću dva čovjeka — odvrati Mart O' Hara i okrene svog kulaša. — Odjašite odmah k farmerima — reče još jednom Marku. — Ja sam pozvao svoje ljude u grad. Čim ih sve sakupim, požurit ću za vama. Možda ćemo farmere morati zadržati silom. Nastupite oštro, Slate! Bez farmera Bess Rocku nema opstanka. Čuvajte se da ne učinite sudbonosnu pogrešku.

Mark okrene riđana, zazviždi i odjuri u galopu. Mogao se samo nadati da je preostalo dovoljno vre-

mena. Postojao je samo jedan način da spriječi napad goniča stoke na grad. Trebalo je otkriti kradljivce stoke. No, kako to učiniti? Još je uvijek tapkao u mraku. Nije niti slutio gdje se razbojnici zadržavaju. Bili su mu sasvim nepoznati njihovi ortaci. Zapravo, nije znao ništa, pa ni to gdje bi morao početi. Jesu li Kennani uistinu razbojnici? Ili neki drugi ljudi? Koji? Možda bi bilo najbolje, da jednostavno odjaši na sjever, prišulja se ukradenom stadu, uhvati jednog goniča, iscijedi ga poput limuna i tako na silu iz njega izvuče ono što želi saznati. No, toliko vremena više nije imao. Goniči bi se mogli pojaviti u gradu već za dva, tri dana.

Farmeri su se uistinu uzbudili. Činilo se da ih je zahvatila prava panika. Mart O' Hara je donekle imao pravo.

— Sammy Cook je ipak trebao najprije doći u grad i razgovarati s Martom O' Harom ili samnom — razmišljao je Mark Slate. No, što još vrijedi dalje misliti o tome. Sammy Cook je zacijelo samo htio opomenuti farmere. Kako je stari drvosjeća mogao znati što će izazvati njegova opomena?

Na brežuljku zaustavi konja promatrajući kraj u kojemu su živjeli farmeri. S tog su se mjesta dobro vidjeli gotovo svi farmerski domovi. Pred nekim je kolibama ugledao polunatovarena kola. No, pred svim su drvenjarama ljudi uzbuđeno trčali amo-tamo ili stajali u skupinama i žučno raspravljali.

Spustio se niz brežuljak i konja potjerao prema kolibi Jerry Wheatona.

Vođa je farmera sa svojom obitelji stajao pred kolibom. Muškarci, žene i djeca promatrali su Marka pogledom punim nade. Mark zaustavi konja i sjaši. Pozdravi ljude a zatim pričekava da mu se približi Jerry Wheaton.

Mark odmah primijeti da je vođa farmera vrlo zabrinut.

— Situacija ne izgleda baš sjajno, gospodine Slate — reče Wheaton ljutito. — Nemamo gotovo nikakvih izgleda u sukobu sa stotinu gnjevnih goniča.

— Nisu još ovdje — odvrati Mark. — A tko tvrdi da će ih biti stotinu?

— Tako se priča — izusti Jerry Wheaton tiho.

— Pričekajmo mirno — reče Mark. — Izvidnice će odjahati ussret goničima stoke. Uskoro ćemo biti bolje, a što je najvažnije, i potpunije obaviješteni o svemu.

Mark se trudio da mu glas zvuči čvrsto i uvjerljivo. No, to mu je uspjelo tek djelomično.

U divljem trku približavala se četa jahača. Ali, još se nisu vidjeli. Samo je vjetar iz šumarka donosio šum topota konjskih kopita. Poslije nekoliko sekundi pojave se farmeri, otac i pet sinova. Kako je Mark mogao vidjeti sinovi su bili još sasvim naoružani. Zaustavili su se, ali nisu sjahali.

— Kennani! — procijedi otac kratko, gotovo bez daha. — Ljudi iz grada moraju nam pomoći. Jerry. Pošalji odmah... — Zašuti. Tek je tog trenutka prepoznao Marka. Pogledao ga je začuđeno. — Vi Slate! Vi ste ovdje?

Mark se nasmiješi i kimne glavom. — Gdje su Kennani? Koliko ih ima?

— Već su kod domova u blizini stare španjolske tvrđave!

Jerry Wheaton problijedi pa se povuče dva, tri koraka natrag. Mark proguta slinu. — Kako su mogli prodrijeti do onamo? Kako to da ih nisu primijetile straže? — upita promuklo.

Stari farmer se nasmije. — Straže? — odvrati protupitanjem. — Neka idu dođavola i stražari. Svi su ovdje izgubili pamet. S one strane pored šume vidio sam samo jednog stražara. Većina ih je napustila svoja mjesta i već se spremaju za odlazak. Sammy Cook je zbunio sve ljude, No, ne gubimo vrijeme. Skupi brzo ljude, Jerry!

— Koliko ljudi imaju Kennani? — zapita Mark još jednom.

— Desetak — odgovori farmer.

Mark smjesta uzjaši. I Jerry Wheaton dovede svog konja a odmah zatim osam konjanika požuri prema staroj španjolskoj tvrđavi. Među njima su bila i tri mladića, od kojih je najmlađi imao tek 18 godina. No, to nije ni najmanje smetalo. Nosio je pušku, a svaki onaj koji je nosio oružje, smatran je muškarcem.

VII

Nisu međutim trebali jahati do zadnjih farmerskih domova. U jednom su šumarku susreli protivničke jahače. Iznenada su se pojavili pred njima.

Mark izbroji dvanaest jahača. Naglo su zaustavili konje i čekali. Sada je Mark upoznao i trećeg Kennana — revolveraša Boba. Po pričanju Jesse Beldena Mark je znao da je Bob naopasniji među braćom. U crnom kožnom odijelu sjedio je na konju bijelom poput snijega. Zlurado se nacerio kad su se Mark i

farmeri zaustavili. Brzo je odmjerio osmoricu jahača. S posebnom pažnjom je pogledao Marka.

— Most preko Little Forka ponovno je slobodan — reče glasom punim ironije. — Tko želi napustiti kraj, može odmah poći. Mnogi odjednom žele otići, Mark Slate.

— Neće ih biti tako mnogo kako vi želite — odvrati Mark mirno.

Bob Kennan se cinično nasmiješi. — Mi želimo pomoći!

— Bit će bolje da odmah odjašete — reče Jerry Wheaton.

Bob Kennan kratko pogleda svojih dvanaest jahača. — Je li to bila zapovijest? — upita hladno.

Jerry Wheaton upravo je namjeravao odvratiti nešto oštro i već je bio zaustio, no Mark opet preuzme riječ, brinući se o mladićima iza sebe.

— Ne, to nije bila zapovijest, Bobe Kennane. Bio je to samo savjet i ništa više. Smatram da biste ga trebali poslušati.

— Od razbojnika ne primamo savjete — zaurla Bob Kennan cereći se zlobno.

— Na temelju čega ste zaključili da smo mi razbojnici? — upita Mark brzo jer je iza sebe već čuo uzbuđeno komešanje.

— Ne glumi, Slate — odvrati mu Bob Kennan. — Jesse Belden je bio razbojnik. O'Hara koji je sada zauzeo njegovo mjesto nije ništa bolji.

— Dokažite to! — odvrati Mark pomalo oštro, i sam gubeći strpljenje.

Bob Kennan se smijao. — Ne govorite tako, Slate. Goniče stoke nećete lako zavarati. Oni će doći ovamo iz Denton Creeka sa stotinu ljudi. Od Bess Rocka i domova farmera neće ostati ništa. Kad to

učine, uvjeren sam da više neće biti krađe stoke. — Potjerao je svog bijelca nekoliko koraka naprijed a zatim se obratio farmerima: — Tko nije imao posla s razbojnicima bit će bolje da ode dok još ima vremena. Goniči stoke zacijelo neće pitati tko je kradljivac a tko nije. Ubit će svakog koga zateknu u gradu ili njegovoj blizini. Sammy Cook jedva se izvukao iz omče. Mislite na to! Vratite se u Water City. — Rekao je to i blago se nasmijeshio. — Pokušajmo još jednom zajedno. Vaše vas napuštene kolibe čekaju.

Mark se prezirno nasmije. — To je lijepo zvučalo, Bobe Kennane. No, prije nego što se goniči stoke pojave u Bess Rocku, proći će još dosta vremena. Mi ćemo ga iskoristiti. Možda vjetar do tada promjeni smjer i skrene vatru na Water City. Još će se vidjeti u kojem gradu razbojnici imaju konak.

Bob Kennan se vrati svom bijelcu. Oštrim pogledom odmjeri Marka. — Želite li možda još jednom doći u Water City i provjeriti? Imali ste prokletu sreću. Da sam ja bio u gradu... — Nije dovršio rečenicu, samo je značajno pogledao Marka.

Mark lagano kimnu glavom. — U redu, Bobe Kennane. No, čemu sve to? Čega se Kennani toliko plaše?

Bob Kennan se ljutito nasmije. — Mi u našem gradu ne trpimo tuđince, osobito ako ujaše kroz sjeverna vrata. Nije li to dovoljno jasno?

— Jasno je — odvrati Mark. —

No, to ništa ne objašnjava.

— To objašnjava sve! — poviče Bob Kennan oštro.

— Prema tome kako se uzme. Bob Kennan — odvrati Mark. — Čini se, vama bi neobično odgovaralo da

goniči stoke kradljivce traže u Bess Rocku.

Bob Kennan divlje kimne glavom. — Da, to bi nam uistinu neobično odgovaralo. Dobro ste to rekli, Slate.

— Vi se samo nadate, Bobe Kennane — reče Mark Slate žustrim glasom. — Ja ću se međutim pobrinuti da se utvrdi gdje se razbojnici stvarno nalaze. Dok goniči stignu, bit ćemo s tim na čistu.

Oči se Boba Kennana smanje i divlje zasvjetlucaju. Izgledalo je da mu se glavom vrte svakojake misli. Prezirno pogleda Marka. Ali prije nego što je stigao bilo što smisliti i odgovoriti, jedan od njegovih ljudi poviče:

— Mart O' Hara! Dolazi Mart O' Hara sa svojim ljudima!

Svi brzo okrenu glave.

Mart O' Hara jahao je šumom sa svojih šest ljudi. Napetost je sve više rasla. Oči su farmera sijevale. Neki od njih skupili su usne te oštrim, odmjerenim pogledima promatrali Boba Kennana i njegove ljude. Mnoge su se ruke grčevito, kao po nekoj zapovijedi, uhvatile za drške revolvera. No, ne samo ruke farmera. I među Kennanovim se ljudima javilo komešanje, a onda su se povukli nešto u stranu. Sada više nisu bili brojčano jači. Mark je primijetio da su neki izvukli vinčesterke.

Mart O'Hara sa svojim ljudima lagano dojaši bliže. Već je procijenio situaciju. Svog kulaša dotjera do Markova riđana. Zaustavi se i podigne ruku.

— Gubi se, Bobe! — zapovjedi oštro.

Jedini koji se nije pomaknuo ni za centimetar, bijaše Bob Kennan. Hladnokrvno odgovori:

— Ne pravi se tako jak, Mart!

Osam ili petnaest protivnika, to je sasvim svejedno. Ako si baš tako željan borbe, možeš je imati. Time bismo olakšali posao goničima stoke.

— Želim samo da se gubiš, Bob! — poviče Mart. — To je sve. Više nisam tražio.

— Jesse Belden je precijenio svoje mogućnosti. Bio je zagrizao u preveliki zalogaj. Ti čini mi se, grizeš u još veći, kao da ništa nisi naučio na njegovom primjeru — odvratila Bob Kennan mirno.

Mart O' Hara slegne ramenima i reče ravnomjernim glasom: — Ja te ne mogu spriječiti da posegneš za oružjem, to mi je jasno. No, kažem ti, bolje bi bilo da se izgubiš.

— Otjera me ako možeš — hladnokrvno odgovori Bob Kennan glasom koji je u sebi krio opasnost. — Hajde, što čekaš — smijao se pakosno. — Brbljavce nisam nikada trpio, Mart. Želiš li da ovdje sredimo račune, imaš vrlo zgodnu priliku.

Mart O' Hara se okrene u sedlu. Činilo se da ga je iznenadila i uznemirila hladnokrvnost Boba Kennana. Zatim se neočekivano nasmiješio, a ruka mu je polako počela kliziti prema revolveru. Istog je trenutka ponovno pogledao u Boba Kennana.

Mark odjednom ugleda Walka Ridforthu kako se izdvaja iz grupe jahača i postavlja nekoliko koraka od O' Hare. Marka je zapravo veoma iznenadilo to što i kovač jaše s Martom O' Harom.

Osjetivši se sigurniji, Mart O'Hara zadovoljno kimne glavom.

— Gubi se sada, Bob! — reče oštro.

Bob Kennan samo slegne ramenima. Bila je to njegova jedina reakcija. No, tada skine ruke sa sedla. Pogled mu je putovao s Walk Ridforthu na Mart O' Haru i obratno.

— Dakle, u redu, Marte! Nas trojica! Ostali će čekati ovdje! — reče odlučno nakon kraće šutnje.

Među ljudima što su stajali iza Marka, začuje se šaputanje. I Mark se začudio što je Bob Kennan potez mladog kovača smatrao izazovom za dvoboj revolverima. Kennanovi su se ljudi hladno cerili dignuvši ruke s oružja. Činilo se da prihvaćaju volju svog vođe. Barem se mogao steći kakav dojam. Mark se ogleda oko sebe. Po držanju O'Harinih ljudi i farmera zaključila da su i oni spremni prihvatiti takvu borbu.

Nekoliko je sekundi vladala mrtva tišina. Nitko se nije pomicao. Svi su pogledi bili uprti u Kennana, O' Haru i Ridforthu.

Bob Kennan se smiješio, još uvijek zadržavajući hladnokrvnost.

— No, što je, Mart? — upita ironično. — Ti se smatraš nasljednikom Jesse Beldena. Hajde, bori se za svoj grad!

Mart O' Hara mu uzvratila podrugljiv osmijeh. No, nije rekao ništa. Samo je netremice piljio u Boba Kennana. Vjerojatno se plašio da ne povuče kriptu potez. Barem se Marku tako činilo.

Mark je doživio mnoge takve borbe u kojima su se vođe borili za prestiž svojih grupa. Pritom je uvijek ostajalo neodređeno kako će se na koncu ponašati grupa poraženog.

Marku nije bilo sasvim jasno što bi učinili Kennanovi ljudi u slučaju

da Bob bude poražen. Pokušao je to odgonetnuti pažljivo ih promatrajući. No lica Kennanovih jahača bila su bezizražajna. Mirno su i samouvjereno sjedili u sedlima. Vjerovali su da će se događaji razvijati povoljno po njih.

Mark potjera svog konja nešto naprijed. Svi su se odmah zagledali u njega. Bob Kennan ga ljutito pogleda.

— Što je, Slate? Ne odgovara vam redosljed borbe? Pričekajte dok svršim s Mart O' Harom i Walk Ridforthom. Tada ćete vi biti na redu.

— Do te borbe neće doći — reče Mark mirno. — Dajte potrebne zapovijedi svojim ljudima i odlazite.

— Bob Kennan ga pogleda širom otvorenih očiju.

Mart O'Hara i kovač također začuđeno pogledaju Marka. No, činilo se da im je bilo drago što se Mark umiješao. Ljudi Boba Kennana opet su se zbili jedan do drugoga. Nepomično su gledali u Marka, a zatim pogledali Boba Kennana, zacijelo očekujući njegov znak za početak velike »parade«. Izgledalo je međutim da Bob Kennan nije za takvo što raspoložen.

— Htio sam zaštititi ove ljude, Slate — reče Bob Kennan mirnim glasom. — Ne znam zašto ste vi protiv toga?

— Takve stvari pripadaju prošlosti, Bobe Kennane — odvratila Mark. — Zakon se nije zaustavio na Mississipiju, on je već prodro daleko na Zapad i preko Brazosa stigao do Pecos Rivera. Međutim, on ne može riješiti sukob između vas i Mart O' Hare. Shvatite to napokon. Ako vi ovdje započnete s pucjavom, samo

ćete uzbuniti farmere. Vaši će ljudi biti izgubljeni. Nijedan se neće vratiti.

Bob Kennan se veselo nasmije — Vi se šalite, Slate. Farmeri imaju sada druge brige. Za život Marta O' Hare mare kao i za lanjski snijeg.

— Varate se — odvratila Mark mirno. — Hajde, odjašite!

Ali, Bob Kennan se nije dao otpremiti tek tako. Pritegnuo je svog bijelca, a zatim trgnuo revolver. Učinio je to neobično brzo i kretnjom, koju onaj tko je nije predvidio, nije mogao opaziti.

No, Mark ju je predvidio. Odgovorio je već u trenutku kad je Bob Kennan učinio prvi pokret. I njegova se desnica trgnula; sigurno i čvrsto držao je u njoj revolver. Nije prošlo ni pola sekunde do prvog Markovog hica. Premda je Markov pogled bio čvrsto uperen u Boba Kennana, ipak je pratio i svaku kretnju njegovih ljudi.

Markov metak pogodio je Kennanovo rame u trenutku dok još nije niti podigao cijev svog revolvera. Kao da je dobio udarac nevidljivom pesnicom, Kennan se trgne desnim ramenom unatrag. Ruka mu klone. Bolni krik uplaši njegovog bijelca i ovaj se propne na stražnje noge. Bob Kennan ispusti revolver.

Tek su se tada njegovi ljudi oporavili od iznenađenja. Desetak je ruku potegnulo revolvere, a neki su jahači divlje vikali. U tom su metežu grmjeli pucnjevi Markova revolvera. Odapinjao je ne oklijevajući. Tada grune i revolver Walka Ridfortha. Dva šesira odlete s glava njihovih vlasnika. Jedan jahač pogođen metkom Walka Ridfortha ispadne iz sedla. Kad su se Kennanovi ljudi div-

Ijim i očajničkim pokretima ponovo latili oružja, opali i Mart O' Hara. Njegov metak pogodi Boba Kennana u lijevo rame i ovaj se sruši s konja.

Vidjevši vođu nemoćnog na zemlji, Kennanovi ljudi podignu ruke u vis.

Mart O'Hara preleti pogledom okolo. Zaustavivši svoj pogled na Marku začuđeno pogleda njegov revolver, a onda jedva čujno prostenje: — Proklet bio, Slate! — Gledao je Marka zlobno i nepovjerljivo.

Zatim su sjahali. Nijedan od Kennanovih ljudi nije se pomaknuo iz sedla. Farmeri i O'Harini ljudi uperili su u njih svoje oružje. Mark, O'Hara i kovač pošli su prema pogođenim jahačima.

Obojica su bila samo ranjena. Kad mu je prišao Mark, Bob Kennan se podigne. — Ovo ću vam vratiti, Slate! — istisne bijesno. — Ovim metkom presudili ste sami sebi. Ovu stvar morat ćete sada osobno riješiti s nama Kennanima.

— Mark mahne prema Kennanovim ljudima. — Pomognite mu natrag u sedlo a zatim se gubite!

Dvojica sjašu i pomognu Bobu Kennanu da se popne na bijelca. Zatim su i drugog pogođenog podigli u sedlo.

Čelo mu je krvarilo, a ostalo je, činilo se, bilo u redu. Metak Walka Ridfortha samo ga je okrznuo.

Bob Kennan ljevicom uhvati uzde. Bilo je očigledno da mu svaki pokret zadaje teške bolove. Zgrčivši se od bola ispusti uzde iz ruke. Jedva se držao u sedlu. Bedrima čvrsto obuhvati svog bijelca i s mukom procijedi: — Odsada izbjegavajte susrete s nama Kennanima, Slate. Najbolje bi za vas bilo da ne izlazite bez

pratnje. Znajte da neću imati mira dok vas ne pokrije trava.

Mark spremi revolver. — Nadam se da ćete se predomisлити. Bobe Kennane. Pucati u ljude ne čini mi ni najmanje zadovoljstvo. Učinili biste vrlo loš potez kad biste tako nešto uistinu pokušali.

— Samo vi pričajte, Slate, koliko god želite — odvrati Bob Kennan bijesno. — Meni nećete pobjeći. Tjerat ću vas sve dok vas ne uhvatim, ako bude potrebno i do Sjevernog pola.

Mark se nasmiješi: — Tako daleko ne namjeravam.

Nakon tih riječi Bob Kennan brzo dade znak svojim ljudima, okrene svog bijelca pa pođe. Njegovi su ga jahači slijedili zbijeni jedan uz drugoga. Farmeri su odmah potjerali svoje konje kako bi Kennanove jahače mogli držati pod nadzorom. No, ovi su mamuzama bijesno podbadali svoje konje te ubrzo zamakli u šumu.

Mart O'Hara priđe Marku. Stavi mu ruku na rame, nasmiješi se i reče prijazno: — Dobro ste to izveli, Slate. Nisam vjerovao da ćemo se tako lako izvući. Kennani su veoma brzi na oružju. Sada shvaćam zašto vas je Jesse Belden pozvao. Uzjajmo, Mark. Prvi farmer je napustio kraj. Zadržimo ono što se još može zadržati.

Popeli su se u sedla i zajedno s ostalima odjahali prema domovima farmera pokraj stare tvrđave. Farmeri su se upravo spremali da napuste svoje kuće. Kad su ugledali jahače, svi su se ustrčali i pograbili oružje. Mart O'Harino se čelo smrači. Jerry Wheaton preporučio ostalima da se zaustave, a sam odjaši prema

farmerima. Govorio im je dugo i žustro. Mart O'Hara nestrpljivo je očekivao rezultat razgovora.

— Slate — rekao je nakon nekog vremena — Ako Wheaton ne uspije nagovoriti farmere da ostanu, morat ćemo primijeniti silu. Bez farmera Bess Rock ne može opstati. Grad ne može živjeti samo od goniča stoke.

— Primijeniti silu ne bi bilo pametno, Marte O'Hara — odvrati Mark. — I onako imamo dovoljno neprijatelja. Ovako bismo samo navukli nove.

Mart O'Hara ljutito se nasmije. No, nije rekao ništa. S rukom na revolveru nemirno se vrtio u sedlu i netremice gledao prema farmerima i Jerry Wheatonu.

VIII

Jerry Wheaton nije međutim uspio. Rukom je k sebi pozvao Marka. I Mart O'Hara je s Markom krenuo do farmera.

— Oni traže potpunu sigurnost, gospodine Slate — reče Jerry Wheaton kad su se Mark i O'Hara približili i zaustavili konje.

— Da ste Kennane uspjeli protjerati preko Red Rivera — obrati se Mark ljudima — bilo bi sve u redu. Beldenova taktika bila je dobra. On bi zajedno s vama potukao Kennane, čak i da su bili brojčano nadmoćniji. Onog dana i nije bilo toliko važno gdje su napali. Zbili ste se i postavili straže. Mislím da je to bilo u redu.

Farmeri su ga pažljivo slušali mjereći ga pritom smrknutim pogledima. Poslije Markovih riječi zavlada grobna tišina. Ljudi su se bez riječi pogledavali. No, tada je jedan

od njih divlje zavrtio svojom bradatom glavom i zagrmio:

— Protiv stotinu goniča stoke nemamo nikakvog izgleda. Ja uopće ne shvaćam zašto nas namjeravaju kazniti za nešto što uopće nismo učinili? Ja nisam razbojnik. Ni ostali farmeri također nisu kradljivci stoke, gospodine Slate. Zašto se uopće moramo braniti protiv goniča stoke? Moraju li te budale zapaliti moju kolibu? U blizini Water Cityja još uvijek stoji moja nekadašnja brvnara. Radije ću još jednom početi iznova s Kennanima, nego da me ovdje ubiju ni za što. Nadam se da je to razumljivo?

— Nevjerojatno, gospodine, kako brzo ste zaboravili Jesse Beldena! — odgovori Mark ljutito.

— Jesse Belden je mrtav — odvrati farmer. Nismo ga zaboravili. No, on je mrtav. Ne pričajte nam sada o vjernosti, privrženosti i sličnim stvarima, Slate. — Ispružio je ruke i nastavio! — Ovdje je mrtvi Jesse Belden. Tu je prijetnja goniča stoke. Stotinu ludih momaka želi nas uništiti samo zato jer je napadnuto jedno stado. Ja to stado nisam oteo, a ni bilo tko od nas. No, tih je stotinu goniča sišlo s uma. Namjeravaju pobiti sve koje zateknu u novom gradu i njegovoj blizini. Kad bi bilo samo deset ili dvadeset tih suludih šakala, u redu, mogli bismo ih ovdje mirno sačekati i ohladiti njihove usijane glave. No njih ima stotinu. Stotinu luđaka! Kakve mogućnosti imamo? Recite i sami, Slate.

— Protiv stotinu luđaka nemamo nikakvih mogućnosti — reče Mark mirno.

Farmer ljutito kimne glavom. — Točno! Tako je!

— No, to da će stotinu goniča stoke doći ovamo, samo su glasine — nastavi Mark. — Čak ako i dođu, među njima će zacijelo biti i nekoliko razumnih ljudi. Razgovarat ćemo s njima.

— U to se ne mogu pouzdati — odvrati farmer i zlobno se nasmije. Stane uz njegovog konja i oštrim pogledom ošine Marka. — Na to se ne možemo osloniti, Slate — reče grubo. — Što se nas tiče, grad može pod kopitima konja goniča stoke otići k vragu. Nitko se od nas ne želi izlagati opasnosti. Vratit ćemo se natrag u Water City. — Stresavši ramenima nastavi: — Jesse Belden je imao dobru namjeru. Njegova ideja nije bila loša, priznajem. No, nije unaprijed računao s neprilikama. Možda je dobro da je tako završio. Bar neće doživjeti tragičnu sudbinu svoga grada.

— Nitko neće razoriti Bess Rock — odgovori Mark sasvim mirno, Mart O'Hara divlje odmahne glavom.

Farmer još jednom podigne ramena i spustivši ih s uzdahom reče: — Što se mene tiče, sasvim mi je svejedno. Vi možete ostati. Mi odlazimo.

— Vi ćete ostati — reče Mart O'Hara oštro i potjera svog kulaša prema farmerima. — Nitko neće otići. Mi smo dovoljno pametni da zaustavimo i dvije stotine goniča stoke. Svoje grobove moći će potražiti ispred Bess Rocka.

— Za to nas ima premalo, Mart O'Hara — reče farmer.

— Ima nas dovoljno — odvrati Mart O'Hara hladno. — A svi ćete vi ostati ovdje. Kad bi polovica otišla, bilo bi nas dakako premalo. No,

nitko neće Bess Rock ostaviti na cjedilu. To nećemo dopustiti.

Farmer se okrene i zapita: — Kako ćete nas zadržati, Mart O'Hara?

Mart O'Hara se uspravi u sedlu i poviče: — Istovarite kola! Odnosite vašu starudiju natrag u kolibe!

— Je li to bila zapovijest? — upita farmer gundajući.

Mart O'Hara potvrdno kimne glavom.

Mark brzo podigne ruku. — Bez ikakve svađe! — poviše glasno. — Jesse Belden nam je dao primjer kako se treba postaviti u takvoj situaciji. Skupite se svi pred kolibom Jerryja Wheatona. Dovedite tamo žene i djecu. Proći će još nekoliko dana prije nego što se goniči stoke pojave u gradu. Do tada moramo pokušati ući u trag kradljivcima stoke. Jedna bi četa mogla otići na indijansko područje i slijediti ukradeno stado. Uspijemo li prije nego što dođu goniči pronaći makar i najmanji trag, moći ćemo s njima razgovarati. Možda će oni čak slijediti naše ljude i umjesto da napadnu Bess Rock, zajedno s nama vratiti ukradena goveda.

Mart O'Hara se nasmiješi.

Farmer nezadovoljno odmahne glavom. — I to je opasno — reče ljutito. — Što ćemo učiniti ako ne uđemo u trag kradljivcima stoke! Kako ćemo se tada suprotstaviti pomahnitalim goničima.

— Pravda je na našoj strani — objasni Mark. — Mi nismo razbojnici.

Farmer ljutito kimne glavom i sijejajući očima okrene se prema svojim ljudima koji su gusto zbijeni stajali iza njega i psujući pratili ovu

raspravu. — To je pretpostavka, Slate. No, stotini usijanih glava bit će to teško objasniti. Oni će vidjeti samo svoje pobijene drugove kako leže mrtvi na zemlji u blizini našega grada. Neće se mnogo osvrutati na vaše riječi.

— Dosta sada s tim! — poviče Mart O'Hara ljutito i sjaši. — Raspremajte stvari. Sjetite se riječi koju ste dali Jesse Beldenu.

Farmer duboko uzdahnu zrak grčevito stisnuvši pesnicu. — Mi ćemo odseliti, Mart O'Hara. Nitko nas u tome ne može spriječiti.

— Onaj tko pokuša upregnuti konja, srušit će se mrtav preko rude svojih kola — odvrati Mart O'Hara prijeteći. — Bess Rocku je potreban svaki čovjek. Bar u ovom trenutku. Kad opasnost prođe, možete otići kud god želite. No, sada ne. Je li to jasno? Svaki od vas pomoći će da odbijemo goniče stoke.

Nastane šutnja. Čulo se samo prigušeno disanje muškaraca. Jerry Wheaton se ugrize za usnicu i bespomoćno pogleda Marka.

Mark pođe prema Mart O'Hari i obrati mu se mirnim glasom. — Onaj tko to želi, može otići.

— Nel — odvrati O'Hara bijesno.

Ne osvrćući se na taj prigovor Mark se okrene grupi farmera i reče mirno. — Tko želi, može otići. Što se mene tiče, čak i u Water City. Oni koji ostaju, neka se sakupe kod Jerry Wheatona. Ja ću zadržati goniče stoke. To vam obećavam. — Rekavši to nasmiješi se mimo volje.

Redom je pogledao sve farmere. No, uzvratili su mu samo šutnjom punom mržnje.

— Vi ste budale, Slate — reče poslije nekoliko trenutaka bradati

farmer. — Silom nas tjerate da se pokoravamo vašoj volji. Istovarit ćemo kola, u redu. No, budite sigurni da ćemo ih opet natovariti, jer vi ne možete vječno ostati uz nas. Ja ću osobno od sada graditi na strani Kennana.

— Ja vas ne zadržavam — reče Mark. — Upravo sam objasnio da svatko može poći svojim putem. Ja ću zaustaviti goniče stoke. Gradu i vašim kolibama neće se dogoditi ništa. Jamčim za to. Ponavljam, tko želi, može otići. Samo zapamtite jedno: ne vraćajte se za pola godine kad više ne budete mogli izdržati pljačkanje Kennana. Jer, to se već jednom dogodilo. Nadam se da se toga svi još jako dobro sjećate.

Farmer se naceri podignuvši ruke ve svog kaputa. — Vi jamčite i dajete garanciju, Slate. Pouzdajete li se pritom u riječi ili u nešto drugo?

— Pokušat ću otkriti kradljivce stoke — odgovori Mark.

— Jesse Belden je to pokušavao tjednima — odvrati farmer smijući se zlobno. — Međutim nije uspio. A vi to želite uraditi za dva dana. Kako?

— Potrebno mi je deset odvažnih momaka i netko tko dobro pozna indijansko područje s one strane Red Rivera. To je sve.

Farmer se pakosno nasmije. — Jesse Belden je često jahao onamo s dvadeset ljudi. Otkako zao glas pritište grad, gotovo nije silazio iz sedla. Neprestano je tragao za kradljivcima stoke. Što da mislim o vama, Slate? Ili ste veliki brbljavac, ili ste budala.

Mršavi farmer progura se naprijed. Bijesnim pogledom odmjeri Mart O'Haru, a zatim se obrati Marku. —

U redu! Samo nam nemojte prijetiti. Slate — Njegov se pogled zaustavi na Mart O'Hari. Svi su shvatili što je time mislio reći.

— Mart O'Hara se prenaglio — popustljivo će Mark. — No, kome se to već nije dogodilo? Napokon, ne radi se ovdje o ishodu partije pokera. Mislim da smo dovoljno pričali. Činite sada ono što vam nalaže savjest. Okrenite Bess Rocku leđa. Nitko vas pritom neće zadržavati. Ili se odvezite do kolibe Jerry Wheaton-a. Uvjerem sam da vas tamo čekaju drugovi.

Poslije Markovih riječi zavlada šutnja. Nekoliko se muškaraca pogledavalo. Ostali su zbunjeno gledali u zemlju. Bradati farmer glasno je disao. Njegov pogled nesigurno je lutao amo-tamo. Promatrao je svoje drugove. Zatim se, pogledavši Marka, premjestio s noge na nogu i procijedio. — U redu! Odvest ću se pravo do kolibe Jerry Wheatona, Slate. No, ne činim to zbog vas, ni zbog prijetnje Mart O'Hare. Činim to za Jesse Beldena. Imali ste pravo, Slate. On je to zaslužio.

Mark se nasmiješi. — Drugo od vas zapravo nisam niti očekivao. Dobro ste rekli. Radi se o gradu Jesse Beldena.

Dva muškarca istupila su naprijed pogledavajući se neodlučno. — Vi tražite desetoricu ljudi, Slate. Revolverom baratamo prilično dobro. Možete računati na nas — rekao je jedan od njih cereći se.

Mark kimne glavom i reče kratko: — Osedlajte konje!

Bradati farmer smeteno se počeo po bradi. — I ja ću osedlati svog dorata — reče odlučno.

Malo zatim pošli su dalje. Nije im više bilo teško nagovoriti farmere da ostanu. Bradonja se snažno založio za grad Jesse Beldena. Bilo je mnogo farmera koji su s puškom u ruci stajali ispred svojih koliba i čekali zapovijesti.

Kasno uvečer vratili su se u grad. Ukočenih nogu jedva su sišli iz sedla. Mark, Mart O'Hara i Jerry Wheaton pošli su Beldenovoj kući u kojoj je poslije njegove smrti stanovao Mark.

Mart O'Hara se počeo po glavi i pogledavši Marka reče s dosta zavisti: — Vi ste danas bili sretne ruke, Slate. No, mi smo jašući i brbljajući izgubili čitav dan. Jamačno je vrlo malo onih koji su napustili kraj. No, izgubili smo dragocjeno vrijeme. Morali bismo grad pripremiti za obranu.

— Dok ste vi, Slate, pričali farmerima da se rat može izbjeći — nastavio je O'Hara smiješeći se lukavo. — Ja sam poslao dva čovjeka do Denton Creeka. Ne mogu se vratiti prije sutra uvečer. No, mislim da će nam javiti kako nam se približava stotinu za borbu raspoloženih goniča stoke. Najbolje će biti da to držimo u tajnosti i pozovemo farmere u grad. Tu bismo mogli nadzirati svakog čovjeka.

Markove usne lagano zaigraše. — Na to se ne možemo osloniti. Jerry Wheaton će sutra rano ujutro s desetoricom ljudi odjahati preko Red Rivera. Zacijelo će još dostići stado goveda — reče mirno pa pogleda vođu farmera. — Budete li jahali brzo, Jerry, stići ćete kradljivce za tri ili četiri dana. Možda ćete ih susresti i prije. Vrag će znati s kakvim ćete se nevoljama susresti. Ne upuštajte se međutim ni u kakvu borbu. Utvrdite ima li među razboj-

nicima poznatih lica. Pokušajte uhvatiti jednog od njih i dovedite ga ovamo. Tada ćemo lako otkriti gnijezdo razbojnika ma gdje se ono nalazilo.

Jerry Wheaton kimne glavom odobravajući Markov plan. — Uvjeren sam da ćemo nešto saznati. Možda uistinu sretnemo poznata lica. U svakom slučaju uhvatit ćemo jednog od njih i odmah ga dovesti ovamo. On će nam već na povratku ispričati sve što nas zanima. Donijet ćemo pregršt novosti, Marte O'Hara. U to budite uvjereni.

Mart O'Hara slegne ramenima.

— Dobro, tada odjašite. Ja ću se za to vrijeme pobrinuti za moja kola. Što ćete vi raditi, Slate?

— Nisam još odlučio — reče Mark. — Čekat ću izvidnike. Sve zavisi o tome što će oni javiti. Možda ću tada odmah odjahati ususret goničima stoke.

Mart O'Hara ga pogleda upitno. — Vi se uistinu nadate da možete zaustaviti te momke?

— Nadam se — odvrati Mark mirno. — Možda je ta nada jedina naša mogućnost. A možda mi uspije goniče stoke nagovoriti da slijede Jerry Wheatona, ili barem pričekaju dok ne dobijem vijesti od njega

— Želim vam mnogo sreće, Slate — reče Mart O'Hara. — I vama, Wheatone, također.

Wheaton se nasmiješi. — Ona nam je svima sada potrebniya nego ikad.

Idućeg jutra Jerry Wheaton je sa svojim ljudima napustio grad. Mark ih je pratio do Red Rivera.

— Jašite što brže možete, momci! poviče Mark za njima kad su konje dotjerali do riječnog plićaka. — Bess

Rock će vas nestrpljivo očekivati.

Ozbiljna lica jahači kimnu glavama i jedan za drugim potjeraju konje u vodu.

Jerry Wheaton zaustavi konja i okrene se Marku. — Možete se pouzdati u nas, Slate. Dobro poznam kraj. Osim toga, među indijanskim poglavicama imam nekoliko dobrih prijatelja. Učinit ćemo sve što možemo.

Mark kimne glavom. — Računamo na vas. Još nešto, Wheatone. Čuvajte se zasjeda, naročito nekoliko prvih kilometara. Možda nije dobro što smo tako otvoreno razgovarali o vašem odlasku. Cijeli grad zna o tome. I farmeri znaju također. — Nasmiješio se kiselo. — Doušnici kradljivaca stoke mogu se također nalaziti u našem gradu. U svakom slučaju morate s tim računati.

Jerry Wheaton odobravajući kimne glavom. — Predvidio sam svaku pa i najmanju sitnicu.

— Dobro, odjašite sada, Jerry — reče Mark zadovoljno.

Jerry Wheaton rukom pozdravi Marka i potjera konja u vodu. Ostali su jahači u međuvremenu stigli na drugu obalu i tamo čekali. Prešavši rijeku Wheaton se još jednom ogleda, mahne Marku šeširom i dade momcima znak za polazak.

U zemlji se jasno ocrtavao trag stada. Pošli su za njim u nepoznato.

Te je večeri Mark ostavio vrata širom otvorena. Probudio ga je topot konjskih kopita. Odmah je ustao i pošao na ulicu. Prema položaju zvijezda zaključio je da bi moglo biti oko ponoći.

Preko ulice a ispred krčme »Golden Inn« gorjela je svjetiljka. U

njezinoj su se svjetlosti zaustavila i sjahala dva jahača. Mark je potrčao prema njima. Konji upravo prispjelih jahača izgledali su veoma izmučeno. U nekoliko su se kuća maloga grada zapalila svjetla. Svi su u Bess Rocku nestrpljivo čekali dolazak dvojice jahača.

Bila su to, kako se moglo primijetiti, dva snažna izdržljiva momka. No, sada nisu ostavljali ništa bolji dojam od svojih životinja. Bilo je očito da su jahali dugo i naporno, ne štedeći ni sebe ni konje. Najprije su zapitali za Marta O'Haru, Mark se okrenuo. Oko dvojice se jahača u trenutku skupilo mnogo ljudi. Jedan je od njih odgovorio da Mart O'Hara nije u gradu.

Harold Vinake odmah je otvorio svoju krčmu. Ljudi su nagrnuti. Tek pošto su ispili po viski, dvojica su umornih jahača počela pričati. Već je po izrazu njihovih lica Mark mogao zaključiti da ne donose dobre vijesti.

— Najbolje će biti da spremimo svoje stvari — reče jedan od njih i ogleda se oko sebe. Želio je vidjeti kakav će dojam njegove riječi ostaviti na prisutne. A bilo je točno onako kako je i zamišljao.

Mnogi su se povukli i zbunjeno se ogledavali oko sebe. Mark se ugrizao za usnicu. — Govorite već jednom! — procijedi nestrpljivo.

— Dolaze — nastavio je muškarac. Ne stotinu ljudi, ali ih ne manjka mnogo do stotine, možda sedam-osam. Oni će ne samo razoriti Bess Rock i kolibe farmera, nego će izbrazdati i samu zemlju. Kennani su s njima. Bio sam jednom ranije na morskoj obali i promatrao kako ribari hvataju morske pse. Da ih namame, bacali su u vodu komade

krvavog mesa. Kennani su komad takvog »mesa« bacili goničima stoke. »Morski psi« će doći. Ništa ih više ne može zaustaviti. »Prožderat« će naš grad. Kennani su se svim na svijetu zaklinjali da smo mi razbojnici. Oduvijek sam slutio da su Kennani kradljivci stoke. Sada to znam sasvim pouzdano. Više nema sumnje.

Slegnuo je ramenima i nastavio: — No, što mi to koristi? Što to koristi svima nama? Više ništa ne možemo učiniti.

— Iz kojeg mjesta dolaze stada? — zapita Mark. — Tko vodi ljude? Jeste li to možda saznali?

Čovjek kimne glavom. Pruži Vinakeu čašu da mu još jednom natoči. Ispivši viski nastavi: — Na Dentonu se nalaze dva stada. Jedno je od njih iz Webb Countyja. Goniči tog stada čine glavninu krvoločne rulje. Jer, bilo je napadnuto njihovo stado. Ray Larson je uostalom jedan od trojice goniča koji su se uspjeli spasiti. Uzdahnio je duboko. — Loše nam se piše, gospodo.

Vrata krčme se širom otvore. Brzim koracima, gotovo trčeći, u sobu uđe Mart O'Hara.

— Penn! Norman! — poviče odmah. — Zašto niste došli ravno k meni? — Brzim pogledom preleti po sobi da vidi tko je sve prisutan. Marku lagano kimne glavom. — Što je? Pričajte! — zatraži od svojih ljudi.

Jedan od njih ponovi priču.

Mart O'Hara je napeto slušao.

Markovom glavom su se za to vrijeme vrzmale svakojake misli. Bio je ogorčen. Shvatio je da će Jerry Wheaton stići prekasno. Ako je gnjev goniča stoke uistinu tako velik

kao što priča ovaj čovjek, onda ih se ničim više ne može zaustaviti.

Izviđač je završio sa svojim izvještajem. Mart O'Hara se podboči rukama i prezirno pogleda Marka.

— U gradu će nam i te kako biti potreban svaki čovjek. Zazviždite Jerry Wheatonu i pozovite ga da se vrati s indijanskog teritorija. Zadatak koji ste mu dali ionako nije imao smisla, a u gradu nam nedostaju ljudi. — Duboko je uzdahnio i lukavo se smijuljio. — Dobro je što sam se na vrijeme pobrinuo da u gradu imamo dovoljno hrane i municije. — Nasmiješio se kiselo. — meni možete zahvaliti što je sve ispalo ovako, Slate. Ja sam jedini koji nikada ne mijenja mišljenje i koji uvijek čini ono pravo. Svi u grad. Bess Rock je tvrđava. Ti razbojnici mogu doći. Mi ćemo im već pokazati. Ohladit ćemo te usijane tek-saške glave. Samo neka dođu!

Mark je međutim bio čvrsto uvjeren da grad ima samo jednu mogućnost. On mora razgovarati s ozlojeđenim goničima stoke. Mora ih nagovoriti da pričekaju do povratka jedanaestorice farmera na čelu s Jerry Wheatonom ili pak da ih slijede na indijanski teritorij.

Mark je napustio lokal »Golden Inn« i krenuo kući. Namjeravao je odmah uzjahati.

Mart O'Hara je pošao za njim. — Hej, Slate — povikao je. — Što ćete učiniti? Spremate li se goničima održati propovijed?

Mark potvrdno kimne glavom a u sebi se kiselo nasmije. — Tako je, Marte O'Hara.

— Okanite se tog jahanja, Slate. Pomozite radije ovdje da sve bude u redu. Tada ćemo goničima stoke moći

pružiti dostojan otpor. Ako nas sada napustite, kraj neće biti teško predvidjeti. Sam neću moći sve iznijeti na svojim leđima.

— Odjahat ću bez obzira na sve. Moram barem pokušati. Marte! Ako ne uspijem, borbu ionako nećemo moći izbjeći. Znam da vam se to ne sviđa. No, usprkos tome želim pokušati. Ako dođe do borbe s goničima stoke, poginut će mnogo ljudi. Da se to spriječi valja pokušati sve.

— U redu, odjašite! — procijedi Mart O'Hara mrzovoljno.

IX

Nešto kasnije Mark je napustio grad. Noć je bila mračna. Jahao je ravno prema jugu.

Premda je bilo tamno, jahao je vrlo brzo.

Topot kopita njegova konja daleko je odzvanjao kroz noć. Jahao je već nekoliko sati kad je počelo svitati. Borova šuma kojom je jahao bila je tako gusta da je morao iz nje izići i jahati bliže rijeci. Kad se sunce pojavilo na obzorju, Mark je prvi put stao. Sjahao je i odveo riđana na pojilo. Pritom je širom otvorenih očiju motrio cijeli kraj. S desne je strane bila šuma. Na drugoj obali rijeke nalazilo se grmlje. Iznad vode vukli su se oblaci magle. Mark je drhtao od hladnoće. Prekrstio je ruke na prsima i strpljivo pričekao dok se njegov riđan nije napio. Zatim se popeo u sedlo i krenuo dalje.

Mark je imao veoma istančana čula. Nije mu mogao izbjeći ni najmanji pokret ili šum. Iznenada pred njega istrči srna, zaustavi se za trenutak, okrene se i prestrašeno potrči u drugom smjeru. Mark je

dobro znao da on nije mogao potjerati srnu iz njena skrovišta. Odmah je zaustavio konja i tiho skliznuo iz sedla.

Bilo je očigledno da su se negdje pred njim nalazili ljudi. Saznao je to po načinu kretanja srne. Oprezno se ogledavao na sve strane. Zatim je uhvatio svog konja za ular i poveo ga u šumu. Kretao se krajnje oprežno. Njegova desnica spremno je ležala na dršku revolvera.

Oprez nije nikada naodmet. Pogotovo ne sada. Kennani su Markovi neprijatelji. Oni su mu jasno i otvoreno prijetili. Kennani su bili i neprijatelji grada zbog kojeg je poduzeo ovo jahanje. Pošao je još dublje u šumu, hodajući usporedno s rijekom na udaljenosti otprilike 300 metara. Uskoro je začuo kreštav ptičji ćurlik. Bilo mu je odmah sumnjivo jer je ćurlik bio odviše glasan. Začuo je zatim i drugi. Oba su dolazila od rijeke.

Mark je odmah kleknuo na koljeno. U sebi se prezirno nasmije i izvuče revolver. Dobro je znao da to čovjek oponaša pticu.

Poslije nekoliko trenutaka odjekne odgovor na prvi ćurlik. Dolazio je s desna iz šume. Dakle, i tamo se nalazio čovjek. Mark je bio točno između njih. Odmah se upitao nisu li ga već odavno opazili. Pusti konja i počne se šuljati. Već nakon nekoliko metara naiđe na svjež traga ljudskih nogu. Vodio je prema rijeci. Mark se oprežno ogleda naokolo. Nigdje nije bilo znakova da se čovjek i vratio.

Mark je bio uvjeren da pred sobom ima svoje progonitelje. Polako je puzao dalje i slijedio trag na priličnoj udaljenosti.

Čovjeka čiji je trag slijedio, Mark nije mogao opaziti. Strpljivo je čučnuo i čekao. Zatim ga je napokon ugledao. No, samo za kratko. Marku je to međutim bilo sasvim dovoljno. Čovjek pred njim bio mu je nepoznat. Nikad ga još nije vidio. Nekoliko trenutaka poslije dva su muškarca ponovno izmijenila ćurlike. Onaj ispred Marka napeto je gledao prema rijeci. Čak se uspravio da bi bolje vidio. No, uskoro je opet čučnuo.

Mark skoči i s nekoliko brzih koraka stigne do njega. Kad je začuo pucketanje suhih grančica ispod Markovih čizama, čovjek se naglo okrene. Htio je podići vinčesterku. No, ugledavši revolver u Markovoj ruci, odustane od namjere. Uzdahne i začuđeno pogleda Marka.

— Bacite pušku na zemlju! — zapovjedi Mark.

Čovjek glasno prokune. Mogao je imati otprilike 30 godina kao i Mark. Stavi pušku na zemlju i polako se podigne. Nije bio osobito visok.

— Skinite opasač! — zatraži Mark.

Čovjek je oklijevao i pogledao naokolo.

— Učinite što sam zapovjedio! — reče Mark oštro i podigne revolver.

Čovjek sada posluša. Mržovoljnim kretnjama otkopča opasač i spusti ga na travu.

— Što još? — zapita ljutito Marka.

Mark mu dade znak da počne naprijed. — Pođimo nekoliko koraka i pričekajmo vašeg druga!

Ponovno se začuje ptičji ćurlik. Čovjek podigne glavu i upitno pogleda Marka.

— Ne odgovarajte! — reče Mark i s revolverom prisili neznanca da se vrati unatrag.

Mark ispali metak i reče: — Javite mu se sada. Jedan ptičji ćurlik, hajde!

— Mogli biste to učiniti i sami, Slate — odvrati čovjek cereći se.

Mark ga povuče iz grma i među rebra mu pritisne cijev revolvera. — Ne šalite se sa mnom — reče mirno.

Neznanac okrene glavu i ljutito pogleda Marka. Shvati da Slate ne namjerava poslušati njegov »savjet« te se oglasiti umjesto njega. Razvuče usnice i kiselo se nasmiješi. Zatim se javi svom drugu.

Iz šume stigne odgovor. Poslije nekoliko trenutaka začuje se praskanje suhog granja i šuškanje lišća. Između borova pojavi se visok, mršav muškarac. Činilo se da je bio sasvim siguran u to da je zadatak uspješno okončan, jer je vinčesterku nemarno držao u ruci. Povikao je već izdaleka: — Jesi li ga sredio, Kenneth?

Čovjek pored Marka ugrize se za usnicu. Promatrao je Marka ispod oka tražeći priliku za djelovanje. Ako je ne izrabiti u ovom trenutku, sve će biti izgubljeno. To mu je bilo sasvim jasno.

Mark jače pritisne cijev revolvera među njegova rebra. — Odgovorite već jednom potvrdno — prošapće Mark bijesno.

Kenneth je oklijevao.

To međutim više nije bilo potrebno.

Bilo je prošlo previše vremena od njegova znaka te je Kennethov drug posumnjao da nešto nije u redu. Zastao je i podigao pušku, a zatim brzo skočio iza debelog stabla.

— Kenneth! Kenneth! Što se dogodilo? — zapita poluglasno.

— Ostanite mirni! — zapovjedi Mark.

Čovjek iza drveta bio je neodlučan. Izvukao je revolver i ogledavao se na sve strane. Činilo se da ga razdražuje neobična tišina. Najednom iskoči, potrči nekoliko koraka unatrag i sakrije se iza drugog drveta.

Kenneth je promatrao Marka. Njegovе oči, pune mržnje, sijevale su divlje. — Bez ikakvih gluposti — opomenu ga Mark.

Obojica su zatim netremice gledala prema mjestu gdje se sakrio Kennethov drug.

Mark se oprezno podigne i počne šuljati naprijed. Kennethov drug međutim, pretrči još nekoliko koraka unatrag. Mark ga je slijedio. Onda je čovjek vjerojatno opazio Marka jer je najednom počeo trčati kao lud i nestao u šumi. A možda se samo prestrašio? Mark međutim nije mogao utvrditi razlog. Uskoro je začuo topot konjskih kopita koji se gubio prema sjeveru.

Mark se podigne i pođe unatrag.

Kenneth je ležao s uhom prislonjenim o zemlju.

— Zacijelo ste željeli utvrditi kako je već daleko stigao vaš prijatelj? — zapita Mark mirno.

Kenneth ne odgovori. Pogledom punim mržnje promatrao je Marka ne videći nikakvu mogućnost da mu pobjegne. Mark mu se zatim obrati oštro: — Vi ćete sa mnom. Gdje vam je konj?

Kenneth se podigne uzdišući. — Više gore uz vodu.

— Tko vam je zapovijedio da me zaustavite? — zapita Mark i spremi

revolver. — Nas dvojica, koliko se sjećam, nismo se nikad prije sreli. Nemate dakle osobni razlog da me ubijete.

— Pogodite! — odvrati Kenneth grubo.

Mark lagano kimne glavom. — Odgonetnut ću to, budite uvjereni. Hajdemo sada! Naprijed! Poći ćete sa mnom do goniča stoke.

— To što činite, nema nikakva smisla — reče Kenneth i zlobno se nasmiješi.

— Za sada se to još ne može predvidjeti — odvrati Mark mirno.

Kenneth krene a Mark za njim.

— Vi ćete se začuditi — reče Kenneth pakosno. — Bess Rock će se ipak morati braniti od gnjevnih goniča stoke. Vi to ne možete spriječiti.

— Kennanovi, dakle, zar ne? — zapita Mark pogledavši Kennetha ispod oka.

Ovaj se lukavo nasmiješi. — Rekao sam već. Morate sami pogoditi.

— Neće to biti teško — odvrati Mark hladnokrvno.

Malo zatim su već jahali. Kenneth je bez oružja sjedio na svom doratu. Jahao je sprijeda a Mark iza njega.

Mark je sada bio još oprezniji. Iz kožnate navlake izvukao je vinčesterku i držao je pred sobom položenu preko sedla. Kenneth bi se katkad osvrnuo. Zacijelo je još uvijek tražio mogućnost kako da umakne.

* * *

Bilo je već podne kad je Jerry Wheaton ponovno podigao ruku i pokazao prema obližnjem šumarku. Odjahali su prema njemu i zastali u hladu visokog drveća. Iz očiju umornih jahača nestalo je samopouzdanja,

dok su se na njihovim licima jasno očitovali tragovi teškog i napornog jahanja.

Do rijeke Canadian preostalo je još tridesetak kilometara. Jerry Wheaton se nadao da će najdalje kod rijeke sustići stado. Trag stada bio je sada sasvim svjež. Goveda su vjerojatno jučer prošla ovuda.

Wheatonovi su se jahači odmarali kratko, tek toliko da predahnu konji. Jer, životinje teško podnose vrućinu, jednako kao i ljudi. Poslije pola sata odmora nastavili su s jahanjem.

Trag stada najednom naglo zakrene prema zapadu. Jahači se zaustave. Sad je bilo jasno: razbojnici su stado otjerali dolinom prema zapadu na gorski lanac.

— Fort Copp! — poviče jedan od farmera. — Tamo prijeko leži Fort Copp. Ali, tamo zacijelo neće logorovati.

Jerry Wheaton obriše znojno lice. — To je tridesetak kilometara — reče teško dišući. — Vrag će znati što namjeravaju s govedima s one strane brda.

Bradati farmer pode nekoliko metara naprijed. — Pazite! Iza brda ćemo ih zaskočiti. Oni ne tjeraju stado u Fort Capp. Fort Capp leži sjevernije. Ne! Stado tjera samo osam momaka i oni ga malo preprodavaju indijancima. Kladim se za čitavo imanje. Zar možda vjerujete da stado tjeraju od Chrisholm Traila samo zato da nađu bogatu ispašu? Trideset kilometara odavde teče rijeka Canadian. Uz nju se protežu sočne, zelene livade. Mnoga se stada zadržavaju tamo i po nekoliko dana. S druge strane rijeke proteže se u dužini od sedamdeset kilometara stepa, na kojoj raste samo rijetka

prerijska trava. Odjašimo onamo! Uvjerit ćemo se da razbojnici prodaju goveda indijancima.

Drugi muškarac kimne glavom bradonji te reče: — Prije su indijanci prezirali goveđe meso. Danas je međutim drukčije. Otkako su istrijebljena velika stada bizona, jedu i goveđe meso.

— Da — reče bradati farmer — tako je. A to znači da je stado otišlo k vragu. Onaj tko goveda želi oduzeti Indijancima, mora računati da će izazvati rat. Kad to goniči stoke saznaju, njihov će bijes biti još veći.

Njegov susjed zabrinuto zavrtil glavom. Čupao je kosu i glasno molio: — Nebesa! Kad bismo samo mogli stižati taj bijes.

Jerry Wheaton se počeo po vratu. — Naprijed! — poviče oštro i mamuzama podbode konja.

U divljem su trku ujahali u dolinu. Zemlja je bila sva razrovana i izgažena od govedih papaka. Nije bilo teško slijediti trag.

— Gledajte! — poviče. jedan od jahača, ustavi konja i brzo sklizne iz sedla. Sagne se k zemlji i reče: — To je otisak nepotkovana konjskog kopita, momci!

Svi sjaše i opkole jahača. Jerry Wheaton se prigne. U razrovanoj i zgaženoj zemlji lako je prepoznao otisak nepotkovana konjskog kopita.

— Možda je konj izgubio potkovu? — spomene netko.

Nakon toga su se odvojili jedan od drugoga i pretražili okolicu. No, u toj zbrci tragova ništa nije bilo jasno. Osim toga nisu tražili dovoljno dugo. Za to nisu imali dovoljno vremena.

Mrzovoljni Jerry Wheaton se uspravi. Promatrao je trag. Što ako je s ljudima uzalud jahao tolike kilometre za stado koje su čuvali i tjerali Indijanci? Pri toj pomisli duboko uzdahne. U tom bi slučaju njihovo jahanje bilo uzaludno a Bess Rock imao jednu mogućnost manje da izbjegne gnjev goniča stoke.

Zbog svega toga treba konačno saznati istinu. No, ako to žele, moraju jahati dalje. Ne bi imalo nikakva smisla da već sada šalju glasnika u grad. Trag samo jednog jedinog konjskog kopita kazivao je istodobno mnogo i ništa.

Moram točno saznati na čemu sam, pomisli Jerry pa dade znak ljudima da jašu dalje. Slijedit će trag tako dugo dok ne ugledaju stado i njegove goniče. Premda je stalno naprezao mozak, ništa drugo nije Jerryju padalo na pamet.

X

Jašući još neko vrijeme, napokon su ugledali stado. Samo se najodvažniji među farmerima nije mogao suzdržati, nego je veselo kliknuo.

Najprije su zapravo ugledali samo oblak prašine što su ga podizala goveda. Smjesta su zaustavili konje i iskašljali prašinu iz grla. Zatim su pojurili naprijed. U divljem su galopu brzali prerijom. Zaboravili su sav napor, prijedene kilometre, vrućinu i nevolje tog bespoštednog jahanja. Jer, ugledali su svoj cilj.

Jerry Wheaton jurio je na čelu i vodio svoje ljude tragom goveda. Slijedili su stado na priličnoj udaljenosti. Zatim su se popeli na jedan brežuljak, zaustavili se prije njegova vrha i sjahali. Brežuljak je bio

obrastao gustim grmljem. Žbunje visoko i do dva metra pružalo im je dovoljno zaklona. Pješice su pošli na vrh i odanle promatrali dolinu.

Dolinom je prolazilo ukradeno stado iz Webb Countyja. Tjerali su ga bijelci i crvenokošci.

Oči Wheatonovih ljudi divlje sijevnu. Neki od njih polože ruke na drške revolvera.

— Samo ih je deset — reče jedan od farmera. Sjurimo se među njih. Oni ništa ne slute. Imamo sve mogućnosti da ih lako svladamo.

Neko je vrijeme vladala šutnja. Nitko ne progovori ni riječ. Svi su piljili u dolinu. Možda je zaista trebalo jednostavno odjuriti u dolinu. Djelovalo je to veoma zamamno.

— Trebamo samo jednog čovjeka — prekine šutnju Jerry Wheaton. — Stado ćemo uzeti poslije. Bess Rock čeka na naše vijesti. Moramo napokon saznati tko su vođe i pomoćnici kradljivaca stoke. Uvjeren sam da se polovica razbojnika već nalazi u gradu.

Ljudi su razumjeli što je Jerry Wheaton time želio reći.

— U redu, Jerry! Uхватimo jednog razbojnika. Na kraju stada su trojica. Tri bijelca. Možda nam uspije uhvatiti svu trojicu — reče jedan od Wheatonovih ljudi.

— Kako ćemo to učiniti? — upita drugi.

Jerry Wheaton pogleda niz brežuljak. Jedan bi se jahač mogao spustiti brzo i lako. Nizbrdica nije bila suviše strma.

— Odjašimo svi. Trojica na jednoga... moramo uspjeti — reče Jerry Wheaton odlučno.

Zatim se ogleda oko sebe želeći rasporediti ljude.

U tom trenutku odjekne hitac. Čovjek pored Jerry Wheatona posrne na koljena pa se skotrlja niz obronak. Svi se okrenu u smjeru otkuda je ispaljen metak. No, prije nego što su stigli izvući revolvare, začuju snažan glas.

— Nitko da se nije pomaknuo! Položite ruke na glave!

Jerry Wheatonu zastane dah. Dobro je poznao taj glas. Farmeri su se zbunjeno pogledavali. Svi su već prepoznali čovjeka koji ih je držao na nišanu. Farmer pored Jerryja Wheatona nije se međutim mogao pomiriti sa situacijom u kojoj su se iznanada našli. Vjerujući da ga nitko ne vidi, pokušao je izvući revolver. Mnogi su u tom trenutku povjerovali da im se pružila još jedna prilika. Čak i Jerry Wheaton. On je shvatio brzu kretnju svog susjeda i htio povući istodobno kad i on. No, ponovno je prasnulo hitac, farmer posrne te se glasno stenjući sruši pred Jerryja Wheatona.

Vođa farmera se zgrozi. Na leđima mu se naježi koža. Neki su farmeri već podigli ruke. Još je jednom prasnulo negdje ispred Jerry Wheatona a iza grma se na zemlju sruši još jedan farmer koji se nije mogao pomiriti sa situacijom. Nitko više nije pokušavao učiniti ništa slično. I Jerry Wheaton podigne ruke. Sočno prokune i nazove samog sebe budalom. No, više se ništa nije moglo promijeniti. Bilo je jednostavno prekasno za sve.

Sa svih su strana iz grmlja izlazili razbojnici. Jerry Wheaton se ugrize za usnicu. Mislio je na Marka Slatea. Hoće li saznati kako je bez njihove pomoći ostao u najnezgodnijem trenutku.

Jedan od razbojnika uzme Wheatonu revolver. Sada više ništa neće moći učiniti za Bess Rock. Osjećao se sasvim nemoćan i poražen. Ogorčen i bijesan gledao je kako razoružavaju njegove ljude jednog po jednog.

Daleko na zapadu sunce je počelo tonuti sve niže, bacajući prerijom svoje zlatnocrvene zrake. Za Jerryja Wheatona i njegove ljude nije bilo ni tračka nade.

* * *

— Čekajte, Kenneth! — poviče Mark, dotjera svog riđana do njegova dorata i pogleda u dolinu. Tri stupa dima dizala su se iznad drveća. Mark dolje ugleda i mnoge ljude. Bili su to goniči stoke. Pitao se treba li Kennetha ostaviti ili ga povesti sa sobom. Odluči se za ovo drugo. Siđu niz brežuljak. Premda se već bio spustio sumrak, između drveća je bilo dovoljno svjetla, tako da je Mark sve dobro vidio.

Goniči stoke zapalili su tri logorske vatre. Iznad vatre su visjeli bakreni kotlovi obješeni o tronožac. Konji su stajali pored rječice. Izvidnici koje je poslao Mart O'Hara, imali su pravo. Goniča je bilo gotovo stotinu.

Već su izdaleka primijetili dvojicu jahača što su im se približavali. Vidjeli su također da je jedan od njih Mark Slate. Odmah su prekinuli sa svim poslovima.

Mark je dojahao do prve vatre.

Kenneth se držao uz njega. Marka nije napuštao osjećaj da Kenneth nije sasvim pri sebi. Možda se plašio gnjeva Kennana, pitao se Mark. On je u svakom slučaju računao s tim da će u goniča stoke naći nekog od Kennana. Mart O'Harini glasnici već su o tome izvijestili.

Usred jedne oveće grupe Mark prepozna Raya Larsona, pa se zaustavi pokraj njega. Sjahavši ugleda i Matta Kennana. Kenneth je također bio sjhao. Slijedio je Marka u razmaku od nekoliko koraka.

Pet-šest metara ispred grupe Mark zastane i promrmlja pozdrav. Sa svih su se strana počeli tiskati ljudi. Natrag Mark više nije mogao. Odmah je uvidio da je, usprkos prisutnosti Matta Kennana, došao u pravi trenutak.

Nekoliko je trenutaka vladala šutnja. Među goničima prostruji prigušeni šapat.

Mark zgrabi Kennetha za rame i gurne ga prema Mattu Kennanu.

— Vraćam vam vašeg čovjeka, Kennane — reče Mark podrugljivo. — Njegov je drug zacijelo već u Water Cityju. Nije ispalo onako kako ste zamislili.

Na njegovo zaprepaštenje Kenneth se vrati nesigurno se cereći. Matt Kennan ga je promatrao ne shvaćajući što Mark želi.

— Što je? O čemu se radi? — zapita Matt Kennan mrzovoljno.

— Što vi zapravo želite, Slate? — zapita Ray Larson svojim zvonkim teksaškim narječjem.

— Želim s vama razgovarati, Larsons — odvrati Mark.

Ray Larson se zvonko nasmije.

— Vi se spremate da sa svojim ljudima odjašete do Bess Rocka? — zapita Mark i pogleda Raya Larsona ispod oka.

Ray Larson ljutito kimne glavom. — Mi ćemo srazniti sa zemljom to razbojničko gnijezdo, Slate. Od toga grada neće ostati ni jedna daščica.

— Oni će uništiti i domove farme-
ra — doda Matt Kennan i s prezirom
pogleda Marka.

— Želite li vi uništiti razbojnike
ili jednostavno želite uništiti jedan
grad? — zapita Mark oštro.

— Ne govorite ovdje takvim to-
nom — odvrati Larson i pride bliže
Marku. Spusti zatim ruke na bokove
i odmjeri Marka divljim, ljutitim
pogledom.

Mark se kiselo nasmiješi. — Vi
ćete, htjeli vi to ili ne, ipak odgovori-
ti na moje pitanje.

— Mi želimo slobodan prolaz kroz
Chrisholm Trail, Slate. Pobrinut će-
mo se da stada mogu pored Bess
Rocka prolaziti bez straha da će
goniči biti napadani i ubijani. — Ray
Larson se zatim povuče nekoliko
koraka i odmjeri Kennetha. — Tko
je to? — zapita oštro.

— Matt Kennan će vam zacijelo
moći odgovoriti na to pitanje — reče
Mark.

Ray Larson se okrene i zapita:

— Matt! Je li to jedan od vaših
ljudi?

Matt Kennan se progura naprijed.

— Tko ste vi? — upita Kennetha,
a zatim se obrati Marku: — Kakvi su
to trikovi, Slate? — zapita netremice
gledajući u Marka.

Goniči stoke što su stajali naokolo,
postali su nestrpljivi. — Što je, Ray?
Jesu li to razbojnici? Objesimo te
momke, što čekamo? Čemu gubiti
vrijeme s beskorisnim suđenjem?

Ray Larson se okrene svojim lju-
dima. — Pričekajte! — poviče ljutito.
— Što je, dakle, Slate? — upita
zatim tonom koji nije obećavao ništa
dobra.

— Neko je želio da ja ne dođem
ovamo — reče Mark i bijesnim

pogledom ošine Matta Kennana. —
Ako sam dobro shvatio, ovaj je
čovjek iz Water Cityja. Matt Ken-
nan, vi ste potanko i nadugačko o-
bjasnili goničima stoke da je svaki
čovjek u Bess Rocku razbojnik, zar
ne? No, Kennani su saznali da sam
ja pošao ovamo kako bi goniče stoke
razuvjerio u tu priču. Tko je, dakle,
poslao ovog čovjeka i njegovog dru-
ga da me putem ubiju?

Lice Matta Kennana problijedi.
Dahtao je uzbuđeno. Zatim pristupi
Kennethu. — Vi tvrdite da mi,
Kennani...

— Vi ne, Matt — odvrati Kenneth
brzo. — Vaš brat!

Mark se kiselo nasmiješi. Sada mu
je bilo sasvim jasno tko su vođe
razbojnika. Bio je potreban samo još
dokaz, a njega će uskoro donijeti
Jerry Wheaton. Barem se tako na-
dao...

Matt Kennan je bio očigledno
iznenađen. Progutao je slinu i povu-
kao se nekoliko koraka unatrag.

— Slate pripada gradu razbojnika
— reče zatim glasno. — Svojim
postupkom zacijelo želi opravdati
zlodjela svojih sugrađana.

Ray Larson skupi usne i prezirno
pogleda Matta Kennana.

— To što smjerate, Matte Kennan-
e, nije nimalo pošteno — upadne
Mark brzo.

Ray Larson podigne glavu i još
jednom odmjeri Marka od glave do
pete.

— Imao sam odlične momke, Slate
— reče zatim polako. — Desetorica
od njih su poginula. Ja mislim samo
na to, ni na što drugo.

— Ja nikada nisam mnogo držao
do osvete, Larsone — reče Mark
mirno. — Ona zasljepljuje ljude.

— Pustite vi to! — poviče Larson ljutito. — Izgubio sam desetoricu momaka i tisuću goveda. Razbojnici koji su nas napali, nisu imali nimalo samilosti. Što vi sada tražite od mene, Slate? — Podigne ruku i nastavi. — Svaka razbojnička družina ima svoje uporište. A mi ćemo to uporište uništiti.

— Vi se rukovodite mržnjom, Larsons — reče Mark. — Zbog toga možete učiniti kobnu pogrešku.

— Ne slušajte ga, Ray — primijeti Kennan mrzovoljno. — Pošaljite tog momka do vrata.

Ray Larson digne pogled. — Sutra uvečer bit ćemo pred gradom, Slate. Više nema spasa.

Naokolo među goničima nastane komešanje. Mnogi su mahali šakama i glasno kleli.

— U gradu i domovima farmera su žene i djeca — napomene Mark.

Ray Larson se ljutito nasmije. — Ako muškarci strahuju za svoje žene i djecu, izručit će nam kradljivce stoke. To je bar jednostavno.

Mark kimne glavom. — Ja ću vam dovesti kradljivce stoke. Ili ću vam barem sutra uvečer moći reći gdje se nalaze i tko su njihovi pomoćnici.

— Luđak! — dahtao je Matt Kennan divlje. — Otjerajte tog momka, Ray Larson!

— Na vašem mjestu ja bih osedlao svog konja i odjurio, Matte Kennane! — reče Mark grubo. Zgrabio je Kennetha za rame i nastavio: — Najbolje bi bilo da i tog momka odmah povedete sa sobom.

Matt Kennan uhvati rukom držak revolvera. — Kako da to protumačim? — upita prijeteći i povuče se nekoliko koraka.

— Tako kako sam rekao — odvratio Mark hladno.

— Što vi znate, Slate? — zapita Ray Larson oštro.

Mark slegne ramenima. — Zapravo još ne znam ništa. No, uvjeren sam da ću vam sutra uvečer moći reći mnogo više.

Ray Larson učini žustru i ljutitu kretnju.

— Priznajte, bit će vam bolje! Ne sakrivajte ništa! Prokleti da ste, Slate!

— Dajte mi dva dana vremena — ponudi Mark brzo. — Tada ćete saznati sve.

— Stari, poznati trikovi — prosikće Matt Kennan.

Kenneth koji je stajao uz Marka nasmiješi se zlobno i reče: — Stari poznati trikovi! Vi to kažete, Matte Kennane!

Ray Larson postane neodlučan. Mark je to primijetio. Obuzelo ga je neko čudno uzbuđenje. Jer, Ray Larson je bio čovjek o kome je zavisilo sve. Njega svakako mora pridobiti.

— Poslao sam četu jahača na indijansko područje — reče Mark žureći se da iskoristi Larsonovu trenutnu neodlučnost. — Oni slijede vaše stado, Larson. Uvjeren sam da će tim ljudima uspjeti otkriti kradljivce stoke. Možda im čak uspije jednog od tih lopova uhvatiti i dovesti u grad. Tada ćete zacijelo saznati sve što je potrebno, kako biste zločince mogli uhvatiti i kazniti.

Kenneth se zajedljivo nasmiješi. Matt Kennan opet priđe. — Time nećete postići ništa, Slate. Ljudi koje ste poslali preko Red Rivera i sami su razbojnici.

Okrene se i postavi pred Larsona. — To je jasno, Ray! Ne dopusti da te taj momak prevari.

Ray Larson odgurne Matt Kennana. — Čuo sam već dosta o vama, Slate — reče Larson. — U redu! Pristajem na vaš prijedlog. Dobit ćete priliku. Dan i noć čekat ćemo pred gradom. Tada mi morate pokazati kradljivce stoke. Ako to ne uradite, poduzet ćemo ono što smo naumili.

Mark zadovoljno kimne glavom. — Dajem vam riječ, Larstone.

— Vi ste zaslijepljeni, Ray! — procijedi Matt Kennan bijesno. — Za to vrijeme napraviti će od Bess Rocka tvrđavu. Mart O'Hara već danima dovozi u grad živežne namirnice i municiju. Pokajat ćete se zbog toga.

Ray Larson se nasmije i ne baš nježno položi ruku na Kennanovo rame. Podigne glavu i ogleda se naokolo. Njegove oči divlje su svjetlucale.

— Nas ima stotinu, Matt. Stotinu divljih momaka koji žele mirno tjerati svoja stada. Volio bih vidjeti tu tvrđavu koja će nam se oduprijeti.

Među goničima se začulo glasno odobravanje. Ray Larson se zlokobno smiješio. Trenutak je slušao viku svojih ljudi, a onda podigao ruku. Galama je prestala kao odrezana. Ray se obrati Marku. — Vidite što vam predstoji. Nadam se da to s vaše strane nije nikakav prljav trik. Ako me povučete za nos, vjerujte da ni jedan čovjek iz Bess Rocka neće izići živ. A vas ću objesiti usred grada. Nemojte se nadati da ćete mi umaknuti.

— Za to ćete se gorko pokajati, Ray Larstone — poviče Matt Kennan.

— Na vašem mjestu ja bih odjahao — dobaci Mark ljutito.

Oči se Matta Kennana suze i divlje zasvjetlucaju. Povuče se nešto unatrag dok se okupljeni goniči smjesta umire sluteći zlo. No, Ray Larsen spriječi razračunavanje. Gurne Matta Kennana u stranu pa reče: — Odlazite, Slate! Nemate mnogo vremena. Neću vam dodati ni jedan jedini sat. Neka vam to bude jasno. Ili ćete mi dovesti kradljivce stoke, pokazati mi gdje da ih nađem, ili će Bess Rock za dva dana postati pakao. — Taknuvši »stetson« pozdravi Marka.

Mark se slabo nasmiješi. Odvrti rukom pozdrav i popne se na konja. Provuče riđana između ljudi i brzo odjahao.

Spustila se noć. Mark je razmišljao što je bolje: vratiti se u Bess Rock i čekati na povratak Jerry Wheatona ili odjahati na indijansko područje ususret desetorici farmera. Nije zapravo znao što bi bilo bolje. Odbacivši sve misli usredotočio se samo na jahanje.

U divljem se galopu penjao i spuštao blagim obroncima.

XI

Svanulo je i novo jutro. Rosa je ležala na lišću i travi a magla se vukla iznad rijeke. Na obzoru se pojavilo sunce. Mark je volio jahati u takvim jutrima. Ali tog mu jutra jahanje nije pricinjavalo nikakvo zadovoljstvo, nije kao obično uživao u promatranju prirode. Jahao je brzo. Borio se s umorom koji je prijetio da ga zbaci iz sedla. Njegov

je konj nadimao nozdrve i ljutito rzao.

Mark se ogleda. Tada naglo pojaše prema obližnjem šumarku, među drvećem zaustavi konja pa sjaši. Iz kožnate navlake izvuče vičnesterku i pođe nekoliko koraka naprijed. Uglе-da jahača koji mu se približavao.

Bio je to Kenneth.

Mark je čekao iza nekog stabla.

Kenneth je jahao veoma brzo. Zacijelo je želio sustići Marka. Takav je barem dojam stekao Mark videći ga kako žuri. Možda se čak i varao. Jer, možda je Kenneth samo jurio u Water City da javi Kennanima kako on i njegov drug nisu uspjeli ubiti Marka. Tu se Mark zaustavi u mislima. Ako je Kenneth želio u Water City, morao je već odavno skrenuti prema zapadu. Mark se nasmiješi. Kenneth je dakle još jednom želio ubiti Marka.

Kad se Kenneth približio na nekoliko metara, Mark izađe iz zaklona.

Kenneth je međutim bio oprezan i držao vinčesterku položenu preko sedla. Vjerojatno je od početka predviđao mogućnost ponovnog susreta s Markom. Hitro podigne pušku i odmah opali.

Metak se zabije u stablo pored Marka. Kenneth je pucao pre naglo. Htjede ponovno opaliti, no zaboravi na svog konja koji naglo krene u šumu. Mark skoči pred njega. Prije nego što je Kenneth uspio izvući revolver, zgrabi ga za noge i povuče iz sedla.

Obojica padnu na zemlju.

Mark se podigne na noge. Samo je jednom udario Kennetha i ovaj je nemoćno pao naznakom i ostao ležati. Mark mu je zadao težak udarac.

Zatim se uspravio i čekao dok se Kennethu vrati svijest.

Kenneth se uspio pokrenuti prije nego je njegov mozak mogao pravilno rasuđivati. Skoči na noge i zamahne šakama. Mark izvuče revolver. Tek tada Kenneth shvati da je po drugi put bio loše sreće. Uzdahnuvši spusti ruke.

— Ne dolazite mi više pred oči. Kenneth — reče Mark. — Treći put ćete zacijelo shvatiti.

— Vaši su sati ionako odbrojeni — odvrati Kenneth zlobno se cereći.

— Penjite se na svog konja. Poći ćete sa mnom u Bess Rock. Kennani će već na vrijeme saznati da me niste uspjeli zaustaviti.

— Neka vas nosi vrag! — opsuje Kenneth bijesno.

— Samo poslije vas, Kenneth! — odvrati Mark mirno.

— Vi ćete se već začuditi! — dobaci Kenneth.

— Hajde! Uzjašite! — zapovjedi Mark oštro.

Kenneth ljutito odmjeri Marka. Pođe zatim do svog dorata pa se popne u sedlo.

Marku nije izmaklo kako ga Kenneth promatra ispod oka.

— Ja nisam spretan samo u tučnjavi. Baratan prilično dobro i revolverom. Mislite na to i ne dozvolite vašem doratu da pravi predugačke korake — napomene Mark smiješeći se podrugljivo.

Kenneth posluša. Kao ono prije nekoliko sati, laganim kasom krene ispred Marka.

Okolo podneva stigli su u grad.

Mart O'Hara je uistinu održao riječ. Bess Rock je sličio tvrđavi. Grad je bio pun naoružanih muška-

raca. Prilično daleko od prvih kuća Mark je susreo prve straže. To ga je umirilo. Činilo se da je u gradu i kod farmera sve u najboljem redu. Sada se još samo Jerry Wheaton trebao vratiti na vrijeme. Možda s jednim zarobljenikom. Tada bi za Bess Rock problemi bili riješeni. Vjerojatno bi tada Kennani imali što pričati.

No, Kenneth nije pokazivao namjeru da bilo što izjavi. Prezirnim je pogledima mjerio naoružane farmere i građane. Nitko ga nije poznao. Oni su vidjeli da je nenaoružan i da je Markov zarobljenik. Pitali su se nije li možda jedan od kradljivaca stoke.

Mark je šutio. Žurio je i bez zadržavanja jahao pored straža. Mart O'Hara bio je napravio dobar posao. Između kuća su podignute barikade od praznih bačava, sanduka i kola s platnenim krovom. Iza njih su stajali naoružani ljudi. Tako bi se zacijelo moglo ako ne pobijediti goniče stoke, a ono barem neko vrijeme pružati otpor. No, to bi značilo voditi tešku, iscrpljujuću borbu u kojoj bi mnogi ljudi izgubili živote. Na obje bi strane bilo vrlo mnogo mrtvih i ranjenih.

Upravo to je Mark želio spriječiti. Izbjeći tu borbu bilo mu je važnije nego uhvatiti kradljivce stoke. Na žalost, te su dvije stvari bile usko povezane.

Stigavši u grad Mark upita za Marta O'Hara. On međutim nije bio u gradu. Mark odjaši do kuće Jesse Beldena i tu sjaši. Kenneth je ostao sjediti na svom doratu sve dok mu Mark nije rekao da i on sjaši.

Odmah su ih okružili građani i farmeri. Uzvici i pitanja brujili su sa svih strana. No, Mark je želio samo jedno: spavati! Umor ga je

svladavao sve više. Zijevajući davao je ljudima željena obavještenja. Iako je znao da se Jerry Wheaton još nije mogao vratiti, pićao je i za njega.

No, prisutni su samo odmahivali glavama. Netko reče da je nekoliko farmera htjelo odjahati za Jerry Wheatonom ali to Mart O'Hara nije dozvolio, pa su ostali u gradu.

Mark uđe s Kennethom u kuću.

Uskoro je u grad ujahao i Mart O'Hara. Ljudi na ulici odmah su ga obavijestili da se Mark vratio te da je sa sobom doveo zarobljenika.

Marta O'Hara pratilo je više jahača. Zajedno s njima on je odmah odjahao do Beldenove kuće.

Mark i Kenneth sjedili su za stolom. Obojica su poslije dugog jahanja bili vrlo gladni. Mark je upravo htio iz ormara uzeti kruh kad na prag stupi Mart O'Hara.

Trgovac naglo zastane. Njegove lice bilo je blijedo a mrki pogled jasno je govorio kakve je volje.

Mark kratko pozdravi.

Kenneth iznenada poskoči na noge.

Zarobljenik i Mart O'Hara neko su se vrijeme gledali bez riječi. Mart O'Hara šibao je Kennetha bijesnim pogledom.

Marku kao da je pao mrak na oči. No, bilo je prekasno.

Mart O'Hara žustro stupi u sobu. Odmah za njim u prosteriju se progura šest grubih momaka od kojih ni jednog Mark nije vidio nikada prije.

— Ti budalo, Kenneth! — poviče Mart O'Hara razdraženo. — Spremi se i gubi se!

Kenneth otvori usta. Možda je Martu O'Hari htio reći da Mark do tog trenutka ništa nije saznao i da

ne shvaća što je zapravo posrijedi. No, prije nego što je dospio bilo što reći, Mart O'Hara izvuče revolver. Zajedljivo pogleda Marka i u istom tonu reče:

— U redu! Položimo karte na stol! Otkopčajte opasač, Slate!

Mark se prisili na osmijeh.

— Vaša igra, zar ne?

Mart O'Hara žustro kimne i odmah ustukne, shvativši da se sam izdao.

— Teško vas je bilo razotkriti. Na svakoga bih prije pomislio nego na vas — reče Mark.

— Možda. No, to vam više ništa ne pomaže, Slate.

Mark slegne ramenima. — Nikad se ne zna — izusti, premda je bio svjestan bezizlaznosti situacije u kojoj se nalazio.

— Ni na što više ne možete računati, Slate. Jerry Wheaton je uletio u klopku. Možda više nije ni živ. A vi ovdje bespomoćno sjedite. — O'Hara se zlobno nasmije.

— Zar je to oduvijek bio vaš grad? — zapita Mark tek toliko da odgodi odluku.

O'Hara se naceri. — Da, bio je moj od samog početka. Trebao se zapravo zvati O'Hara City. Jesse Belden je bio stara i lakovjerna budala.

— On je uistinu bio nadaleko poznat po svojoj prostodušnosti — reče Mark blagim glasom. — Takvog ću ga i ja sačuvati u sjećanju.

— Bio je budala! — poviče O'Hara. — Prava budala koja ništa nije vidjela ni shvaćala.

— To ne vjerujem — odvrati Mark mirno. — On bi jednog dana zacijelo otkrio i kaznio vaš prijavu posao.

Mart O'Hara se smijao grohotom a i njegovi pratioci prihvatiše smijeh.

Bio je to smijeh oholosti koji će još dugo bruhati u Markovim ušima.

— Zašto ste se utvrdili u gradu? — zapita Mark. — Mogli ste građanima i farmerima prištedjeti brige stradanja.

— Vi ste jednako glupi koliko je to bio i Jesse Belden. Ja želim tu borbu. Slijedeće je stado veliko, ali ujedno i dobro čuvano. Ta će borba prorijediti goniče stoke. Nadam se da će ih toliko oslabiti da ću ih ja poslije lako uništiti. Stado iz Webb Countyja gotovo da sam poklonio Indijancima. Za mene je slijedeće stado mnogo privlačniji zalogaj: broji 15.000 grla stoke. Za tako veliko stado imam međutim premalo ljudi. Stoga će mi farmeri i građani pomoći da goniče tog stada lakše svladam a da istodobno izgubim što manje svojih ljudi.

— Goniča uistinu ima više od stotinu, O'Hara — napomene Mark. — Tu činjenicu ne bih potcjenjivao.

Mart O'Hara se zlobno nasmije.

— Što onda? Važno je da to bude prava borba. Ljudima u gradu već sam objasnio što će i kako raditi. Rekao sam im također da ću ja s nekoliko momaka goniče stoke napasti s leđa. Dakako, nisam im rekao da se jednostavno nećemo niti pojaviti ako goniči stoke budu pretjerano premoćni. Farmeri i građani borit će se ionako do posljednjeg čovjeka. Pouzdajte se u to. Prethodno ću u grad dovesti žene i djecu svih farmara. Svima će tada biti jasno da drugog izlaza za njih nema. A ja i moji ljudi uštedjet ćemo sebi ne samo trud nego i moguće žrtve.

Mark duboko uzdahne. Činilo se da je Beldenovo djelo izgubljeno. Grad je bio izložen samovolji bezob-

zirnog sotone kojemu su bili bezvrijedni čak i životi žena i djece. Marka je spopao bijes. Najradije bi bio Martu O'Hara skočio za vrat. No, tu su bila i šestorica njegovih revolveraša. Uz to je Mart O'Hara u ruci već stiskao revolver. Mark osjeti gorčinu u grudima. Nije vidio nikakvu priliku za spas, ni najmanji tračak nade da će se izvući iz te nimalo ugodne situacije. Da bude još gore, vrijeme je naglo odmicalo. Mark je mislio na riječi Raya Larsona. Ako se goniči stoke na večer pojave pred utvrđenim gradom a Mark im ne pođe u susret da im otkrije bandu, grad će se naći u velikoj opasnosti. Uz to će Mart O'Hara, zacijelo ga je dobro shvatio, izazivati goniče stoke. Ray Larson će tada odmah napasti, ne čekajući, kao što je obećao, još dvadeset i četiri sata.

— Odvežite svoj opasač, Slate! — zapovijedi mu Mart O'Hara strogo.

Mark pogledom preleti preko lica šestorice revolveraša što su stajali iza Marta O'Hare. Ni jedan mu od njih ne bi pružio ni najmanju priliku. Naprotiv jasno je vidio kako su čekali da se maši revolvera pa da zapucaju na njega.

— Ovdje unutra za vas uistinu nema nikakve nade — opomene ga O'Hara.

Mark kimne glavom. Poražen i nemoćan da bilo što učini, otkopči opasač te ga pusti da padne na pod. Kenneth se zlorado naceri. Zacijelo se prisjetio kako je bezuspješno pokušavao Slatea prisiliti da učini nešto slično.

— Što ćemo s njim? — zapitaše O'Harini revolveraši svog vođu.

Mart O'Hara trenutak razmisli. — On mora ostati u kući — reče nakon

kratkog prekida. — Ne možemo ga kao zarobljenika voditi kroz grad. Jedan će od vas stajati ispred prozora, jedan ostaje u sobi dok će dvojica biti ispred vrata. Ti, Kenneth, gubi se! Za deset minuta ne želim te više vidjeti u gradu. Williama sam već najurio bez traga. Jaši za njim!

— To mi ipak ne možeš učiniti, Marte — požali se Kenneth. — Prišao mi je straga. Ja nisam mogao...

— Odlazi! — prekine ga Mart O'Hara bijesno. — Šeptljije mi nisu potrebne. To je moje staro pravilo. Svojedobno si i ti glasao da protjeram Roggera. Sada je tebe zadesila ista sudbina. Deset minuta! Ti znaš pravilo: tko te od naših sretne, smije te ubiti bez opomene...

Kenneth stisne šake. U njemu je nešto kuhalo i nije se mogao pomiriti s okrutnom sudbinom.

Martu O'Hara to također nije promaknulo. — Samo bez gluposti! — dobaci mu odlučno.

— Nećeš me se tek tako riješiti, Marte! — poviče Kenneth prkosno. — Tako ne! Dat ćeš mi barem pristojnu svotu novaca na rastanku.

Mart O'Hara zanijem od čuda. — Želiš me ucijeniti? — upita dahćući.

Kenneth kimne cereći se izazovno. — Točno! Ili ćeš mi dati nešto tako da budem zadovoljan ili ću ti pomrsiti račune.

Mart O'Hara niti ne trepne. Odjekne pucanj i Kenneth se sruši mrtav. O'Hara ga je ustrijelio bez riječi.

Napolju se začulo komešanje.

— Nosite ga napolje! — poviče O'Hara svojim revolverašima. — On je kradljivac stoke i pokušao je pobjeći. Recite da je skočio na Slatea te da je zato sada mrtav. Slate ga je

ubio. Brže, do vraga, mičite se! Izmislite bilo što, samo pripazite da zvuči uvjerljivo!

O'Harina grubost zbunila je njegove revolveraše. Tako se barem činilo. Stajali su kao skamenjeni. Tek nakon što se O'Hara divlje izderao, skočili su kao pomahnitali da izvrše njegovu zapovijest.

— Idioti! — poviče Mart O'Hara razdraženo. — Ne svi odjednom! Neka to dvojica učine!

Mark se smješкао u sebi. Da su O'Harini ljudi izjurili napolje, nekoliko bi sekundi poslije zacijelo ostao nasamo s O'Harom. Učinilo mu se da se taj razbojnik osjeća nesigurnim unatoč tome što je u ruci držao revolver.

Dvojica O'Harinih ljudi iznijeli su napolje mrtvog Kennetha. Kad su otvorili vrata, u sobu je dopro topot konjskih kopita. Trenutak poslije u sobu stupi kovač Walk Rideforth.

— Kako je bilo, Walk? — bez pozdrava ga zapita Mart O'Hara.

Opazivši Marka, Rideforth se široko naceri. Zatim odgovori: — Sve je u redu, Mart! Sa Jerryjem Wheatonom bila su još osmorica. Njih i njihove konje predali smo Indijancima. — Na njegovom licu zatreperi podrugljiv osmijeh.

Mart O'Hara promrlja nešto nerazgovijetno, no vidjelo se na njemu da je zadovoljan. Zatim zajedno s kovačem izađe iz sobe.

Okružen sa svoja četiri čuvara, Mark se zamišljeno zavalj u naslonjač.

Tisuću misli vrtjelo mu se po glavi. No, prije nego ih je uspio povezati, svladao ga je san. Unatoč teškim okolnostima u kojima se

našao, nije se mogao odvrati umoru nakon nekoliko neprospavanih noći.

Kad se Mark probudio, napolju se spuštao mrak. Trgnuo se. S ulice je dopirala graja. Mark se ogledao oko sebe. Dva su revolveraša sjedila pored vatre i zlobno mu se kreveljila. Mark se pokuša prisjetiti koliko je dugo spavao. No, povici s ulice zaokupili su svu njegovu pažnju.

Nije, međutim, razumio ništa. Čuvari su opazili njegovu radoznalost pa su se nacerili još jače.

— Goniči stoke su stigli nadomak gradu. Zabava počinje, Slate — reče jedan od njih pakosnim tonom. — Zacijelo će čekati do svanuća da tek onda napadnu. No, mi ćemo prethodno napasti njih. Računamo li na učinak iznenadnog napada oko ponoći, bit će to naša laka pobjeda.

Pred kućom se začuju koraci. Mart O'Hara i još nekoliko muškaraca stupi u sobu. Čuvari na vratima odmah poskoče na noge.

— Spremite se, krećemo! — zapovjedi O'Hara.

— Što ćemo s njim? — zapita jedan od čuvara.

Mart O'Hara nije trebao odgovoriti na to pitanje. Četiri snažna revolveraša navale na Marka. Za tren-dva ležao je svezan u kutu sobe. Pred očima mu potom nešto bljesne, osjeti bol od udarca u glavu. Posljednje što je vidio bilo je lice Marta O'Hare koji se đavolski cerio.

XII

Kad se Mark osvijestio, bilo je još uvijek mračno. Samo bi katkad nešto bljesnulo u njegovoj glavi. Začuvši zvižduk počeo se orijentirati.

Napeto je osluškivao. Htio je podignuti glavu i uspraviti se, ali je bio tako čvrsto vezan da se nije mogao niti pomaknuti.

Glava mu nemoćno klone na bradu. Osjećao je kao da u njoj tutnji tisuću bubnjeva.

Htjede viknuti. No, u ustima osjeti krpu. Sada mu je postalo jasno zašto je tako teško disao.

Tada su se polako otvorila vanjska vrata kuće. Netko je oprezno prilazio hodnikom. Mark divlje pokuša osloboditi ruke. No, uže je bilo odviše čvrsto vezano. O'Harini momci očito su se razumjeli u posao. shvati da se neće moći osloboditi bez nečije pomoći.

Začuje kako netko otvara vrata susjednih prostorija. Zatim zaškripi brava na vratima sobe u kojoj je bespomoćno ležao. O'Harini razbojnici su je zaključali.

Trenutak je vladala grobna tišina a onda se odjednom začuje snažan tresak. Vrata popuste pod snažnim udarcem i zacijelo bi padajući ozlijedila Marka da srećom nije ležao dovoljno daleko u uglu sobe.

— Ovdje netko leži! — preplašeno poviče neki muškarac. Mark s olakšanjem prepozna glas Harolda Vinakea, vlasnika »Golden Inna«.

Vinake zapali šibicu. U prvi tren zbunjeno ustukne, a onda mu se ote uzdah olakšanja.

Trenutak poslije već je gorjela svjetiljka. S Vinakom je bio još jedan muškarac. Odmah su pokušali odvezati Marka. Znojili su se proklinjući. Napokon su uspjeli skinuti konopce i Mark se mogao pokrenuti. Dok su ga odvezivali, Mark im je ispričao što se dogodilo. Veoma su se začudili kad su čuli Markovu priču.

Harold Vinake pokatkad je ne shvaćajući samo odmahivao glavom.

— Vidjeli smo vašeg konja i odmah pomislili da nešto nije u redu — rekao je Vinake još uvijek zaprepašten.

— Dobro ste pomislili. Ovdje uistinu mnogo šta nije u redu — reče Mark i protrlja glavu koja ga je jako boljela. — Gdje je Mart O'Hara sada?

— Odjahao je s grupom ljudi. Za jedan sat počinje borba. Mart O'Hara napast će goniti stoke s leđa — odgovori Harold Vinake i slegne ramenima. — Tako je barem dogovoreno. No, on će zacijelo pobjeći ako je on uistinu, kao što to vi kažete, vođa bande kradljivaca stoke.

— Krenimo! — prekine ga Mark. Znao je da Mart O'Hara nije pobjegao. Tek kad bi borba za grad bila potpuno izgubljena, O'Hara bi se privremeno povukao i čekao povoljnu priliku da iz zasjede napadne goniti stoke. Mark je znao da se O'Hara neće tek tako odreći privlačnog plijena kojem se nadao.

Hitro su napustili kuću. Markov riđan stajao je osedlan ispred kuće. Čak je i njegova vinčesterka bila zataknuta u kožnatu navlaku na sedlu. Razbojnici su mu međutim oteli revolver. Morat će se dakle osloniti samo na pušku.

— Tko zapovijeda u gradu? — zapita Mark dvojicu svojih spasilaca dok se penjao u sedlo.

— Jedan od farmera preuzeo je tu dužnost. On će za kakvih pola sata dati znak za napad — odgovori Vinake.

Mark shvati da mu je preostalo još vrlo malo vremena. Ray Larson mu

je doduše dao rok do slijedeće večeri. No, Mart O'Hara je skratio taj već ionako kratak rok.

Mark je s dvojicom spasilaca hitro izjahao iz grada. Farmeri i građani nalazili su se već daleko napolju, pripremajući se za napad. Po zapovijesti Marta O'Hare oni su pod okriljem noći napustili položaje na barikadama u gradu i približili se na približno tri kilometra logoru goniča stoke.

Trojicu jahača zaustavi straža. Mark reče svoje ime i zatraži da ga odvedu vođi.

Stražar bez pogovora posluša Marka. Nekoliko trenutaka poslije Mark je stajao pred Clairom Whitmanom. Visoki snažni muškarac slušao ga je s osmijehom.

Kad je Mark završio svoju priču, Whitman je samo odmahnuo glavom. — To jednostavno zvuči glupo, gospodine Slate — rekao je pomalo osorno. — Znam da ste željeli spriječiti taj sukob. Vi ste nama farmerima to čak izravno obećali. No, borbeni je moral ljudi dobar. Mi ćemo se hrabro boriti za naš grad i našu zemlju. To što pričate o Martu O'Hari neće vam povjerovati nitko živ.

— Mi smo ga našli svezanog u kući Jesse Beldena — dobaci Harold Vinake.

— Jerry Wheaton se također nije vratio s ljudima — doda omanji muškarac koji je zajedno s Vinakeom odveo Marka. — O'Harini su ljudi Wheatona i ostale predali Indijancima. On bi se zacijelo već odavno vratio da se nije dogodilo nešto takvo. Razmisli o svemu još jednom, Clair. Sad si ti vođa i snosiš

odgovornost za sve nas. Kad bolje promisliš vidjet ćeš da Slateova priča zvuči zapravo vrlo razumno. — Nestrpljivo se počeošao po glavi a zatim nastavio: — Kennetha su iznijeli mrtvog iz Beldenove kuće. Tog je momka Slate doveo u grad kao zarobljenika. Sve se i predobro slaže, Clair. Dobro razmisli prije nego što doneseš pogrešnu odluku!

Clair Whitman je postao neodlučan. Poslije kratkog prekida zapita:

— Koliko bih dugo trebao čekati s naredjenjem za napad?

— Dok se ja ne vratim — odgovori Mark.

Clair Whitman se nasmiješi neodlučno. — Mart O'Hara će svakog trenutka napasti s juga. Ako nije tako kao što kažete, Slate, ja ću biti kriv za njegovu propast. A tada će i ovdje biti sve izgubljeno. — On zabrinuto odmahne glavom i nastavi: — Jednog će dana pripovijedati da sam ja Marta O'Hara i njegove momke poslao u smrt. To ne možete očekivati od mene, Slate. Takvu mi neugodnost ne možete natovariti na vrat. Meni ne!

Mark je bio zdvojan. Činilo se da još postoje svi izgledi da izvrši ono što je naumio. No, Clair Whitman nije mu vjerovao i nije namjeravao ni prstom maknuti da se izbjegne sukob s goničima stoke.

»Što da se učini? grozničavo je razmišljao Mark. »Trebali ga prisiliti da me posluša?«

Postoje ljudi koji katkad nadmaše svoje mogućnosti, koji su i u najtežim situacijama u stanju naći rješenje kakvo se od njih niti ne očekuje.

Harold Vinake bio je jedan od takvih ljudi. Iznenada je izvukao

svoj revolver, pošao prema Clairu Whitmanu i udario ga po glavi. S izrazom zaprepaštenja na licu gorostasni Whitman se poput vreće srušio na tlo.

— Jašite brzo do goniča stoke! — dovikne Marku Harold Vinake. — Ja ću zadržati ostale da ne napadnu goniče!

Mark bez riječi uzjaši konja i odjuri u noć.

Vatru goniča stoke Mark je ugledao još izdaleka. U galopu je pojurio ravno prema njoj.

Straže goniča stoke stajale su tik uz vatru. Kauboji su se očito osjećali vrlo sigurno, ne sluteći ni najmanju opasnost. Mark je hitro iskočio iz sedla i zatražio da razgovara s Rayem Larsonom.

— Usred noći? — zapita ga stražar mrzovoljno. — Zacijelo ste se najeli ludih gljiva, Slate? Nosite li možda kradljivce stoke u džepu?

— Ne doslovno — odvrati Mark hladno. — No, budete li još dugo brbljali, kradljivci stoke uistinu će vam skočiti za vrat. Ne bih rekao kako želite da vam se to dogodi.

Kauboj ga odmjeri pogledom. Zatim se okrene i otrči k vatri uz koju su ispod pokrivača spavali goniči stoke.

Mark ga je slijedio.

Ray Larson se razbudi prepoznavši Marka Slatea u odsjaju vatre. Skoči na noge i zagladivši rukom kosu postavi isto pitanje kao i malo prije stražar:

— Jeste li doveli kradljivce stoke?

— To nije bilo potrebno — odvrati Mark pomalo jetko. — Kradljivci će ionako uskoro biti ovdje.

— Izmišljate, Slate! — procijedi Ray Larson neljubezno.

Mark se, međutim, nije obazirao na nepromišljeni prigovor. Vođi stotine kauboja je u nekoliko riječi opisao situaciju. Ray Larson nije vjerovao svojim ušima. Od svega je najprije shvatio da je sa svojim ljudima zapravo upao u klopku. On po imenu glasno pozove nekoliko svojih ljudi. Odjeknu zapovijedi. Ubrzo je cijeli logor bio na nogama. Mrzovoljno psujući kauboji su se izvlačili ispod pokrivača.

Nekoliko trenutaka poslije Mark Slate se našao okružen brojnim goničima stoke. Iskrslu su tu također Matt i Jack Kennan. Mark je prepoznao i Raula Bailyja te Gila Fairbanka, neprijateljski raspoloženog farmera kojeg je svojedobno otjerao Jesse Belden. Povici i pitanja odjekivali su sa svih strana. Ray Larson je u najkraćim crtama ljudima opisao položaj u kojem se nalaze te što bi se uskoro moglo dogoditi, napomenuvši da je te vijesti donio Mark Slate.

Matt Kennan se progura naprijed.

— Imate bujnu maštu, Slate! — reče on, a zatim doda: — Oni nas pokušavaju prevariti, Ray! To je zacijelo klopka!

— Zadržimo Slatea kao taoca — poviče netko iz mnoštva.

Ray Larson rukom dade znak da se svi smire. Razmišljao je sekundu-dvije a zatim je odjeknuo njegov oštar glas:

— Svi na konje!

Logor poprimi izgled uzavrela kotla. Zatim odjekne serija hitaca. Zbrka je bila potpuna.

Ray Larson potegne revolver i prisloni ga na Marka.

— Vi prokleti nitkove! — procijedi bijesno.

Mark je disao sasvim mirno. Ničim nije odavao da se plaši toga što je cijev Larsonovog revolvera uperena ravno u njegovu glavu. Larson je otkočio okidač. Potegne li ga, Mark će biti mrtav.

— Sačuvajte živce! — reče mu Mark mirno. — To je Mart O'Hara sa svojim ljudima. Napad farmera je izostao. Sada pokušava posijati mržnju. Vi znate njegovu namjeru. Tom borbom želi prorijediti vaše momke kako bi se lakše domogao stada. Ako krenete u grad, O'Hara će postići upravo ono što je želio. No, ako bolje razmislite, shvatit ćete da će se sve riješiti ako sa svojim ljudima pođete u potjeru za O'Harom.

— Ne slušaj ga! — prosikće neki snažni muškarac što je stajao uz Raya Larsona.

— To je klopka! — poviče Matt Kennan bijesno. — Ako mi napadnemo Marta O'Haru, farmeri će nas zaskočiti s leđa.

Pucnjava je postajala sve jača. Olovna tanad zviždala je zrakom i udarala u krošnje drveća. Jahači su se okupljali spremni na polazak. Jedan od njih zaustavi konja u divljem trku i poviče:

— Što čekamo, Ray? Zapovijedaj! Razorimo to razbojničko gnijezdo!

Neki pomahnitali kauboj ispali svih šest metaka u zrak tik uz Marka Slatea neprestano vičući:

— Uništimo razbojнике! Uništimo nitkove! Razorimo Bess Rock!

Mark se žarko nadao da je Harold Vinake uspio zadržati farmere da ne pođu u napad. Jer, ako nije, gradu nema spasa. Sve je više jahača galopiralo u mrak prema gradu.

— Pozovite svoje ljude natrag, Larson! — zdvojno poviče Mark. — Inače će nastati pakao. Zovite te luđake natrag! Podijelite svoje momke u dvije grupe. Ostavite pedesetak ljudi ovdje uz vatru a s ostatkom odjašite za O'Harom dok još nije kasno. On će ubrzo opaziti da nešto nije pošlo kako je zamislio i pobjeći. Ako sada ne uništite kradljivce stoke, neće vam to uspjeti nikada!

Ray Larson spusti desnicu u kojoj je držao revolver. Zatim izda nekoliko zapovijesti. U logor se polako vraćao red. Jahači su se okupljali oko vatre. Mark je s očitim zadovoljstvom opazio da su se sa sjevera počeli vraćati jahači što su bili pojurili prema gradu.

Ray Larson izda još nekoliko zapovijesti a zatim s pedesetoricom ljudi pojuri prema jugu.

Mark se odmah zatim uputi prema svom konju. Nitko ga nije zaustavljao. Zbrka je još bila vrlo velika. Preplašeni konji zatvorili su put kauboju koji je vidio Marka kako odlazi i htio ga zaustaviti. Mark mamuzama ošine konja i odjuri za Rayom Larsonom i njegovim ljudima...

Dok je dio goniča stoke čekao na napad građana Bess Rocka i farmere, Ray Larson je jurio za Mart O'Harom i njegovom razbojničkom družinom.

Dostigavši Raya Larsona poslije nekoliko minuta, Mark Slate bez riječi pojaši uz njega. I Kennani su bili u blizini. Mark je čuo kako se Matt Kennan proklinjući prepire sa svojim bratom.

Ubrzo je Ray Larson poslao u logor glasnika.

Poslije kratkog vremena svih stotinu goniča stoke slijedišlo je trag Marta O'Hare.

U samu zoru je Mart O'Hara zajedno sa svojim ljudima upao u zamku na Red Riveru. Kauboji su im naime bili zatvorili put prema plićaku preko kojeg se moglo na drugu obalu rijeke. Nekoliko razbojnika zahvatila je panika te su svoje konje bezglavo natjerali u Red River. Nasred rijeke zahvatila ih je struja. Pozivi za pomoć razlijevali su se između obala.

Jedan od kauboja počeo je skidati odjeću, zatim se uspravio u sedlu i skočio u vodu.

— Izvucimo ih iz vode! — poviče netko. — Spasimo ih da bismo ih mogli objesiti!

Nešto poslije goniči stoke su dvanaesticu kradljivaca stoke, među njima Marta O'Hara i Walka Ridfortha, odveli u zatvor u Water City. U Bess Rocku, naime, još nije bilo zatvora. Kauboji su se stoga odlučili za Water City, a Kennani su takvo rješenje prihvatili s osobitim zadovoljstvom.

Mart O'Hara se uzalud bunio. No, nije mogao pobiti ni jedan dokaz teške optužbe, pogotovu kad se slije-

dećeg dana pojavio Jerry Wheaton. Poznanstvo s jednim od poglavica spasilo je njemu i njeovim ljudima život, premda su neki pokvareni Indijanci bili obećali Martu O'Hari da će ih pogubiti na stupu za mučenje.

Jack Kennan polako je prelazio preko ceste upravo kad se Mark Slate ispred zatvora u Water Cityju penjao u sedlo.

— Bilo kako bilo, Bess Rock je ipak bio rabojničko gnijezdo — rekao je razvlačeći svaku riječ i široko se cereći.

— Da, to je istina, ali samo djelomično — odvrati Mark Slate.

Jack kimne glavom. — Dobro je Slate. Ostanimo kod toga. Ne treba više trošiti riječi.

— Što će Kennani sada? — zapita Mark.

— Dovest ćemo u naš kraj nove farmere — odgovori Jack Kennan.

Mark se nasmiješi. — A kako sada stoji s mostom?

— Za razbojnike je zatvoren kao i prije — smiješeći se odgovori Jack.

— Rekao bih da je to potpuno u redu — reče Mark i krene prema Bess Rocku koji je jednako kao i Water City upravo počeo živjeti novim životom.

Kraj

za sedam dana

ROCK BEAKSON
POMAHNITALI RANČER

